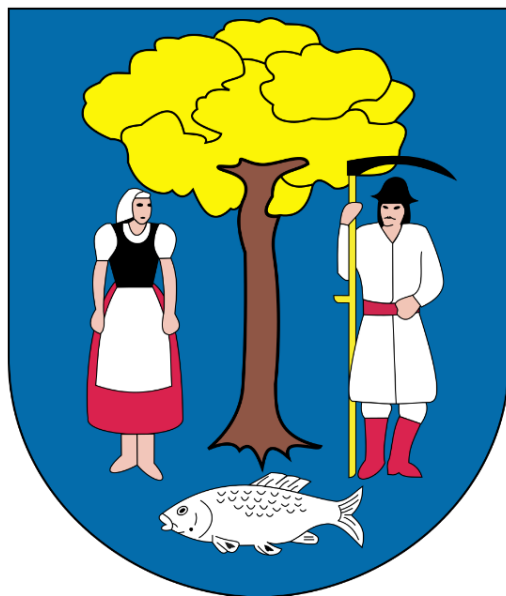

Strategia Rozwoju Gminy Chybie na lata 2026-2036

Chybie, 2026 r.

Urząd Gminy w Chybiu

ul. Bielska 78
43-520 Chybie
tel. +48 33 856 10 96
email: sekretariat@chybie.pl
www.chybie.pl

Opracowanie:

dr hab. Andrzej Raszkowski, prof. UEW

e-mail: andrzej.raszkowski@ue.wroc.pl

tel. +48 606 262 335

LinkedIn

<https://www.linkedin.com/in/andrzej-raszkowski/>

Spis treści

Wprowadzenie	4
1. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	6
1.1. Wprowadzenie, sfera społeczna	6
1.2. Sfera gospodarcza	15
1.3. Sfera przestrzenna, warunki naturalne	21
2. Wyniki badań ankietowych wśród mieszkańców gminy	28
2.1. Charakterystyka respondentów	28
2.2. Sfera społeczna	31
2.3. Sfera przestrzenna oraz infrastrukturalna	39
2.4. Sfera ekonomiczna oraz instytucjonalna	44
2.5. Sfera środowiskowa	52
2.6. Tożsamość lokalna, obszary rozwojowe oraz problemowe gminy	56
3. Podsumowanie przeprowadzonej diagnozy oraz badań, rekomendacje	61
4. Analiza SWOT Gminy Chybie	64
5. Misja i wizja Gminy Chybie	67
6. Cel horyzontalny, cele strategiczne i operacyjne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	68
7. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi	71
8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie	77
9. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa śląskiego wraz z zakresem planowanych działań	84
10. Uwarunkowania wodne oraz związane ze zmianami klimatu	93
11. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy wraz z zakresem planowanych działań	100
12. System realizacji strategii	102
13. Literatura pomocnicza	112
14. Spis wykresów	113
15. Spis tabel	115
16. Spis map	116
17. Załącznik (opcjonalnie)	117
Załącznik nr 1. Ankieta dla mieszkańców	117

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Chybie na lata 2026-2036 jest kluczowym dokumentem strategicznym wyznaczającym długofalową wizję i kierunki rozwoju gminy. Jej opracowanie wynika z potrzeby prowadzenia odpowiedzialnej i zrównoważonej polityki lokalnej, opartej na diagnozie potencjału endogenicznego oraz analizie współczesnych wyzwań cywilizacyjnych. Do najważniejszych należą procesy demograficzne, w tym starzenie się społeczeństwa i odpływ młodych, adaptacja do zmian klimatycznych, transformacja energetyczna, cyfryzacja oraz rosnące oczekiwania mieszkańców wobec jakości infrastruktury i usług publicznych. Strategia stanowi narzędzie wspierające proces decyzyjny, służące harmonijnemu rozwojowi gminy i zwiększające jej konkurencyjność w regionie śląskim.

Głównym celem dokumentu jest budowa ram dla zrównoważonego rozwoju, w którym priorytetem jest poprawa jakości życia mieszkańców, wspieranie lokalnej przedsiębiorczości i innowacyjności, ochrona środowiska naturalnego oraz rozwój nowoczesnej infrastruktury. Strategia koncentruje się na pięciu obszarach kluczowych: aktywnej i zdrowej społeczności lokalnej, konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarce, zielonym i odpornym klimatycznie środowisku, nowoczesnej infrastrukturze społeczno-technicznej oraz sprawnym i transparentnym zarządzaniu publicznym. Jej zapisy zapewniają możliwość skutecznego aplikowania o środki zewnętrzne, w tym fundusze europejskie w ramach perspektywy finansowej 2021–2027 oraz kolejnych, a także programy krajowe i regionalne.

Strategia pozostaje spójna z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu, takimi jak Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Zielone Śląskie 2030”, Umowa Partnerstwa 2021-2027, a także dokumentami powiatowymi. Powiązanie lokalnych priorytetów z wytycznymi krajowymi i europejskimi umożliwia skuteczniejszą realizację inwestycji, wspiera integrację działań z sąsiednimi gminami oraz zwiększa atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną Gminy Chybie.

Metodologia opracowania Strategii oparta została na analizie danych statystycznych i wskaźnikowych, przeglądzie dokumentów strategicznych i planistycznych oraz diagnozie społeczno-gospodarczej Gminy Chybie. Ważnym elementem procesu było szerokie włączenie interesariuszy, mieszkańców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, przedsiębiorców,

rolników oraz instytucji publicznych, poprzez konsultacje społeczne i badania ankietowe. Dzięki temu dokument odzwierciedla zarówno obiektywne uwarunkowania rozwojowe, jak i potrzeby oraz aspiracje społeczności lokalnej, stanowiąc spójny fundament dla budowy gminy przyjaznej mieszkańcom, zielonej i innowacyjnej w perspektywie do 2036 roku.

Andrzej Raszkowski

1. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

1.1. Wprowadzenie, sfera społeczna

Gmina Chybie położona jest w południowej części województwa śląskiego, na północno-wschodnim skraju powiatu cieszyńskiego, w malowniczym zakolu górnej Wisły. Lokalizacja w Kotlinie Oświęcimskiej, na średniej wysokości 254 m n.p.m., zapewnia gminie dogodne warunki przyrodnicze oraz bliskość większych ośrodków miejskich przy zachowaniu walorów spokojnego otoczenia.

Mapa 1. Gmina Chybie na tle powiatu cieszyńskiego

Źródło: Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Chybie

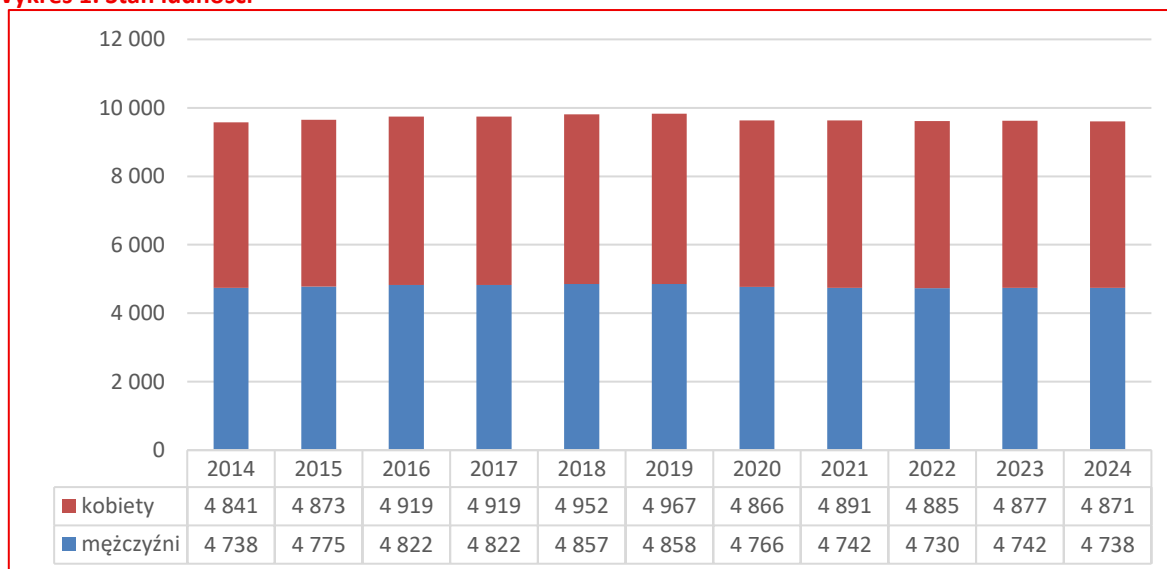
Gmina graniczy od północy ze Zbiornikiem Goczałkowickim i gminą Goczałkowice-Zdrój, od zachodu ze Strumieniem, od wschodu z Czechowicami-Dziedzicami, a od południa i południowego wschodu z gminami Jasienica i Skoczów. Powierzchnia jednostki wynosi 31,8 km², co czyni ją jedną z najmniejszych gmin w Polsce. Układ osadniczy skupia się wzdłuż linii kolejowej Katowice–Zebrzydowice oraz drogi powiatowej Strumień–Jasienica, z bardziej zwartą zabudową w centrach miejscowości i rozproszoną na obrzeżach. Gminę tworzy pięć sołectw: Chybie, Frelichów, Mnich, Zaborze i Zarzeczce.

Gmina Chybie, położona na skraju Pogórza Cieszyńskiego w zakolu rzeki Wisły, ma bogatą i wielowątkową historię. Pierwsze wzmianki o miejscowości Zarzeczcie pochodzą już z 1223 roku, natomiast rozwój osadnictwa na tym terenie datuje się na przełom XVI i XVII wieku. Nazwa „Chyb” według dr Roberta Mrózka wywodzi się od określenia lasu wysokiego z drzewem budulcowym, choć ludowa legenda wskazuje, że pochodzi od słowa „chybiło”, odnoszącego się do nieudanej próby zalania okolicznych terenów przez księcia pszczyńskiego.

Przełomowym momentem dla gminy było uruchomienie w 1855 roku linii kolejowej Bogumin–Dziedzice, a następnie powstanie w 1884 roku cukrowni, która przez wiele lat stanowiła główny ośrodek życia gospodarczego i społecznego Chybia. Kolej i przemysł cukrowniczy stały się filarami rozwoju gminy, tworząc jej nowoczesny charakter. Działalność cukrowni trwała ponad sto dwadzieścia lat – zakład został ostatecznie wygaszony w 2009 roku, co zakończyło ważny etap w historii lokalnego przemysłu, cukrownia została zlikwidowana. W 1955 roku, w związku z budową Jeziora Goczałkowickiego, pod wodą znalazła się część dawnych zabudowań Zarzeczcia i Frelichowa. Istotnym elementem dziedzictwa religijnego i kulturowego jest kościół pw. Chrystusa Króla w Chybiu, który od 1999 roku pełni funkcję sanktuarium Matki Boskiej Gołyskiej, związanej z kultem przeniesionego z Zarzeczcia obrazu koronowanego w 2004 roku. Historia gminy łączy więc w sobie tradycje osadnicze, przemysłowe i religijne, kształtując jej współczesną tożsamość.

Wykres 1. Stan ludności

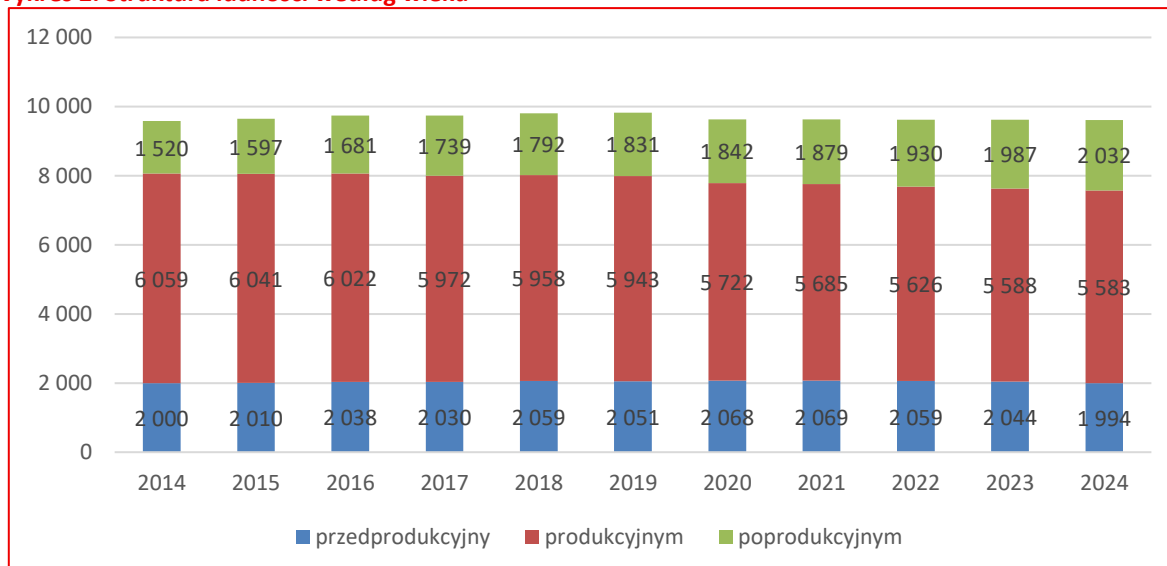
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2014–2024 liczba ludności Gminy Chybie utrzymywała się na stosunkowo stabilnym poziomie, oscylując wokół 9,5–9,8 tys. mieszkańców, przy czym obserwuje

się minimalny, lecz stały spadek w ostatnich latach. Struktura płciowa pozostaje wyrównana, kobiety stanowią nieznaczną większość populacji, co jest zgodne z ogólnymi trendami demograficznymi w Polsce. Zmniejszająca się dynamika wzrostu, a miejscami spadek liczby mieszkańców, wskazują na wyzwania związane z procesami starzenia się społeczeństwa oraz ujemnym przyrostem naturalnym. W dłuższej perspektywie może to oznaczać ograniczenie potencjału rozwojowego gminy, zwłaszcza w kontekście rynku pracy i zapotrzebowania na usługi publiczne. Stabilna, lecz lekko malejąca liczba mieszkańców sugeruje konieczność działań prorozwojowych ukierunkowanych na zatrzymanie młodych mieszkańców, przyciąganie nowych rodzin oraz wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej i mieszkaniowej gminy.

Wykres 2. Struktura ludności według wieku

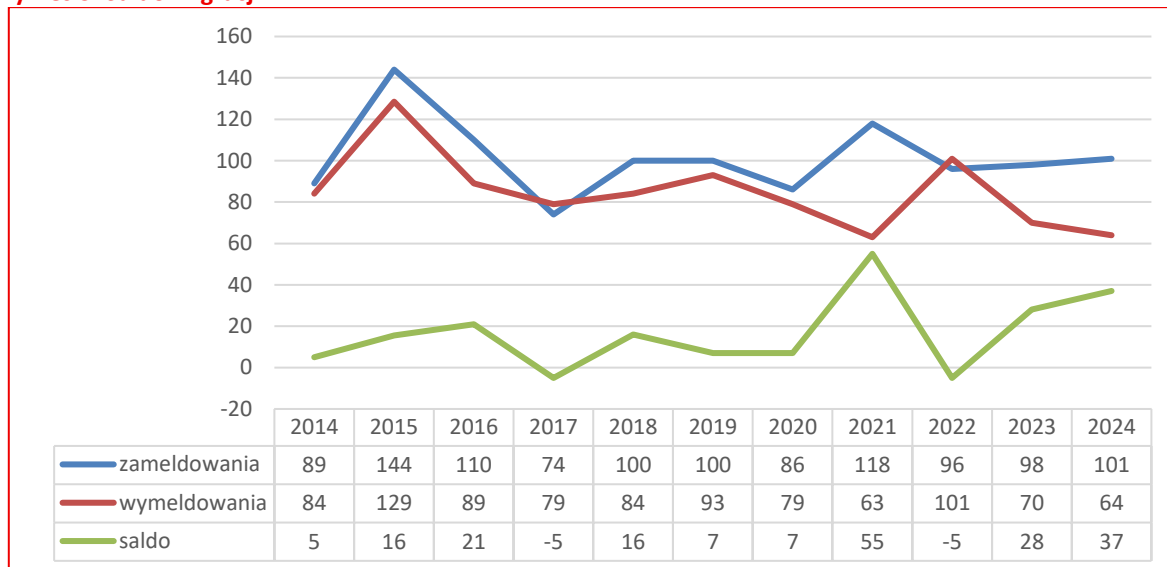
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Analiza struktury ludności według wieku w Gminie Chybie w latach 2014–2024 wskazuje na wyraźne starzenie się społeczeństwa, liczba osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie wzrasta (z 1,52 tys. w 2014 r. do 2,03 tys. w 2024 r.), podczas gdy populacja w wieku produkcyjnym maleje (z ponad 6 tys. do 5,6 tys. osób). Równocześnie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym pozostaje stabilna, oscylując wokół 2 tys., co sygnalizuje utrzymującą się stagnację demograficzną i ograniczony napływ nowych roczników do systemu edukacyjnego. Taka struktura demograficzna oznacza zwiększoną presję na system opieki zdrowotnej i pomoc społeczną, a w dłuższej perspektywie wyzwania związane z kurczącymi się zasobami pracy. Trend ten wskazuje na konieczność wdrażania polityk prorodzinnych

i migracyjnych, wspierania aktywizacji seniorów oraz podejmowania działań zwiększających atrakcyjność gminy dla młodych mieszkańców i inwestorów.

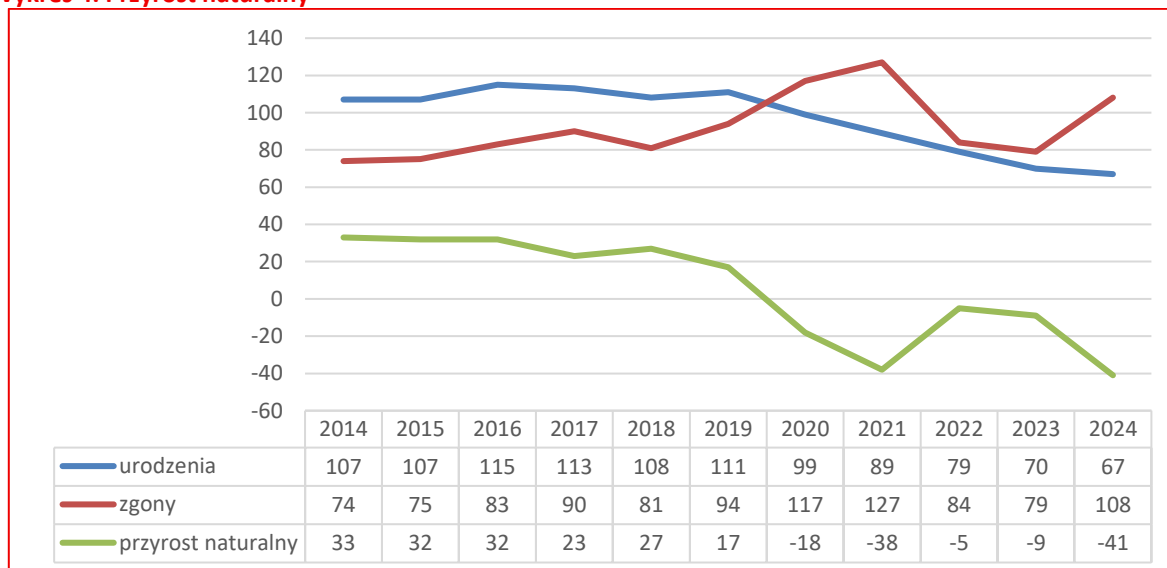
Wykres 3. Saldo migracji

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Saldo migracji w Gminie Chybie w latach 2014–2024 charakteryzowało się zmiennością, jednak w ostatnich latach obserwuje się wyraźną poprawę – w 2024 r. osiągnęło ono dodatnią wartość +37, co jest najwyższym wynikiem w analizowanej dekadzie poza rokiem 2021 (+55). Wskazuje to na rosnącą atrakcyjność gminy jako miejsca zamieszkania, szczególnie w kontekście migracji wewnętrznych. Okresowe spadki (2017 i 2022) były zjawiskiem przejściowym i nie odwróciły ogólnego trendu wzrostowego.

Wykres 4. Przyrost naturalny

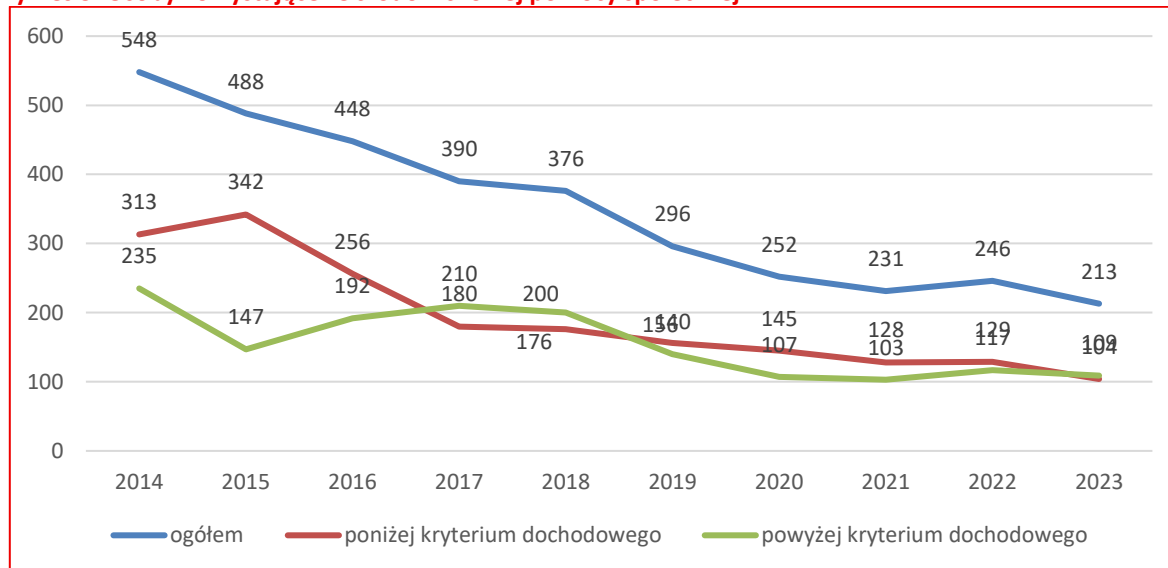
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dodatknie saldo migracji stanowi pozytywny sygnał dla rozwoju lokalnego, ponieważ może częściowo kompensować negatywne skutki starzenia się społeczeństwa i spadku liczby urodzeń. Zjawisko to powinno być wzmacniane poprzez dalsze inwestycje w infrastrukturę, podnoszenie jakości życia oraz rozwój oferty mieszkaniowej i usług publicznych, co pozwoli utrzymać i zwiększyć napływ nowych mieszkańców do gminy.

Analiza przyrostu naturalnego w Gminie Chybie w latach 2014–2024 wskazuje na niepokojący trend spadkowy, liczba urodzeń systematycznie maleje (ze 107 w 2014 r. do 67 w 2024 r.), podczas gdy liczba zgonów wzrosła (ze 74 do 108). W efekcie od 2020 r. obserwuje się ujemny przyrost naturalny, który w 2024 r. osiągnął rekordowo niski poziom, tj. 41. Oznacza to, że populacja gminy kurczy się nie tylko wskutek migracji, ale także zmian demograficznych związanych ze starzeniem się społeczeństwa. W dłuższej perspektywie zjawisko to będzie prowadziło do zmniejszenia zasobów pracy, rosnących obciążeń systemu pomocy społecznej i opieki zdrowotnej oraz potencjalnych trudności w utrzymaniu równowagi finansów publicznych. Z punktu widzenia rozwoju gminy konieczne jest wdrażanie działań wspierających politykę prorodziną, poprawiających warunki mieszkaniowe, dostęp do opieki nad dziećmi oraz budujących atrakcyjność Chybia jako miejsca do życia dla młodych rodzin.

Wykres 5. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej

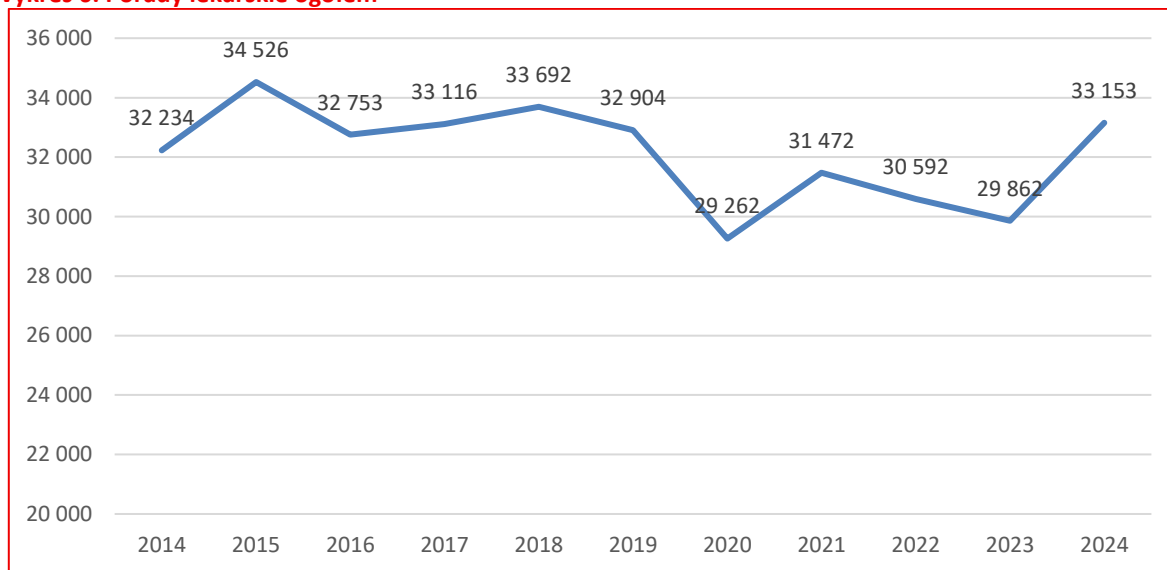
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2014–2023 liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Chybie znacząco spadła, z 548 w 2014 r. do 213 w 2023 r., co świadczy o wyraźnej poprawie sytuacji bytowej mieszkańców oraz skuteczności działań wspierających aktywizację społeczną i zawodową. Szczególnie zauważalny jest spadek liczby osób poniżej kryterium

dochodowego (z 313 do 109), co może wskazywać na wzrost dochodów gospodarstw domowych i ograniczanie obszaru ubóstwa. Jednocześnie zmniejszyła się także grupa osób powyżej kryterium dochodowego, korzystających z pomocy z innych powodów (np. zdrowotnych czy rodzinnych). Trend ten sugeruje, że w gminie maleje długotrwałe uzależnienie od świadczeń, a wsparcie ma coraz bardziej charakter interwencyjny. W kontekście rozwoju gminy jest to pozytywny sygnał, jednak należy pamiętać o wyzwaniach związanych ze starzeniem się społeczeństwa, które w przyszłości mogą ponownie zwiększyć zapotrzebowanie na usługi pomocowe i opiekuńcze.

Wykres 6. Porady lekarskie ogółem

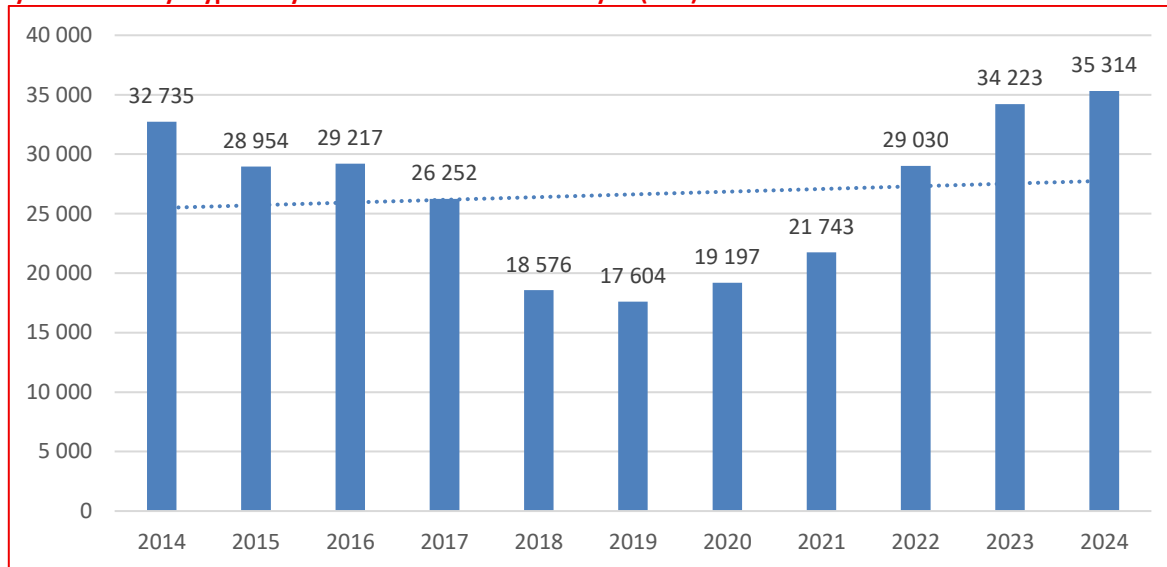

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba porad lekarskich udzielanych mieszkańcom Gminy Chybie w latach 2014–2024 utrzymywała się na poziomie powyżej 30 tys. rocznie, z wyraźnymi wahaniami w analizowanym okresie. Po relatywnie stabilnych wartościach w latach 2014–2018 (32–34 tys.), w 2020 r. odnotowano gwałtowny spadek do 29,3 tys., co wiązało się z ograniczoną dostępnością świadczeń zdrowotnych w czasie pandemii COVID-19. W kolejnych latach obserwowano stopniową odbudowę liczby wizyt, choć do 2023 r. utrzymywały się one na niższym poziomie (ok. 29,8–31,5 tys.), a dopiero w 2024 r. nastąpił powrót do wartości powyżej 33 tys. Trend ten pokazuje, że mieszkańcy stopniowo odzyskują dostęp do usług medycznych, jednak potrzeby zdrowotne gminy mogą w najbliższych latach rosnąć w związku ze starzeniem się populacji. Dla rozwoju gminy kluczowe będzie dalsze wzmacnianie lokalnej opieki zdrowotnej, zwłaszcza w zakresie geriatry, rehabilitacji i profilaktyki chorób cywilizacyjnych.

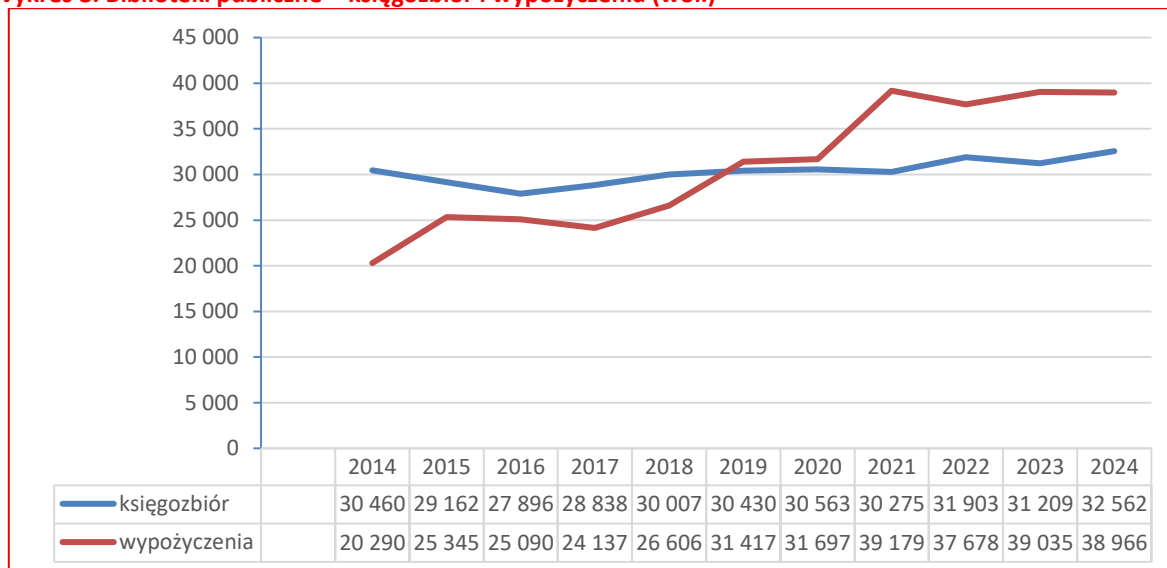
Wykres 7. Kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych (PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Gminie Chybie w latach 2014–2024 charakteryzowały się dużą zmiennością, od najwyższych wartości w roku 2014 (32,7 tys. zł), przez istotny spadek w latach 2017–2019 (do poziomu poniżej 18 tys. zł), aż po ponowny dynamiczny wzrost w ostatnich latach, osiągający rekordowy poziom 35,3 tys. zł w 2024 r. Wahania te mogą odzwierciedlać zarówno zmiany w polityce socjalnej i kryteriach przyznawania świadczeń, jak i wahania sytuacji ekonomicznej mieszkańców, w tym wpływ rosnących kosztów utrzymania i energii.

Wykres 8. Biblioteki publiczne – księgozbiór i wypożyczenia (wol.)

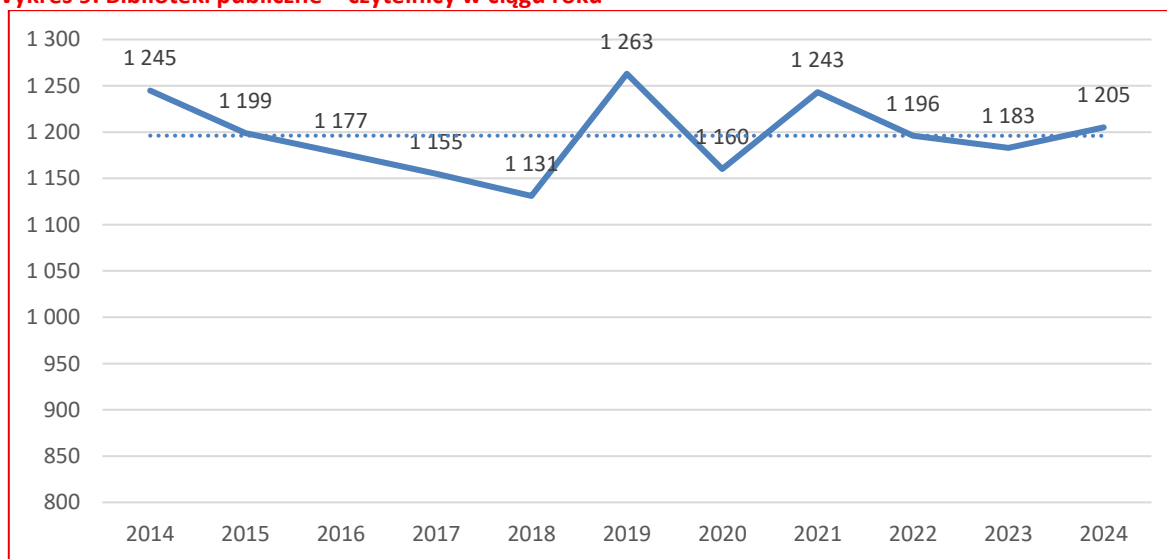
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Rosnący trend od 2020 r. świadczy o zwiększającym się zapotrzebowaniu na wsparcie mieszkaniowe, co stanowi wyzwanie dla budżetu gminy i potwierdza potrzebę działań ukierunkowanych na poprawę dostępności mieszkań komunalnych, efektywność energetyczną budynków oraz wspieranie osób zagrożonych ubóstwem energetycznym.

W latach 2014–2024 księgozbiór bibliotek publicznych w Gminie Chybie utrzymywał się na stabilnym poziomie około 29–32 tys. woluminów, z lekką tendencją wzrostową w ostatnich latach, osiągając 32,6 tys. w 2024 r. Równolegle liczba wypożyczeń wykazuje silny trend rosnący – od 20,3 tys. w 2014 r. do niemal 39 tys. w 2024 r., co oznacza prawie podwojenie aktywności czytelniczej mieszkańców. Dane te świadczą o wysokim zainteresowaniu zasobami bibliotecznymi i wzroście roli bibliotek jako lokalnych ośrodków kultury i edukacji. Rosnące wypożyczenia przy stabilnym księgozborze sugerują intensywne wykorzystanie posiadanych zasobów, co może w przyszłości wymagać zwiększenia nakładów na uzupełnianie zbiorów, rozwój oferty multimedialnej oraz poszerzanie działalności animacyjno-edukacyjnej. Trend ten jest pozytywnym sygnałem dla rozwoju społeczno-kulturalnego gminy, wskazując na rosnący kapitał ludzki i kulturowy lokalnej społeczności.

Wykres 9. Biblioteki publiczne – czytelnicy w ciągu roku

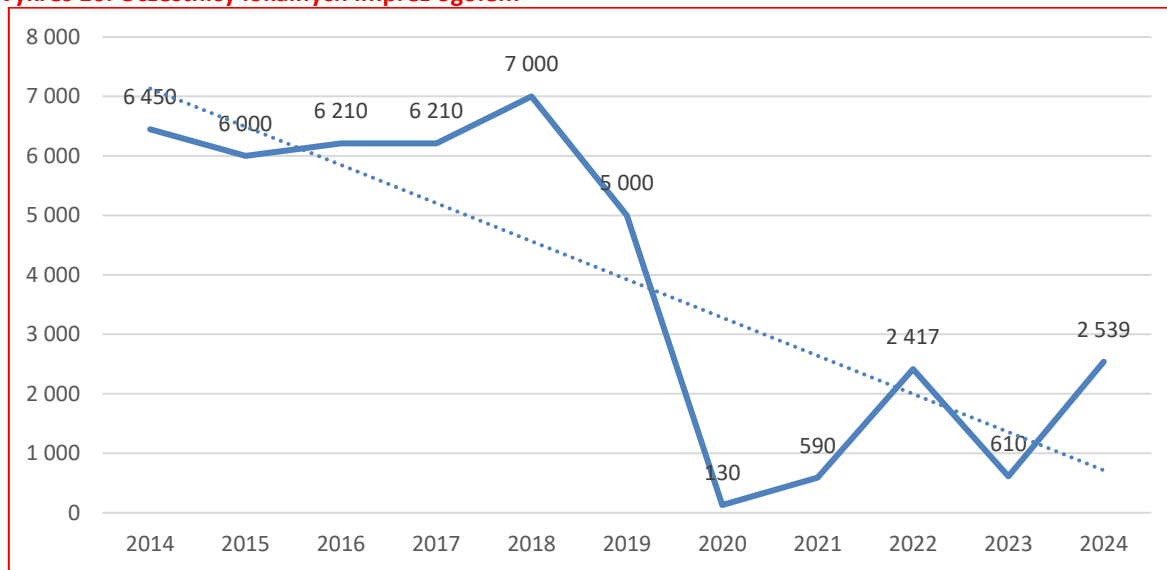
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba czytelników bibliotek publicznych w Gminie Chybie w latach 2014–2024 utrzymywała się na stabilnym poziomie około 1,1–1,2 tys. osób rocznie, z wyraźnymi wahaniami w poszczególnych latach. Po spadku do najniższego poziomu 1 131 w 2018 r. nastąpił wzrost do rekordowych 1 263 w 2019 r., a następnie powrót do wartości zbliżonych do średniej wieloletniej, osiągając 1 205 w 2024 r. Trend ten wskazuje na utrzymujące

się zainteresowanie usługami bibliotecznymi, mimo rosnącej konkurencji ze strony mediów cyfrowych. Stabilna liczba użytkowników, przy rosnącej liczbie wypożyczeń, sugeruje intensyfikację korzystania z zasobów przez stałych czytelników. W kontekście rozwoju gminy oznacza to, że biblioteki pozostają ważnym ośrodkiem edukacyjnym i kulturalnym, a dalsze inwestycje w rozwój oferty, w tym w zasoby cyfrowe i działania animacyjne, mogą dodatkowo wzmocnić ich rolę w integracji i aktywizacji lokalnej społeczności.

Wykres 10. Uczestnicy lokalnych imprez ogółem

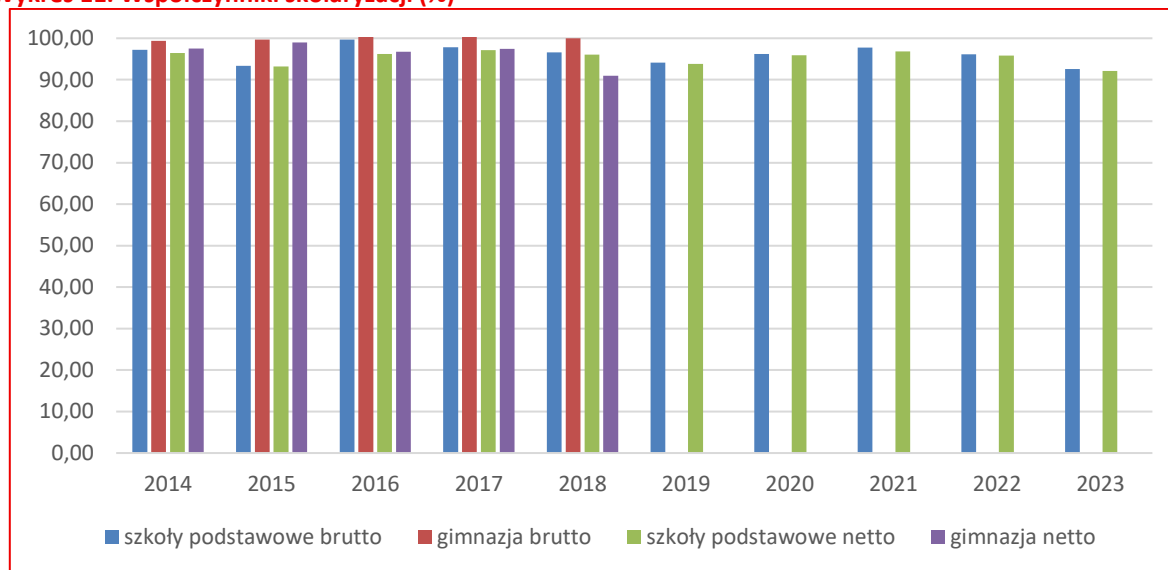

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba uczestników lokalnych imprez w Gminie Chybie w latach 2014–2024 wykazuje wyraźny trend spadkowy – z poziomu ponad 6 tys. osób w pierwszej połowie analizowanego okresu do zaledwie 130 w roku 2020, co było konsekwencją pandemii COVID-19 i związanych z nią ograniczeń. Po tym załamaniu nastąpiła częściowa odbudowa frekwencji, jednak wciąż pozostaje ona znacząco niższa niż przed pandemią, oscylując wokół 2–2,5 tys. uczestników w latach 2022–2024. Dane te wskazują na stopniową, lecz powolną odbudowę aktywności kulturalnej i społecznej mieszkańców, co może wynikać zarówno z ograniczeń organizacyjnych, jak i zmieniających się preferencji uczestnictwa. W kontekście rozwoju gminy oznacza to konieczność inwestowania w atrakcyjną i nowoczesną ofertę wydarzeń, lepszą promocję inicjatyw kulturalnych oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej, aby przywrócić wcześniejszy poziom aktywności i wzmocnić kapitał społeczny lokalnej wspólnoty.

Wykres 11. Współczynniki skolaryzacji (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Współczynniki skolaryzacji w Gminie Chybie w latach 2014–2023 utrzymywały się na bardzo wysokim poziomie, przekraczającym 90%, co świadczy o powszechnym dostępie dzieci i młodzieży do edukacji oraz efektywnym funkcjonowaniu systemu oświaty. Do 2018 r. widoczne były równoległe dane dotyczące szkół podstawowych i gimnazjów, natomiast po reformie edukacji funkcjonują już wyłącznie szkoły podstawowe. Zarówno współczynniki brutto, jak i netto pozostają stabilne i wysokie, co potwierdza brak istotnych problemów z realizacją obowiązku szkolnego. Dla rozwoju gminy oznacza to solidne fundamenty kapitału ludzkiego, jednak przy prognozowanym spadku liczby uczniów związanym z niekorzystnymi trendami demograficznymi konieczne będzie dostosowanie sieci placówek i inwestowanie w jakość kształcenia, kompetencje cyfrowe oraz rozwój oferty edukacyjnej odpowiadającej wyzwaniom współczesnego rynku pracy.

1.2. Sfera gospodarcza

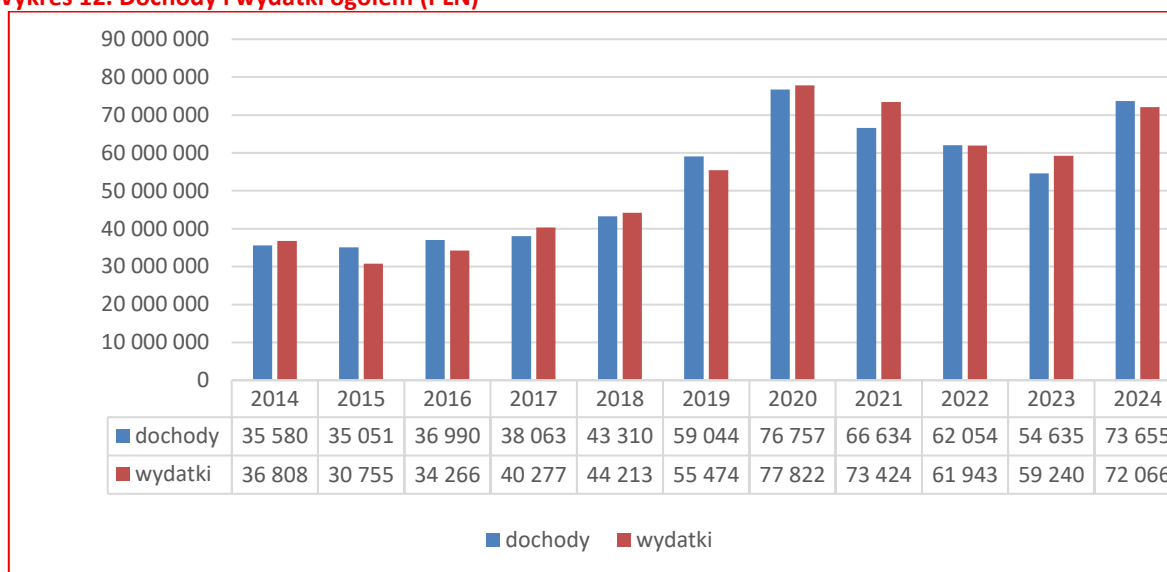
Gospodarka Gminy Chybie opiera się głównie na sektorze handlowym i usługowym, które dominują w strukturze lokalnych podmiotów gospodarczych. Brak dużych gospodarstw rolnych sprawia, że działalność rolnicza ma ograniczone znaczenie i występuje jedynie w formie niewielkich gospodarstw. Na terenie gminy funkcjonuje około 530 przedsiębiorstw niezwiązanych z rolnictwem, spośród których najliczniej reprezentowane są branże handlowe,

budowlane i transportowe. Do największych pracodawców należą m.in. Polskie Mięso i Wędliny Łukosz sp. z o.o., Spółdzielnia „AGROMET” oraz Spółdzielnia „Samopomoc”.

Turystyka w gminie, choć nie odgrywa roli dominującej, stanowi ważny element wspierający lokalny rozwój. Przez jej teren przebiega szlak rowerowy „REGIOTUR”, będący częścią projektu Euroregionu Śląsk Cieszyński – Těšínské Slezsko. Ponadto Chybie uczestniczy w polsko-czeskiej inicjatywie „Szlaki dziedzictwa kulturalno-przyrodniczego GREENWAYS”, która promuje turystykę zrównoważoną, opartą na walorach przyrodniczych i kulturowych regionu. Potencjał w tym zakresie tkwi zwłaszcza w wykorzystaniu atrakcyjnego położenia gminy oraz sieci tras rowerowych i przyrodniczo-krajobrazowych.

Wykres 12. Dochody i wydatki ogółem (PLN)

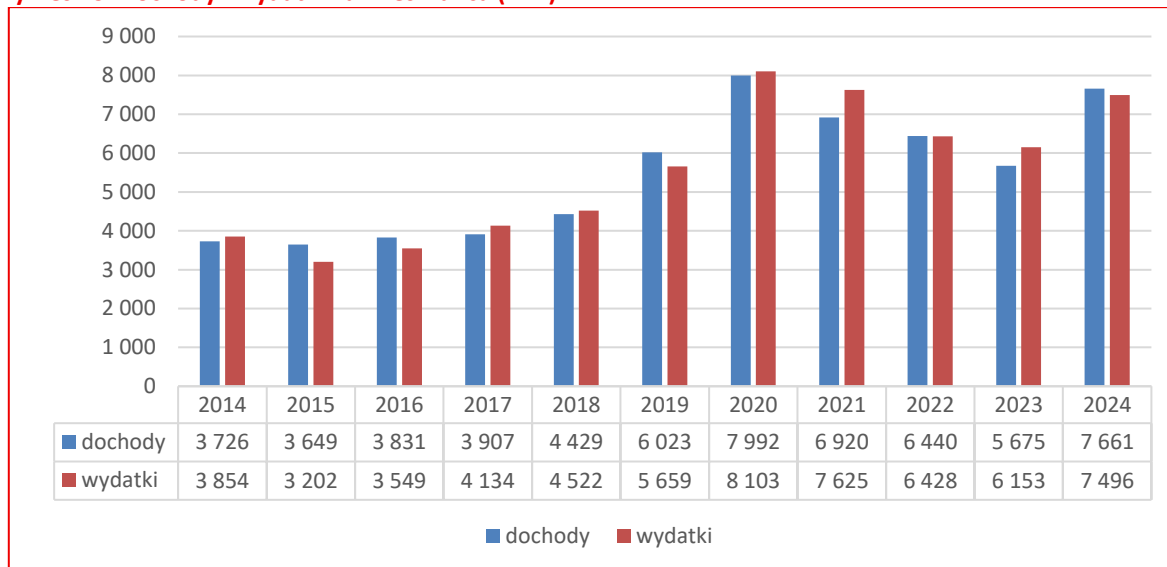
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dochody i wydatki Gminy Chybie w latach 2014–2024 wykazują wyraźny trend wzrostowy, dochody wzrosły z 35,6 mln zł w 2014 r. do 73,7 mln zł w 2024 r., a wydatki z 36,8 mln zł do 72,1 mln zł w tym samym okresie. Dynamika finansowa szczególnie przyspieszyła po 2018 r., osiągając rekordowe poziomy w latach 2020–2021, co było związane m.in. z realizacją dużych inwestycji współfinansowanych ze środków zewnętrznych. W ostatnich latach relacja dochodów do wydatków jest względnie zrównoważona, choć okresowo pojawiały się deficyty, wynikające głównie z intensyfikacji zadań inwestycyjnych. Ogólny trend wskazuje na rosnący potencjał finansowy gminy oraz skuteczność w pozyskiwaniu środków, co sprzyja realizacji strategicznych projektów rozwojowych. W kontekście przyszłości istotne będzie utrzymanie równowagi budżetowej, dalsze wzmacnianie bazy dochodowej

i dywersyfikacja źródeł finansowania, aby zapewnić stabilność finansową przy jednoczesnym kontynuowaniu inwestycji prorozwojowych.

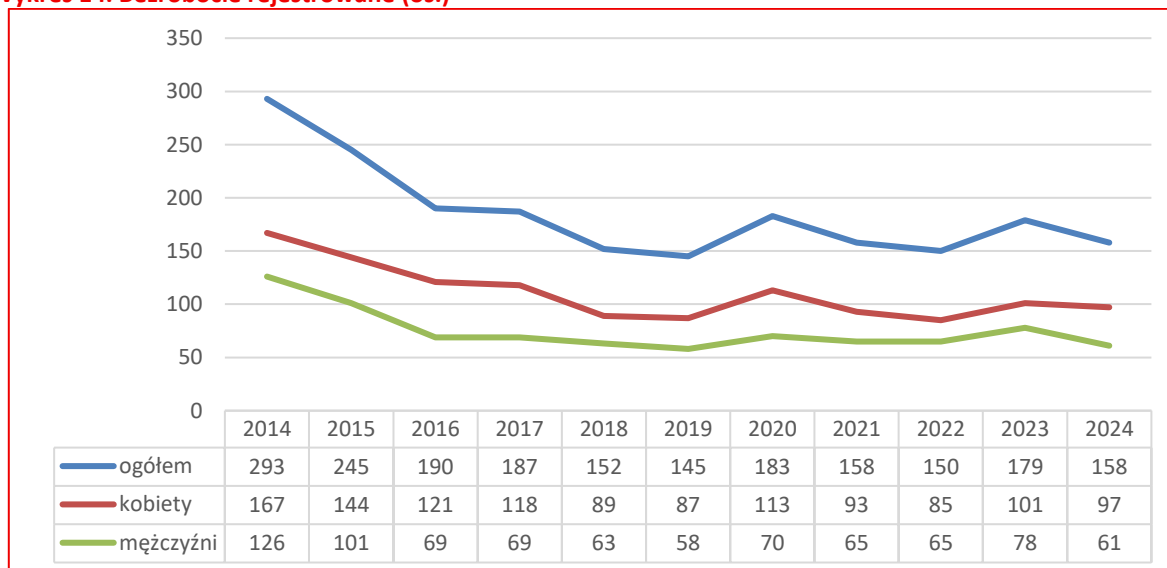
Wykres 13. Dochody i wydatki na mieszkańca (PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dochody i wydatki na mieszkańca wykazują silny trend wzrostowy, od około 3,7 tys. zł dochodów i 3,9 tys. zł wydatków w 2014 r. do poziomu odpowiednio 7,7 tys. zł i 7,5 tys. zł w 2024 r. Największy skok nastąpił w 2020 r., kiedy wartości te przekroczyły 8 tys. zł, co związane było z dużym napływem środków zewnętrznych i realizacją kluczowych inwestycji. W kolejnych latach poziom dochodów i wydatków ustabilizował się, pozostając jednak wyraźnie wyższym niż w pierwszej połowie analizowanego okresu.

Wykres 14. Bezrobocie rejestrowane (os.)

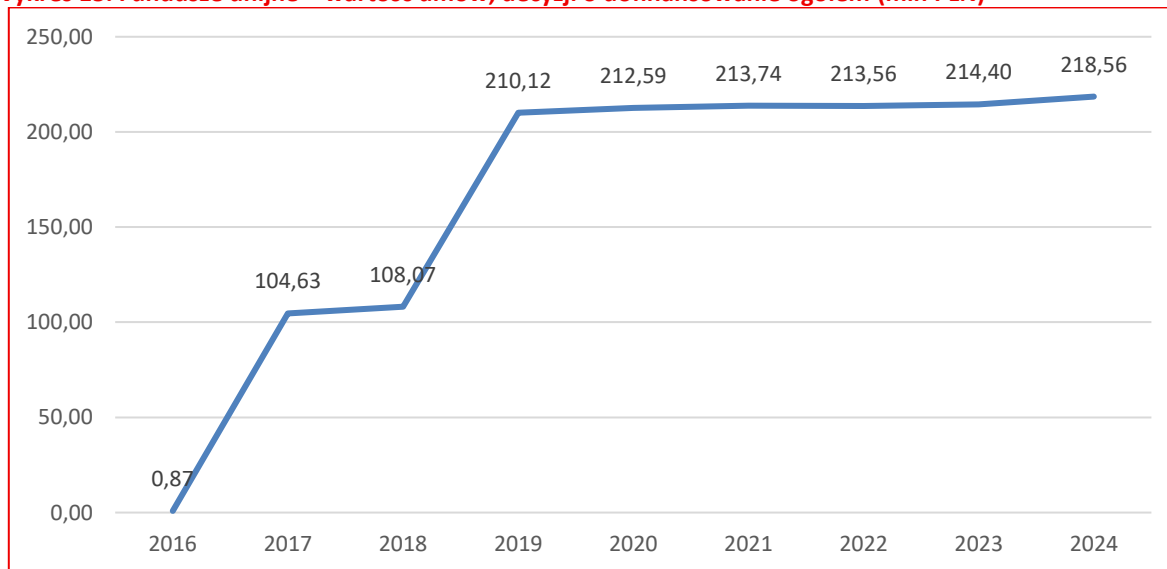
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wydatki per capita często przewyższały dochody, co wskazuje na okresowe deficyty budżetowe, jednak w 2024 r. sytuacja była korzystna – dochody na mieszkańca nieznacznie przewyższyły wydatki. Trend ten świadczy o rosnącej zdolności gminy do inwestowania w rozwój lokalny oraz o stopniowej poprawie warunków życia mieszkańców. Utrzymanie tej dynamiki wymaga dalszej aktywności w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych oraz racjonalnego planowania wydatków w celu stabilizacji finansów publicznych.

W badanym okresie odnotowano wyraźny spadek bezrobocia rejestrowanego, z 293 osób w 2014 r. do 158 osób w 2024 r., co oznacza redukcję o blisko połowę. Najsilniejszy spadek nastąpił w pierwszych latach analizowanego okresu, a w kolejnych latach poziom bezrobocia stabilizował się, z okresowymi wahaniami. Zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn widoczna jest ogólna tendencja malejąca, przy czym liczbowo większą grupę bezrobotnych stanowią kobiety. Obserwowany trend potwierdza pozytywne zmiany na lokalnym rynku pracy, związane m.in. z rosnącą aktywnością gospodarczą, inwestycjami oraz korzystną koniunkturą w regionie. Spadek bezrobocia wzmacnia potencjał rozwojowy gminy, jednak utrzymujące się różnice między płciami oraz stosunkowo niewielka liczba osób wciąż zarejestrowanych wskazują na potrzebę dalszych działań w zakresie aktywizacji zawodowej, szczególnie kobiet, oraz wsparcia osób długotrwale bezrobotnych w powrocie na rynek pracy.

Wykres 15. Fundusze unijne – wartość umów, decyzji o dofinansowanie ogółem (mln PLN)

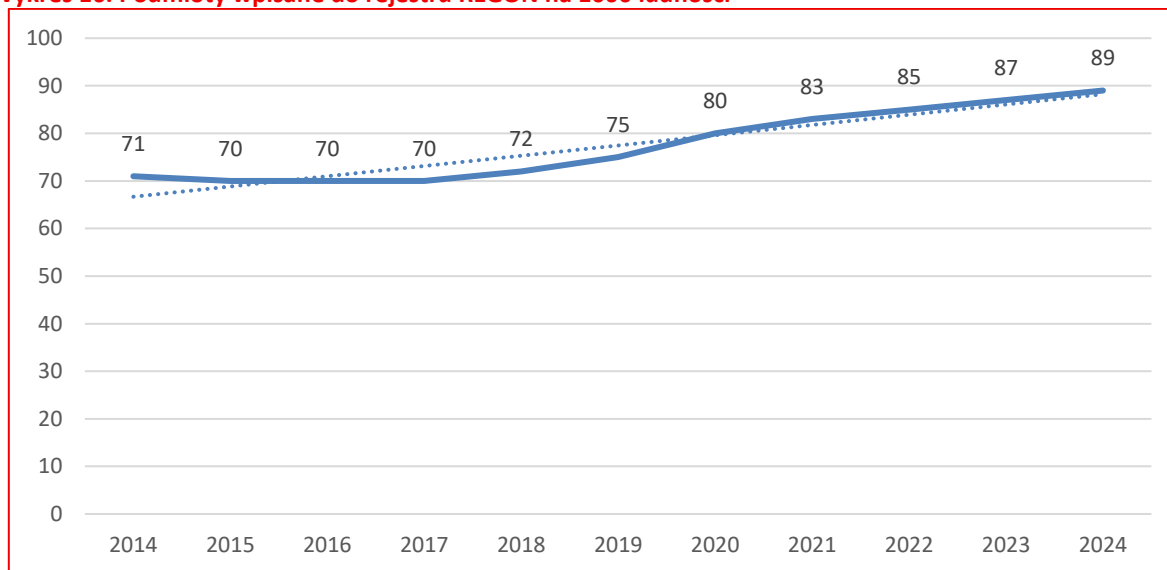
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wartość umów i decyzji o dofinansowanie ze środków unijnych w Gminie Chybie w latach 2016–2024 wzrosła w sposób bardzo dynamiczny – od symbolicznego poziomu poniżej 1 mln zł w 2016 r. do ponad 218 mln zł w 2024 r. Kluczowy przełom nastąpił w latach

2017–2019, kiedy pozyskane środki zwiększyły się ponad dwustu krotnie, osiągając poziom powyżej 210 mln zł, który następnie utrzymywał się na stabilnym, wysokim pułapie. Dane te potwierdzają dużą skuteczność gminy w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych, co stanowi istotny motor rozwoju lokalnego i umożliwia realizację inwestycji infrastrukturalnych, społecznych i środowiskowych na niespotykaną wcześniej skalę. Wysoka wartość pozyskanych środków unijnych wzmacnia potencjał rozwojowy gminy, podnosząc jej konkurencyjność, jakość życia mieszkańców oraz zdolność do realizacji strategicznych przedsięwzięć w perspektywie długoterminowej.

Wykres 16. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności

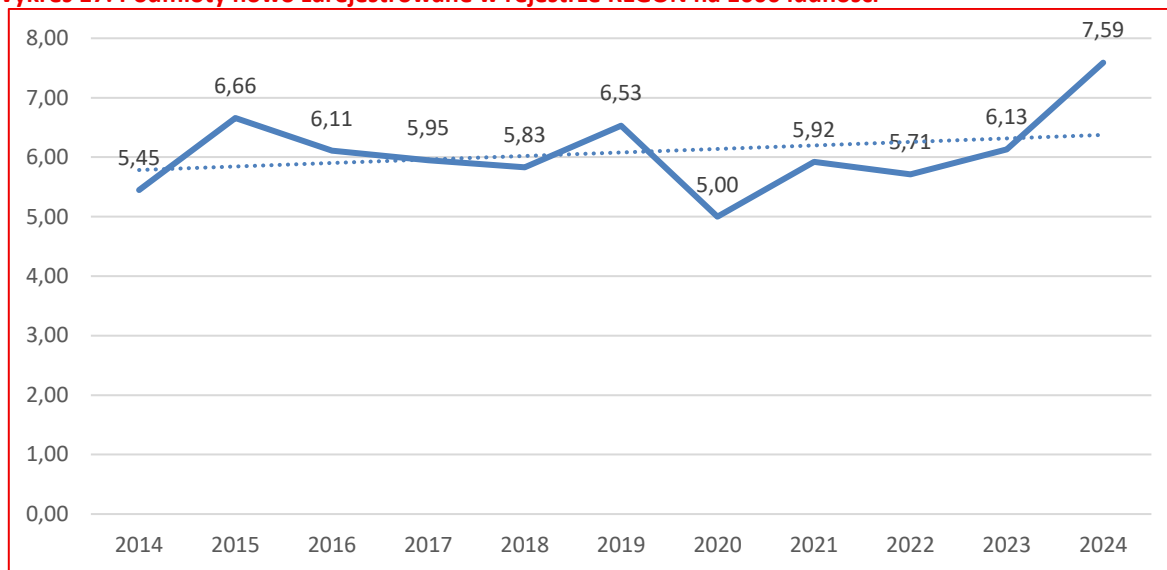

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2014–2024 liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w Gminie Chybie systematycznie rosła – od 71 w 2014 r. do 89 w 2024 r., co oznacza wzrost o blisko 25%. Szczególnie wyraźne przyspieszenie dynamiki miało miejsce od 2018 r., co świadczy o rosnącej aktywności przedsiębiorczej mieszkańców oraz sprzyjającym otoczeniu dla rozwoju biznesu lokalnego. Trend ten wskazuje na stopniową dywersyfikację gospodarki gminy, zwiększanie jej odporności na zmiany rynkowe oraz tworzenie nowych miejsc pracy. Wysoki i rosnący wskaźnik przedsiębiorczości w relacji do liczby ludności stanowi pozytywny sygnał dla dalszego rozwoju gospodarczego, podnosząc atrakcyjność inwestycyjną gminy i dając podstawy do kreowania nowoczesnej oferty usługowej oraz wzmacniania lokalnego rynku pracy.

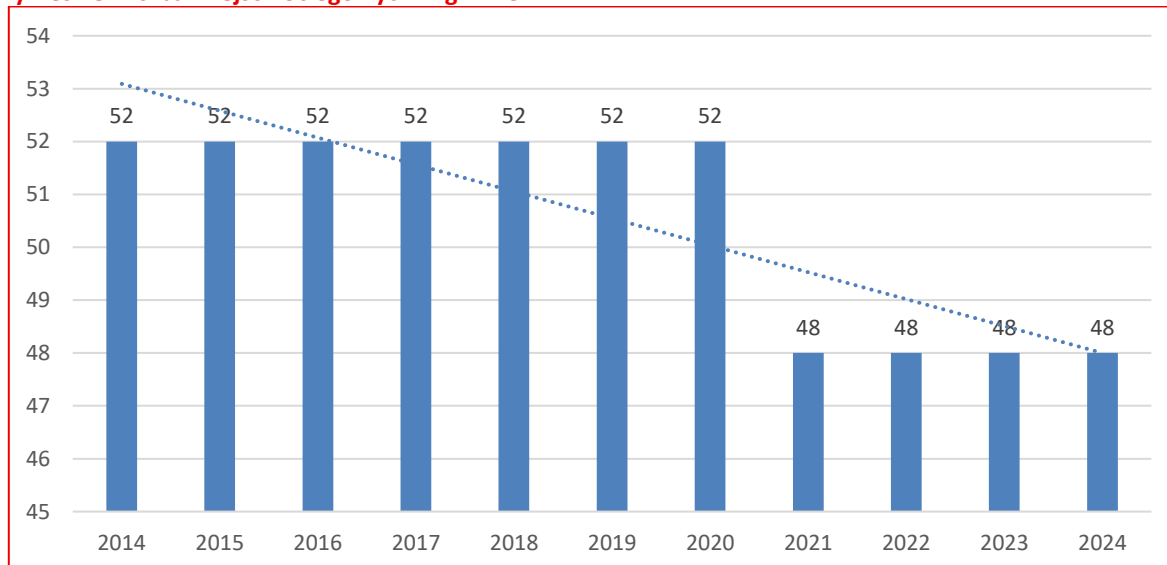
Wykres 17. Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2014–2024 w Gminie Chybie liczba nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców wykazywała zmienność, lecz ogólny trend jest wzrostowy, od 5,45 w 2014 r. do rekordowych 7,59 w 2024 r. Najniższą wartość odnotowano w 2020 r. (5,0), co było konsekwencją niepewności gospodarczej w okresie pandemii COVID-19, jednak już w kolejnych latach widoczna była odbudowa przedsiębiorczości i wyraźne ożywienie aktywności rejestracyjnej. Wysoki poziom rejestracji nowych podmiotów w ostatnich latach wskazuje na rosnącą dynamikę lokalnej gospodarki, zdolność mieszkańców do podejmowania inicjatyw biznesowych oraz atrakcyjność gminy jako miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej.

Wykres 18. Liczba miejsc noclegowych w gminie

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Trend ten jest pozytywnym sygnałem rozwojowym, wzmacniającym konkurencyjność i potencjał innowacyjny gminy, choć równolegle konieczne jest wspieranie trwałości nowo powstałych firm poprzez rozwój usług doradczych, infrastruktury biznesowej oraz programów wspierających lokalnych przedsiębiorców.

Liczba miejsc noclegowych w Gminie Chybie w latach 2014–2020 utrzymywała się na stabilnym poziomie 52, po czym w 2021 r. nastąpił spadek do 48 miejsc, który utrzymuje się do 2024 r. Oznacza to zmniejszenie potencjału turystycznego gminy, mogące wynikać z ograniczonej liczby inwestycji w bazę noclegową lub z likwidacji części obiektów noclegowych. W dłuższej perspektywie utrzymywanie się na niskim, niezmiennym poziomie liczby miejsc noclegowych ogranicza możliwość przyciągania większej liczby turystów i uczestnictwa w rosnącym rynku turystyki regionalnej. Dla rozwoju gminy konieczne jest wzmocnienie polityki wspierającej rozwój infrastruktury turystycznej poprzez zachęty inwestycyjne, promocję walorów przyrodniczo-kulturalnych oraz integrację oferty noclegowej z lokalnymi produktami turystycznymi, co pozwoli zwiększyć konkurencyjność Chybia jako miejsca atrakcyjnego dla odwiedzających.

1.3. Sfera przestrzenna, warunki naturalne

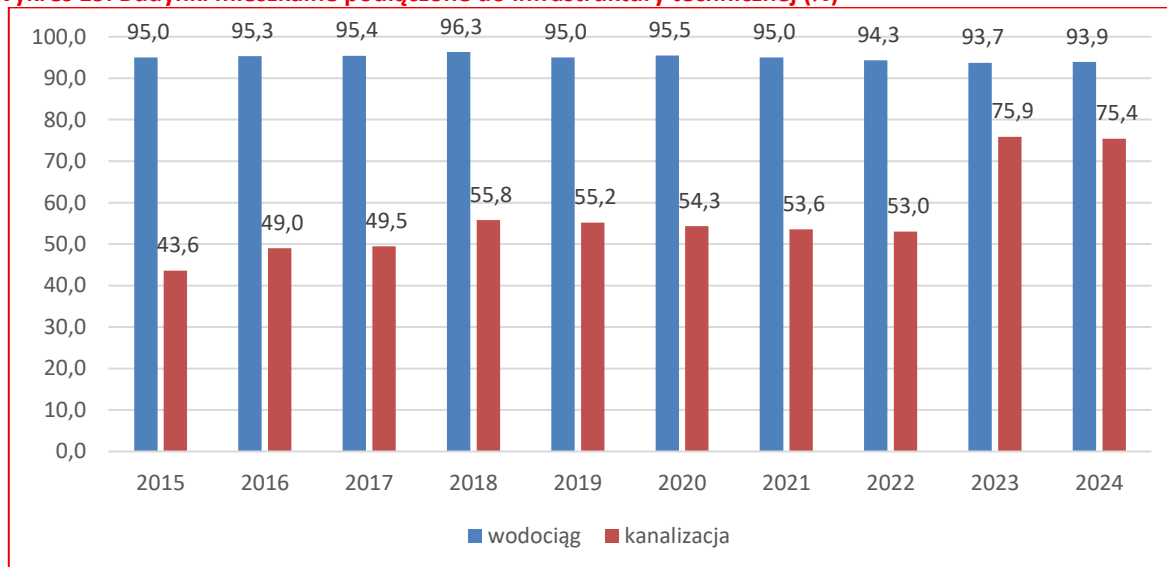
Gmina Chybie charakteryzuje się korzystnymi warunkami naturalnymi, które w istotny sposób wpływają na jej rozwój i atrakcyjność. Klimat pogórski cechuje się średnią roczną temperaturą ok. 8°C, opadami rzędu 883 mm, przewagą wiatrów z kierunków południowo-zachodnich i okresem wegetacyjnym trwającym 200–220 dni. Położenie w sąsiedztwie Zbiornika Goczałkowickiego sprzyja zwiększonej wilgotności powietrza oraz częstym zjawiskom mgieł. Gleby w większości należą do IV klasy bonitacyjnej, z przewagą mad lekkich i średnich, wymagających wapnowania, ale pozbawionych znaczących zanieczyszczeń.

Szata roślinna gminy obejmuje zarówno naturalne zbiorowiska – lasy grabowo-dębowe i łęgowe, łąki, jak i zbiorowiska wtórne związane z działalnością gospodarczą. Ponad 28% powierzchni zajmują lasy, będące częścią Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Beskidu Śląskiego”, z dominacją dębu, jaworu, brzozy i modrzewia. Kluczową rolę pełni Zbiornik Goczałkowicki – największy tego typu obiekt na południu Polski, pełniący funkcje zaopatrzeniowe i przeciwpowodziowe. Obszar gminy objęty jest siecią Natura 2000 (Dolina Górnej Wisły), gdzie stwierdzono obecność ponad 29 gatunków ptaków chronionych,

a także cenne siedliska wodno-błotne. Istotne znaczenie mają też rezerwat „Rotuz”, czy pomnik przyrody aleja dębowa wzdłuż ul. Bielskiej i Cieszyńskiej. Fauna gminy jest bogata, obok saren, zajęcy czy lisów występują tu liczne gatunki ptaków wodnych, drapieżnych oraz płazów i gadów, szczególnie w otoczeniu zbiornika i stawów rybnych.

Wykres 19. Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dostęp do sieci wodociągowej w Gminie Chybie w latach 2015–2024 utrzymuje się na bardzo wysokim, stabilnym poziomie powyżej 93%, co świadczy o dobrze rozwiniętej i ugruntowanej infrastrukturze technicznej. Znacznie większe zmiany obserwuje się w przypadku kanalizacji, od udziału 43,6% nieruchomości w 2015 r. do 75,4% w 2024 r. (dane GUS), przy czym szczególnie dynamiczny wzrost nastąpił w latach 2022–2023.

Wykres 20. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności

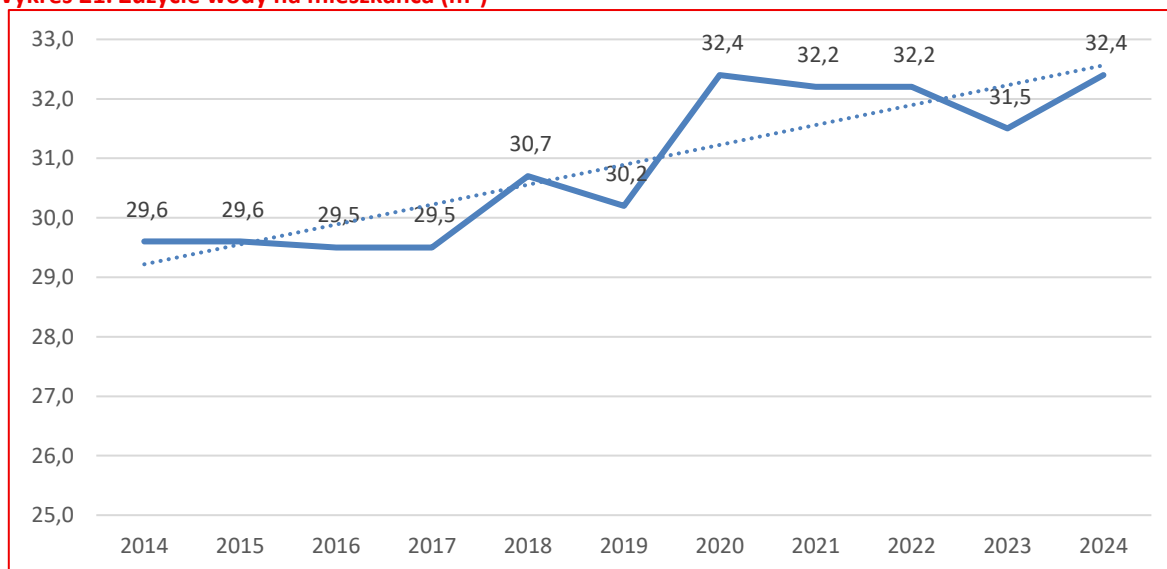
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Oznacza to znaczącą poprawę w zakresie jakości życia i ochrony środowiska, związaną z realizacją kluczowych inwestycji infrastrukturalnych. Mimo to nadal istnieje luka względem pełnego skanalizowania gminy, co pozostaje ważnym wyzwaniem rozwojowym. Z punktu widzenia przyszłości priorytetem powinno być dążenie do dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej oraz modernizacji istniejącej infrastruktury wodno-ściekowej, co wpłynie na poprawę standardów sanitarnych, atrakcyjność inwestycyjną i zrównoważony rozwój gminy.

Dostęp mieszkańców Gminy Chybie do podstawowych instalacji technicznych w latach 2014–2024 charakteryzuje się wysokim stopniem nasycenia siecią wodociągową, co potwierdza pełne zabezpieczenie potrzeb w tym zakresie. Stopniowy, choć powolny wzrost udziału mieszkańców korzystających z kanalizacji – z 59,5% w 2014 r. do 66,4% w 2024 r., wskazuje na poprawę, lecz także na utrzymujące się zapóźnienia w rozwoju infrastruktury sanitarnej. Najbardziej dynamiczny przyrost dotyczył sieci gazowej – od 72,8% do 82,3% w badanym okresie, co znacząco zwiększa komfort życia mieszkańców i sprzyja poprawie jakości powietrza. Dane te dowodzą, że gmina posiada solidne podstawy infrastrukturalne, jednak dalszy rozwój powinien koncentrować się na intensyfikacji inwestycji w kanalizację, aby zbliżyć jej dostępność do poziomu wodociągów i gazu, co ma kluczowe znaczenie zarówno dla jakości życia mieszkańców, jak i dla ochrony środowiska.

Wykres 21. Zużycie wody na mieszkańca (m³)

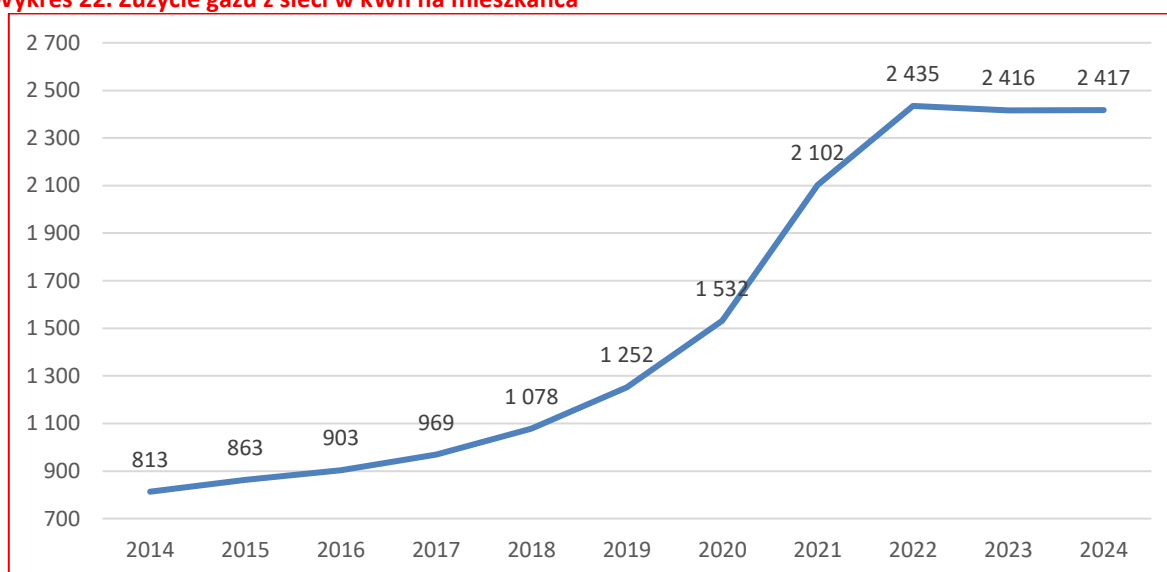
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Zużycie wody na mieszkańca w Gminie Chybie w latach 2014–2024 wykazuje stopniowy trend wzrostowy – od 29,6 m³ w 2014 r. do 32,4 m³ w 2024 r., z wyraźnym skokiem w latach

2019–2020. Wzrost ten może być związany zarówno z poprawą standardu życia mieszkańców, jak i ze zwiększoną dostępnością nowoczesnych urządzeń sanitarnych oraz zmianami w stylu życia. Stabilizacja wartości powyżej 32 m³ w ostatnich latach sugeruje osiągnięcie nowego, wyższego poziomu konsumpcji. Trend ten ma istotne znaczenie z punktu widzenia planowania rozwoju infrastruktury wodociągowej, gdyż wskazuje na rosnące zapotrzebowanie na wodę i konieczność dalszych inwestycji w sieć oraz w technologie oszczędzania zasobów wodnych. Dla gminy oznacza to potrzebę łączenia działań inwestycyjnych z edukacją ekologiczną mieszkańców, aby ograniczyć nadmierne zużycie i promować racjonalne gospodarowanie wodą.

Wykres 22. Zużycie gazu z sieci w kWh na mieszkańca

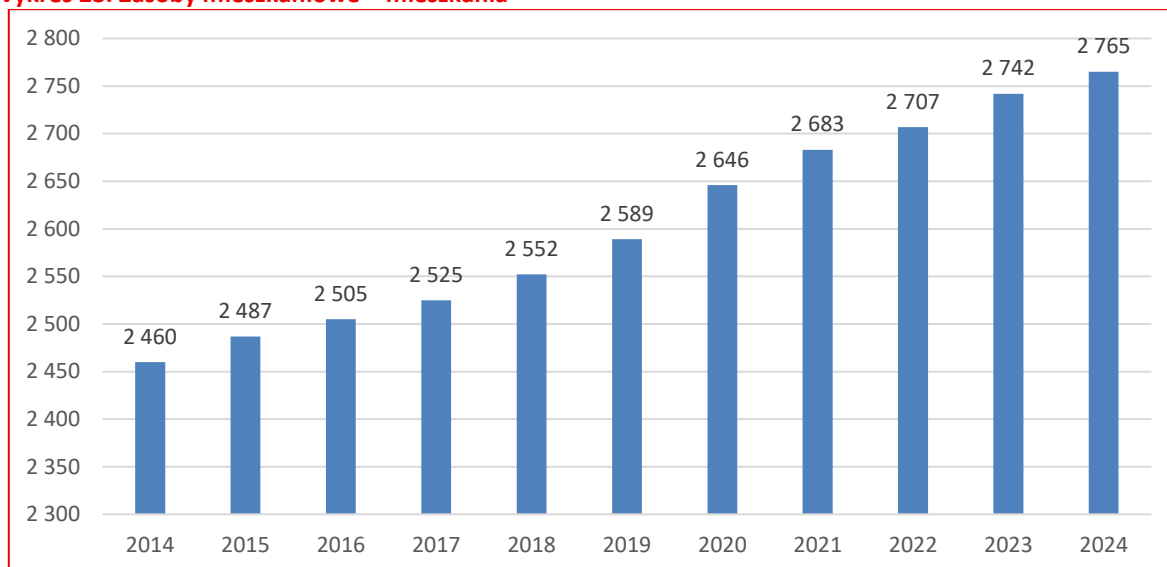
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Zużycie gazu z sieci w przeliczeniu na mieszkańca w Gminie Chybie w latach 2014–2024 wykazuje bardzo wyraźny trend wzrostowy – od 813 kWh w 2014 r. do ponad 2 400 kWh w latach 2022–2024, przy czym największa dynamika nastąpiła po 2019 r. Tak silny przyrost zużycia świadczy o rosnącym znaczeniu gazu jako podstawowego źródła energii w gospodarstwach domowych, co może być efektem modernizacji systemów grzewczych, zwiększonego podłączenia mieszkańców do sieci gazowej oraz odchodzenia od paliw stałych. Stabilizacja na wysokim poziomie w latach 2022–2024 wskazuje na osiągnięcie nowego standardu energetycznego w gminie. Z punktu widzenia rozwoju lokalnego jest to pozytywny trend sprzyjający poprawie jakości powietrza i ograniczaniu niskiej emisji, choć jednocześnie generuje wyzwania związane z kosztami energii oraz koniecznością dalszej dywersyfikacji

źródeł, w tym inwestycji w odnawialne źródła energii w celu zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego i odporności gminy na wahania cen surowców.

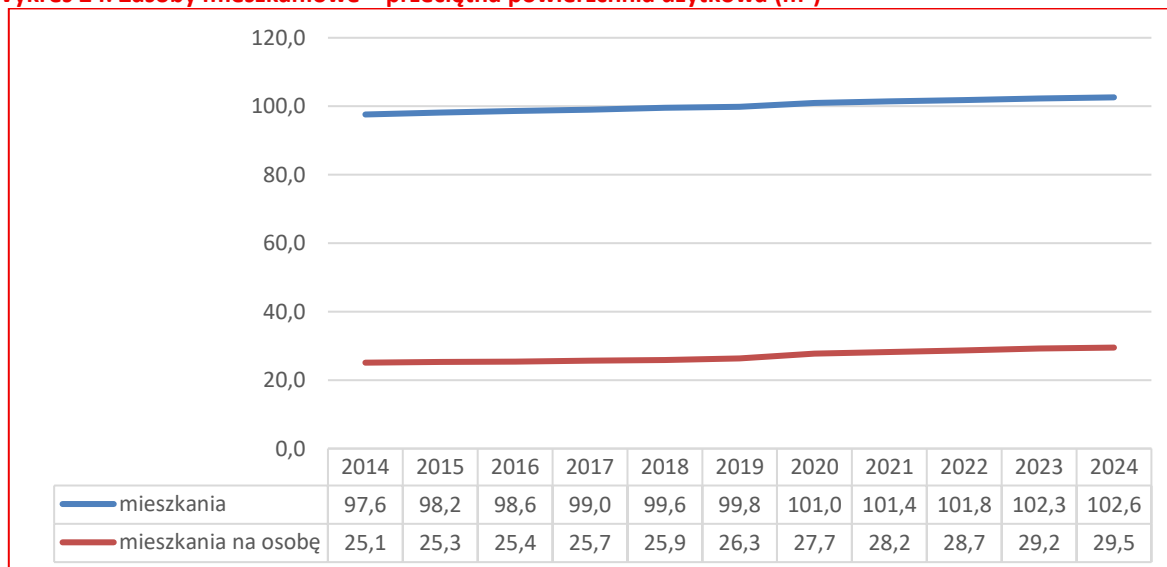
Wykres 23. Zasoby mieszkaniowe – mieszkania

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2014–2024 liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych Gminy Chybie systematycznie rosła – od 2 460 w 2014 r. do 2 765 w 2024 r., co oznacza przyrost o ponad 300 lokali w ciągu dekady. Stabilny wzrost wskazuje na rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz rosnące zainteresowanie osiedlaniem się w gminie, co może być związane zarówno z migracjami wewnętrznymi, jak i poprawą atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. Dane te sugerują, że gmina powiększa swoją bazę mieszkaniową, odpowiadając na potrzeby ludności i częściowo równoważąc trendy związane z ujemnym przyrostem naturalnym.

Wykres 24. Zasoby mieszkaniowe – przeciętna powierzchnia użytkowa (m²)

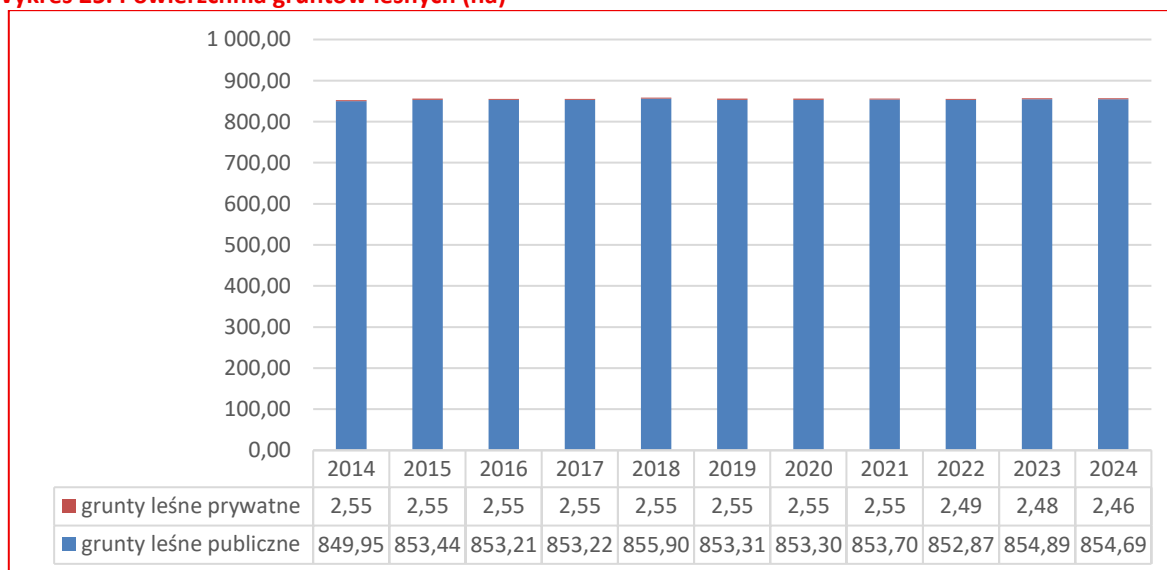
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W kontekście rozwoju lokalnego kontynuacja tego trendu sprzyjać będzie zatrzymaniu młodych mieszkańców oraz przyciąganiu nowych rodzin, jednak równolegle konieczne jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury technicznej, społecznej i usługowej, aby wzrost liczby mieszkań przekładał się na trwałą poprawę jakości życia w gminie.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Chybie w latach 2014–2024 systematycznie rosła, z 97,6 m² w 2014 r. do 102,6 m² w 2024 r., co wskazuje na rozwój zasobów mieszkaniowych w kierunku większych i bardziej komfortowych lokali. Równocześnie wzrosła powierzchnia użytkowa przypadająca na osobę – z 25,1 m² do 29,5 m², co oznacza poprawę warunków mieszkaniowych i jakości życia mieszkańców. Tendencja ta świadczy o rosnących możliwościach inwestycyjnych gospodarstw domowych oraz o sukcesywnym zwiększaniu standardów w lokalnym budownictwie. W kontekście rozwoju gminy jest to korzystne zjawisko, wzmacniające jej atrakcyjność osiedleńczą, szczególnie w obliczu ujemnego przyrostu naturalnego. Dalsze inwestycje w mieszkalnictwo powinny być powiązane z rozwojem infrastruktury towarzyszącej, aby zapewnić spójny i zrównoważony rozwój przestrzenny gminy.

Wykres 25. Powierzchnia gruntów leśnych (ha)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Powierzchnia gruntów leśnych w Gminie Chybie w latach 2014–2024 pozostawała na stabilnym poziomie, oscylując wokół 857 ha, z czego zdecydowaną większość stanowią grunty leśne publiczne (ponad 850 ha), podczas gdy grunty prywatne obejmują jedynie ok. 2,5 ha. Niewielkie wahania w poszczególnych latach mają charakter marginalny i nie wpływają na ogólny obraz użytkowania gruntów. Stabilność zasobów leśnych wskazuje

na brak intensywnych procesów wylesiania i świadczy o utrzymaniu równowagi środowiskowej. W kontekście rozwoju gminy fakt ten należy uznać za pozytywny, ponieważ zapewnia zachowanie funkcji ekologicznych, krajobrazowych i rekreacyjnych lasów. Jednocześnie istnieje potencjał do dalszego wykorzystania tych terenów w rozwoju turystyki przyrodniczej oraz działań proekologicznych, przy zachowaniu zasad zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi.

2. Wyniki badań ankietowych wśród mieszkańców gminy

Badania ankietowe zostały przeprowadzone w celu zebrania opinii mieszkańców Gminy Chybie na temat procesów rozwojowych zachodzących w gminie oraz funkcjonowania poszczególnych sfer życia społeczno-gospodarczego. Zakres badania obejmował ocenę sfery społecznej, przestrzennej i infrastrukturalnej, ekonomicznej i instytucjonalnej oraz środowiskowej, co pozwoliło uzyskać wielowymiarowy obraz funkcjonowania gminy. Dodatkowo zadano pytania dotyczące tożsamości lokalnej mieszkańców, ich przywiązania do gminy, satysfakcji z jakości życia, a także potencjalnych kierunków i obszarów rozwojowych oraz wyzwań problemowych wymagających interwencji.

Kwestionariusz został skonstruowany w sposób kompleksowy, obejmował szeroki zestaw czynników wpływających bezpośrednio i pośrednio na jakość życia, dostęp do usług publicznych, możliwości rozwoju zawodowego oraz atrakcyjność przestrzeni lokalnej. Wyniki badań, w powiązaniu z diagnozą społeczną, gospodarczą, przestrzenną i środowiskową oraz analizą SWOT, stanowią istotną podstawę do wyznaczenia celów strategicznych i kierunków działań, które zostały zaprezentowane w kolejnych częściach dokumentu.

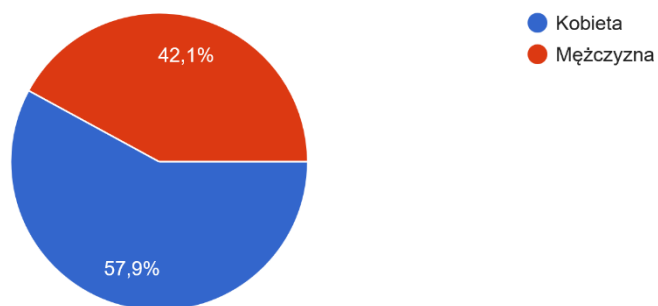
Badanie przeprowadzono z wykorzystaniem techniki CAWI (Computer-Assisted Web Interview) w okresie od czerwca do sierpnia 2025 r., przy użyciu formularzy online w narzędziu Google Forms. Zebrano **164 wypełnione ankiety**, które, mimo ograniczonej skali i dobrowolnego udziału respondentów, dostarczają cennych sygnałów diagnostycznych i odzwierciedlają opinie społeczności lokalnej w kontekście dalszego rozwoju Gminy Chybie.

2.1. Charakterystyka respondentów

W badaniu ankietowym nieco większy udział miały kobiety, które stanowiły blisko 58% respondentów, wobec 42% mężczyzn. Taka struktura jest korzystna, ponieważ kobiety często aktywniej uczestniczą w konsultacjach społecznych i mają istotny wpływ na kształtowanie lokalnych priorytetów.

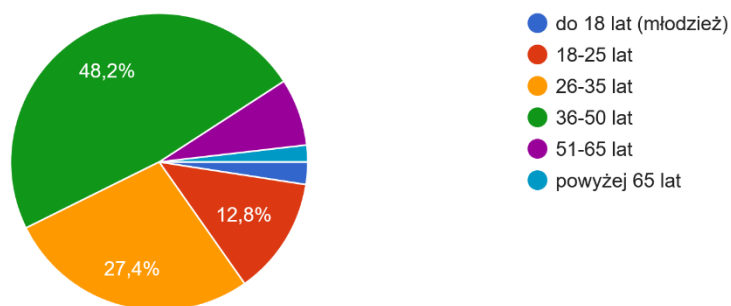

Wykres 26. Płeć respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wykres 27. Wiek respondentów

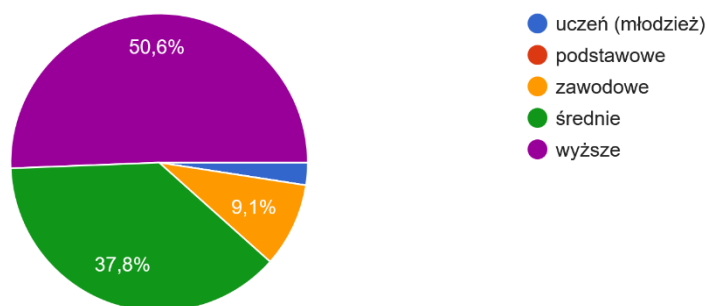

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najliczniejszą grupę respondentów stanowią osoby w wieku 36–50 lat (48,2%), co wskazuje na dominację przedstawicieli aktywnego zawodowo pokolenia o ugruntowanej pozycji społecznej i rodzinnej. Istotny udział mają również osoby w wieku 26–35 lat (27,4%), natomiast seniorzy oraz młodzież są reprezentowani w znacznie mniejszym stopniu. Taka struktura zapewnia przewagę opinii osób w średnim wieku, które w największym stopniu korzystają z infrastruktury i usług gminnych, co nadaje wynikom praktyczny wymiar planistyczny.

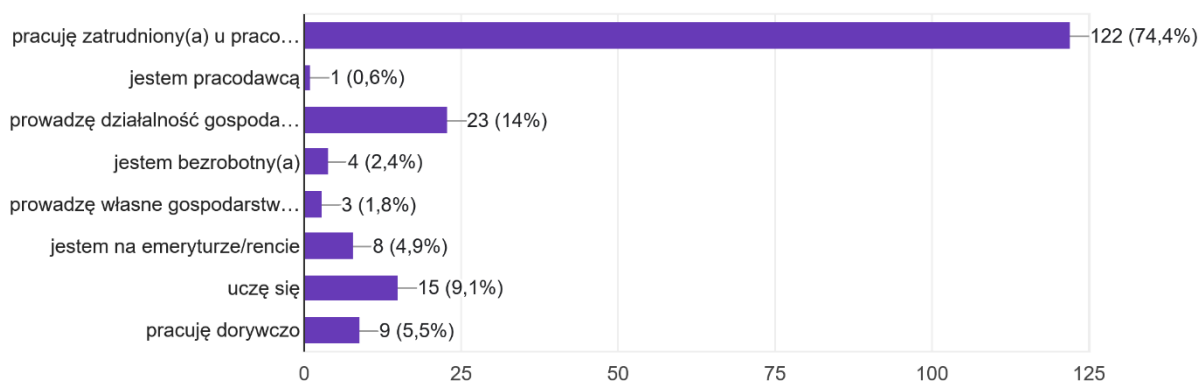
Wykres 28. Wykształcenie respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Strukturę wykształcenia respondentów zdominowały osoby z wykształceniem wyższym (50,6%) oraz średnim (37,8%), co wskazuje na ponadprzeciętny poziom kapitału ludzkiego w badanej próbie. Stosunkowo niewielki udział osób z wykształceniem zawodowym (9,1%) i podstawowym potwierdza rosnącą rolę edukacji formalnej w gminie. Taki profil ankietowanych sprzyja formułowaniu opinii uwzględniających perspektywę bardziej świadomych uczestników życia społecznego, co wzmacnia jakość diagnozy strategicznej.

Wykres 29. Jaka jest Pana/i aktywność zawodowa?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowaną większość ankietowanych stanowią osoby zatrudnione na etacie (74,4%), co odzwierciedla stabilną strukturę lokalnego rynku pracy i dominację tradycyjnych form zatrudnienia. Wyraźny, choć mniejszy udział mają osoby prowadzące działalność gospodarczą (14%), a także uczący się i emeryci, co wskazuje na różnorodność aktywności zawodowych.

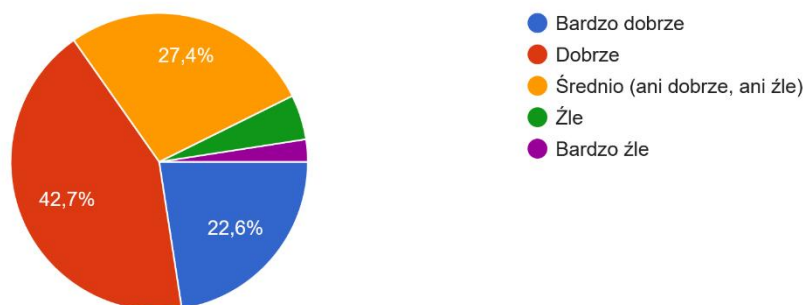

Niski poziom bezrobocia wśród respondentów potwierdza korzystną sytuację zatrudnieniową, choć ograniczona liczba pracodawców sygnalizuje konieczność wspierania przedsiębiorczości.

2.2. Sfera społeczna

Podrozdział dotyczący strefy społecznej prezentuje opinie i oczekiwania mieszkańców Gminy Chybie w kluczowych obszarach życia codziennego, takich jak warunki demograficzne, jakość usług publicznych, aktywność zawodowa czy poziom integracji społecznej. Wyniki badań ankietowych pozwalają na identyfikację mocnych stron wspólnoty lokalnej oraz wskazują obszary wymagające wsparcia i dalszego rozwoju. Stanowią one cenne uzupełnienie diagnozy strategicznej i punkt wyjścia do formułowania kierunków działań w perspektywie kolejnych lat.

Wykres 30. Infrastruktura społeczna (w tym obiekty rekreacyjne, kulturalne, sportowe, szkoły)

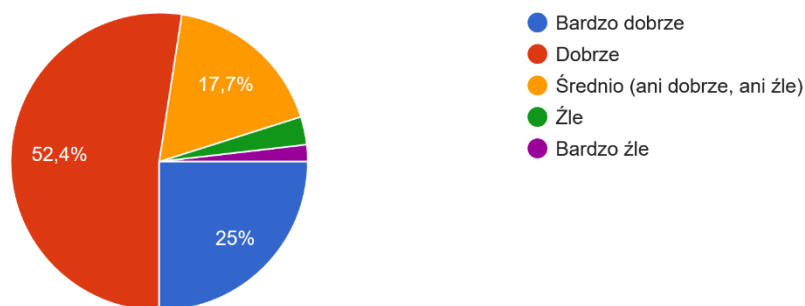

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena jakości życia w gminie wypada korzystnie, większość mieszkańców wskazuje odpowiedzi „dobrze” (42,7%) lub „bardzo dobrze” (22,6%), co potwierdza wysoki poziom satysfakcji społecznej. Znaczący odsetek wskazań neutralnych (27,4%) sugeruje jednak przestrzeń do dalszej poprawy warunków życia. Nieliczne oceny negatywne potwierdzają, że krytyczne uwagi mają charakter jednostkowy, co stanowi pozytywną bazę do rozwijania działań wzmacniających jakość usług i atrakcyjność gminy.

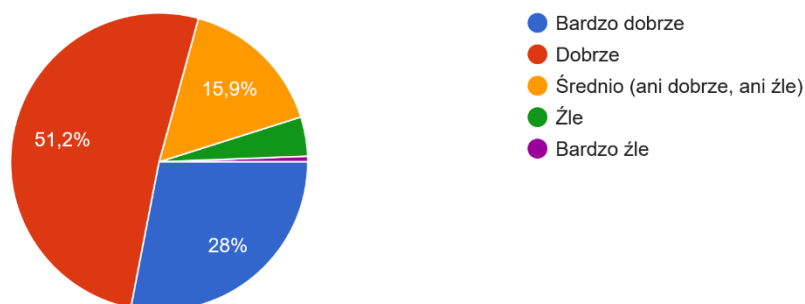
Wykres 31. Poziom edukacji podstawowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Jakość edukacji podstawowej w gminie oceniana jest zdecydowanie pozytywnie, aż 77,4% mieszkańców wskazało odpowiedzi „dobrze” lub „bardzo dobrze”. Neutralne oceny pojawiły się w 17,7% przypadków, natomiast opinie negatywne stanowią jedynie marginalny odsetek. Wyniki te świadczą o wysokim zaufaniu mieszkańców do lokalnych szkół oraz potwierdzają skuteczność podejmowanych działań w zakresie edukacji. Wyzwanie stanowi dalsze podnoszenie jakości oferty edukacyjnej i wyrównywanie szans uczniów.

Wykres 32. Dostęp do wiedzy (szkolnictwo, szkolenia, kształcenie ustawiczne, biblioteki, Internet)

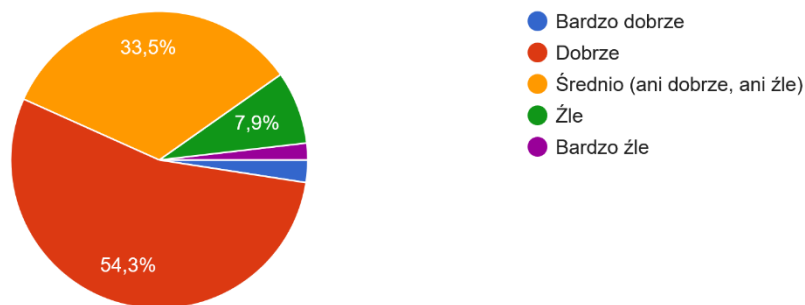

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Dostęp do wiedzy w gminie oceniany jest zdecydowanie korzystnie, aż 79,2% mieszkańców wskazało odpowiedzi „dobrze” lub „bardzo dobrze”. Neutralne opinie wyraziło 15,9% respondentów, a oceny negatywne stanowią margines. Wyniki te wskazują, że lokalna społeczność pozytywnie ocenia funkcjonowanie systemu edukacji, bibliotek oraz możliwości korzystania z Internetu. Równocześnie pojawia się przestrzeń do dalszego rozwoju oferty szkoleń i kształcenia ustawicznego, aby w pełni odpowiadać na potrzeby mieszkańców.

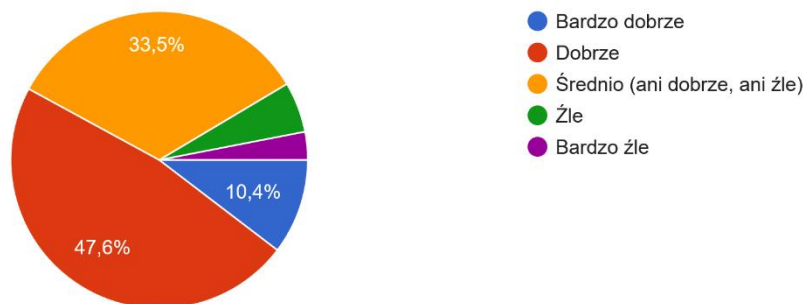
Wykres 33. Poziom pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Skuteczność pomocy społecznej w gminie oceniana jest głównie pozytywnie, 54,3% respondentów wskazało odpowiedź „dobrze”, a 33,5% wybrało ocenę neutralną. Opinie negatywne pojawiły się jedynie w niewielkiej skali (7,9% „źle” i marginalny odsetek „bardzo źle”), co potwierdza ogólną akceptację dla funkcjonowania systemu wsparcia. Wyniki sugerują jednak potrzebę dalszej poprawy dostępności i jakości usług, aby zwiększyć zaufanie mieszkańców oraz lepiej odpowiadać na potrzeby osób w trudnej sytuacji.

Wykres 34. Aktywność społeczna na rzecz gminy

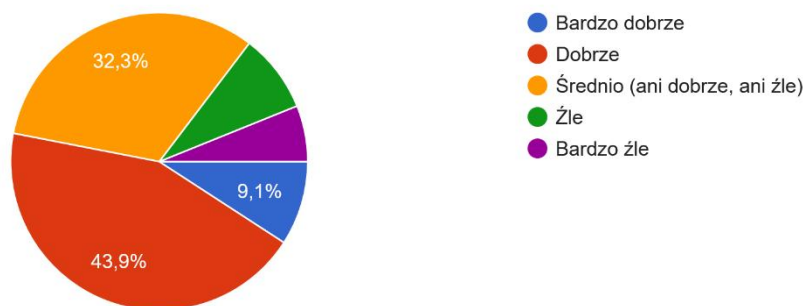

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena poziomu aktywności społecznej mieszkańców na rzecz gminy wypada umiarkowanie pozytywnie, 58% respondentów uznało ją za „dobrą” lub „bardzo dobrą”, natomiast aż jedna trzecia oceniła ją neutralnie. Niewielki, ale istotny odsetek odpowiedzi negatywnych wskazuje, że część społeczności dostrzega ograniczone zaangażowanie obywatelskie. Wyniki sugerują potrzebę wzmocnienia mechanizmów partycypacji i wspierania inicjatyw oddolnych, aby budować wyższy poziom aktywności społecznej.

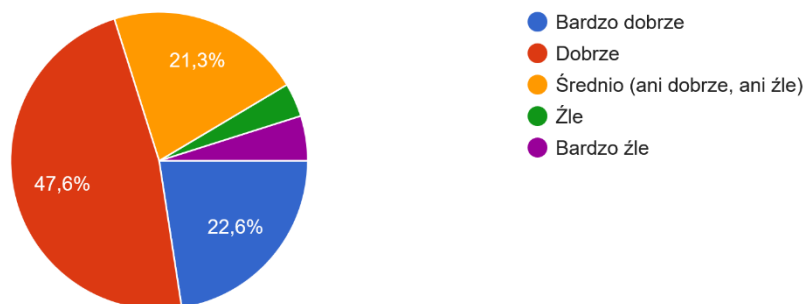
Wykres 35. Funkcjonowanie organizacji pozarządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Funkcjonowanie organizacji pozarządowych oceniane jest generalnie dobrze, 53% mieszkańców wyraziło pozytywne opinie, a kolejne 32,3% wskazało odpowiedź neutralną. Jednocześnie niemal 15% respondentów oceniło ich działalność negatywnie, co pokazuje, że potencjał trzeciego sektora nie jest w pełni wykorzystany. Wyniki sugerują, że choć organizacje odgrywają istotną rolę w życiu lokalnym, konieczne jest dalsze wzmacnianie ich zasobów, widoczności i współpracy z samorządem.

Wykres 36. Poziom równouprawnienia

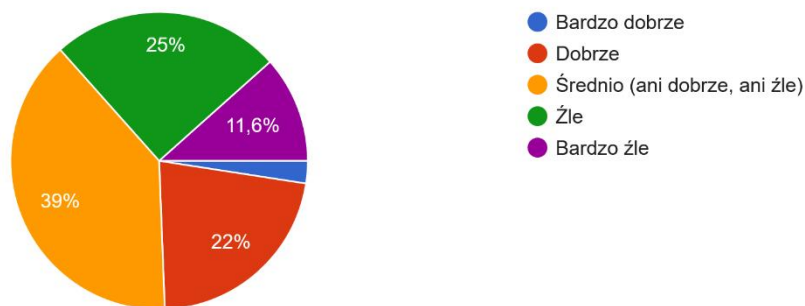

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena poziomu równouprawnienia kobiet i mężczyzn w gminie jest w większości pozytywna, 70,2% mieszkańców wskazało odpowiedzi „dobrze” lub „bardzo dobrze”. Neutralnie wypowiedziało się 21,3% respondentów, natomiast opinie krytyczne stanowią jedynie niewielki odsetek. Wyniki pokazują, że mieszkańcy postrzegają lokalne środowisko jako sprzyjające równości płci, choć pojawiające się głosy krytyczne wskazują na potrzebę dalszej promocji równości szans w życiu społecznym i zawodowym.

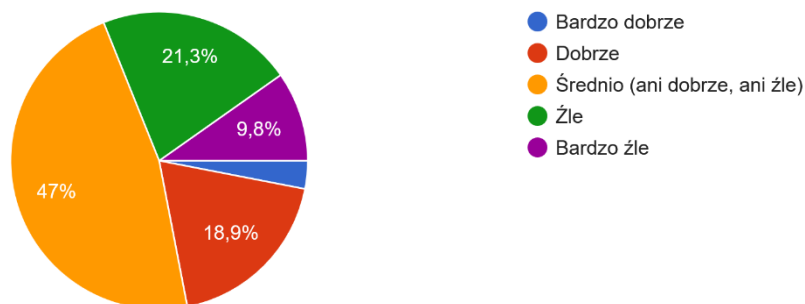
Wykres 37. Dostęp do opieki zdrowotnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Oceny dostępu do opieki zdrowotnej są zróżnicowane i wskazują na istotne wyzwania w tym obszarze, aż 39% mieszkańców oceniło go neutralnie, a 36,6% negatywnie („źle” lub „bardzo źle”). Jedynie 23,6% respondentów wyraziło pozytywne opinie. Wyniki te pokazują, że dostępność i jakość usług medycznych budzą niezadowolenie znaczącej części społeczności. W kontekście rozwoju gminy kluczowe staje się wzmacnianie lokalnej opieki zdrowotnej i poszukiwanie rozwiązań poprawiających jej dostępność.

Wykres 38. Poziom profilaktyki zdrowotnej

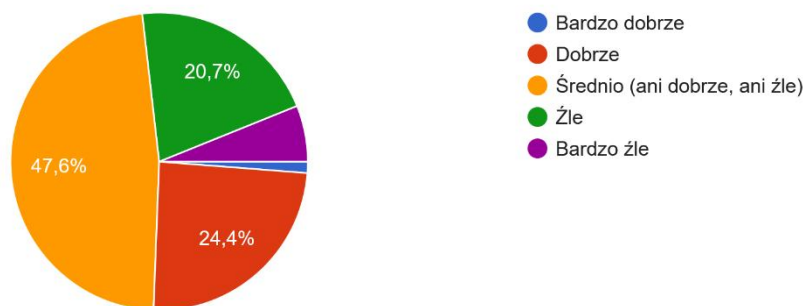

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Oceny poziomu profilaktyki zdrowotnej w gminie są umiarkowanie krytyczne, dominują wskazania neutralne (47%), a aż 31,1% mieszkańców oceniło ten obszar negatywnie („źle” lub „bardzo źle”). Pozytywne opinie stanowią jedynie 22,8% odpowiedzi, co dowodzi ograniczonego zadowolenia społeczności z działań profilaktycznych. Wyniki sygnalizują potrzebę intensyfikacji programów prozdrowotnych, działań edukacyjnych i lokalnych inicjatyw promujących zdrowy styl życia.

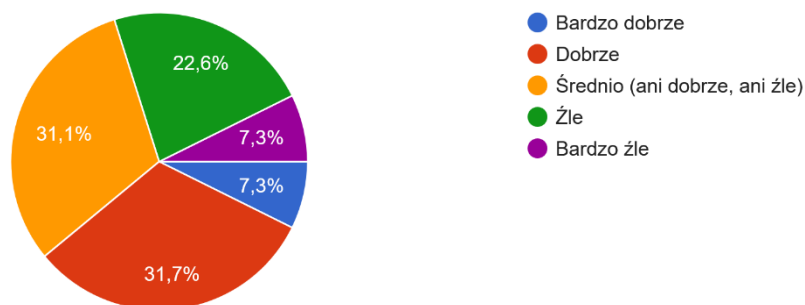
Wykres 39. Ułatwienia dla osób niepełnosprawnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Oceny dotyczące ułatwień dla osób z niepełnosprawnościami są zróżnicowane i wskazują na istotne wyzwania w tym obszarze. Blisko połowa mieszkańców (47,6%) ocenia je jako przeciętne, a aż 26% wskazało odpowiedzi negatywne. Tylko 25,5% respondentów wyraziło opinie pozytywne, co potwierdza, że dostępność przestrzeni publicznej i usług wymaga dalszych działań. Wyniki sygnalizują potrzebę rozwoju infrastruktury bez barier i zwiększenia działań na rzecz integracji społecznej.

Wykres 40. Możliwości spędzania czasu wolnego

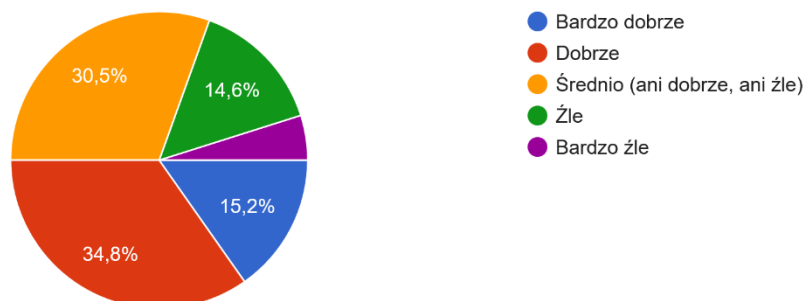
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wyniki badań wskazują na podzielone opinie mieszkańców dotyczące oferty spędzania czasu wolnego, pozytywnie ocenia ją 39% respondentów, podczas gdy niemal tyle samo wskazuje na przeciętność tego obszaru. Co piąty mieszkaniec ocenia dostępne możliwości negatywnie, co dowodzi, że obecna infrastruktura i propozycje aktywności nie zaspokajają w pełni oczekiwań społeczności. Rozwój zaplecza sportowo-rekreacyjnego, kulturalnego

oraz inicjatyw integrujących mieszkańców powinien stać się priorytetem dla dalszego wzmacniania jakości życia w gminie.

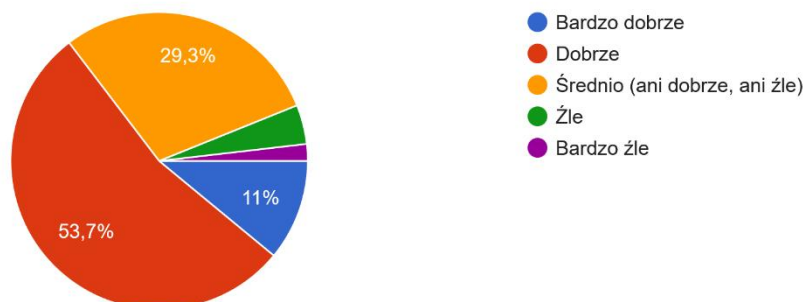
Wykres 41. Oferta kulturalna

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Opinie mieszkańców na temat oferty kulturalnej są mocno zróżnicowane, niespełna połowa ocenia ją dobrze lub bardzo dobrze, podczas gdy aż 30,5% wskazuje na przeciętność, a blisko 20% wyraża niezadowolenie. Taka struktura odpowiedzi sugeruje, że choć istnieją wartościowe inicjatywy, to oczekiwania społeczności nie są w pełni zaspokojone. Rozwój kultury powinien koncentrować się na zwiększeniu dostępności wydarzeń, ich różnorodności oraz lepszej promocji, by podnieść atrakcyjność życia kulturalnego w gminie.

Wykres 42. Poczucie ogólnego zadowolenia z życia

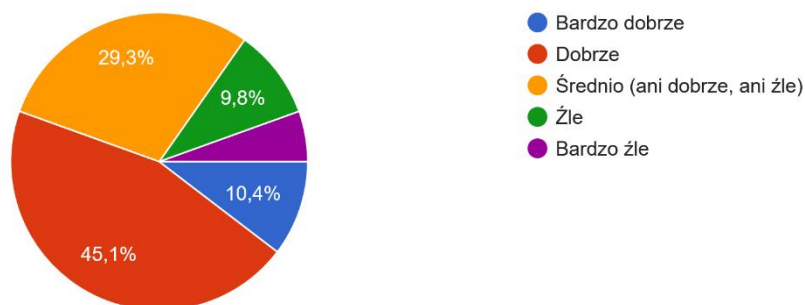
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość mieszkańców deklaruje pozytywne poczucie zadowolenia z życia, ponad 64% wskazań dotyczy odpowiedzi „dobrze” lub „bardzo dobrze”. Niemal jedna trzecia respondentów ocenia swoją sytuację neutralnie, a opinie negatywne są marginalne. Takie wyniki potwierdzają, że gmina postrzegana jest jako miejsce sprzyjające stabilności

i poczuciu bezpieczeństwa. Jednocześnie utrzymująca się grupa odpowiedzi przeciętnych sygnalizuje potrzebę dalszych działań podnoszących jakość życia i atrakcyjność lokalnego środowiska.

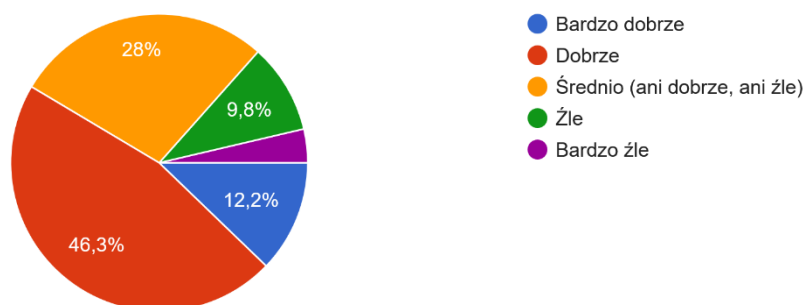
Wykres 43. Poziom życzliwości społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Mieszkańcy w większości postrzegają relacje społeczne w gminie pozytywnie, 55,5% ankietowanych wskazało na życzliwość otoczenia, a kolejne 29,3% oceniło ją jako przeciętną. Negatywne opinie pozostają na relatywnie niskim poziomie, jednak ich obecność pokazuje, że nie wszyscy mieszkańcy czują się w pełni zintegrowani i akceptowani. Wyniki potwierdzają, że Chybie dysponuje solidnym kapitałem społecznym, który można rozwijać poprzez wspólne inicjatywy i działania wzmacniające więzi sąsiedzkie.

Wykres 44. Poczucie przynależności do społeczności gminnej

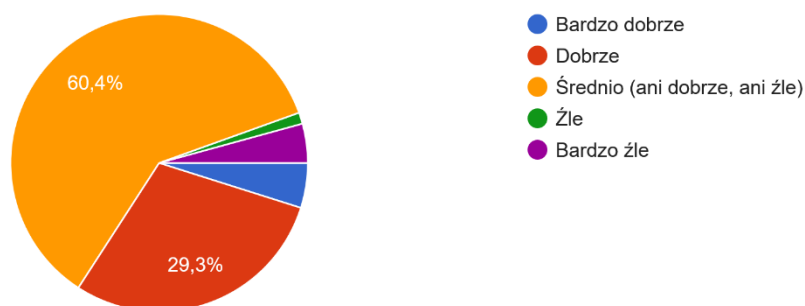
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ponad połowa mieszkańców deklaruje silne poczucie przynależności do wspólnoty lokalnej, wskazując odpowiedzi „dobrze” lub „bardzo dobrze”. Kolejne 28% ocenia je neutralnie, natomiast opinie negatywne pozostają na stosunkowo niskim poziomie. Wyniki

dowodzą, że gmina charakteryzuje się znacznym stopniem integracji społecznej, co stanowi solidny fundament do budowania kapitału społecznego. Jednocześnie część mieszkańców dystansuje się wobec wspólnoty, co wskazuje na potrzebę działań wzmacniających lokalną identyfikację.

Wykres 45. Proces migracji poza granice gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

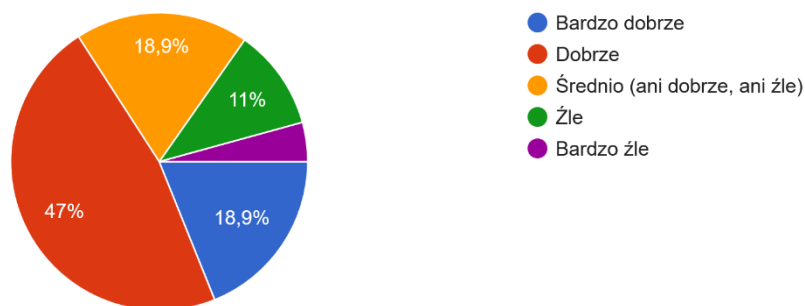
Migracje mieszkańców poza granice gminy postrzegane są w większości w sposób neutralny, aż 60,4% respondentów wskazało, że ocenia je przeciętnie, a blisko 30% uznało je za zjawisko pozytywne. Jedynie niewielki odsetek wypowiedzi ma charakter krytyczny. Wyniki mogą świadczyć o akceptacji mobilności mieszkańców, ale także o obojętności wobec jej skutków. W kontekście rozwoju gminy oznacza to potrzebę wzmocnienia działań zatrzymujących młodych ludzi i zwiększających atrakcyjność osiedleńczą.

2.3. Sfera przestrzenna oraz infrastrukturalna

Podrozdział dotyczący sfery przestrzennej oraz infrastrukturalnej obejmuje opinie mieszkańców na temat jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych, stanu infrastruktury technicznej oraz dostępności kluczowych usług komunalnych. Zgromadzone wyniki badań pozwalają ocenić poziom satysfakcji społeczności lokalnej z warunków życia w tym obszarze oraz wskazują na priorytetowe potrzeby inwestycyjne. Analiza tych danych stanowi ważny punkt odniesienia przy planowaniu działań rozwojowych gminy na kolejne lata.

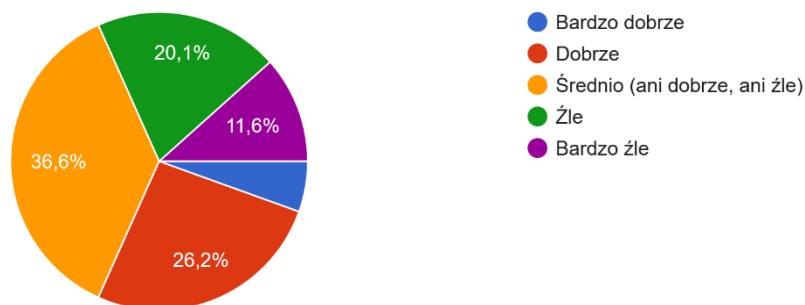
Wykres 46. Infrastruktura techniczna (media, wodociągi, kanalizacja, gazyfikacja, Internet, itp.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Mieszkańcy oceniają infrastrukturę techniczną gminy głównie pozytywnie, blisko 66% wskazało odpowiedzi „dobrze” lub „bardzo dobrze”, co potwierdza wysoki poziom podstawowych usług komunalnych. Jednocześnie niemal 19% ankietowanych uznało infrastrukturę za przeciętną, a 15% wyraziło opinie negatywne. Wyniki wskazują, że choć podstawowe potrzeby są w dużej mierze zaspokojone, wciąż istnieją obszary wymagające poprawy, zwłaszcza w zakresie jakości Internetu, modernizacji sieci wodociągowej czy rozbudowy systemu kanalizacji.

Wykres 47. Infrastruktura komunikacyjna (drogi, chodniki, ścieżki rowerowe)

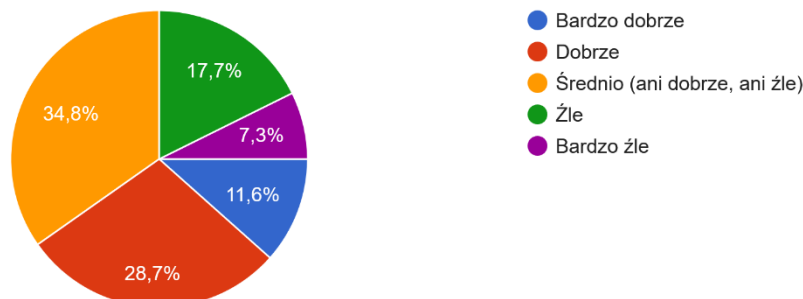
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Infrastruktura komunikacyjna oceniana jest w sposób raczej krytyczny, jedynie 31% mieszkańców uznało jej stan za dobry lub bardzo dobry, podczas gdy 36,6% wybrało ocenę przeciętną, a ponad 31% wypowiedzi miało charakter negatywny. Wyniki jednoznacznie wskazują, że drogi gminne, chodniki i ścieżki rowerowe wymagają dalszych inwestycji i modernizacji. Szczególne znaczenie ma poprawa bezpieczeństwa oraz rozwój infrastruktury

rowerowej, która odpowiada na rosnące potrzeby mobilności ekologicznej i aktywnego stylu życia mieszkańców.

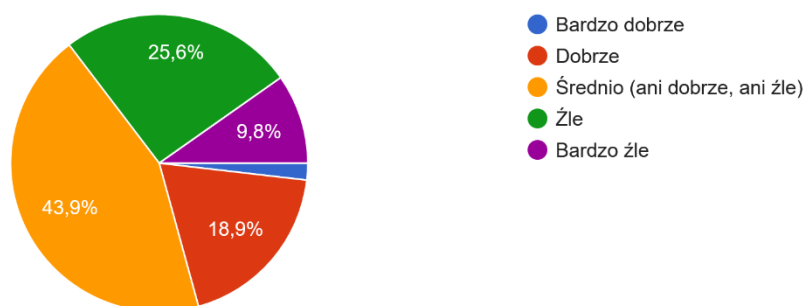
Wykres 48. Położenie gminy, dostępność komunikacyjna

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Oceny położenia gminy i jej dostępności komunikacyjnej rozkładają się dość równomiernie, co pokazuje zróżnicowane doświadczenia mieszkańców. Pozytywnie wypowiedziało się 40,3% respondentów, natomiast aż 34,8% wskazało ocenę przeciętną, a 25% oceniło dostępność negatywnie. Wyniki sugerują, że mimo korzystnego usytuowania gminy w regionie, problemem pozostaje jakość i częstotliwość połączeń transportowych. Wzmocnienie transportu publicznego i poprawa układu drogowego mogą znacząco podnieść atrakcyjność lokalizacyjną gminy.

Wykres 49. Produkty, obiekty turystyczne

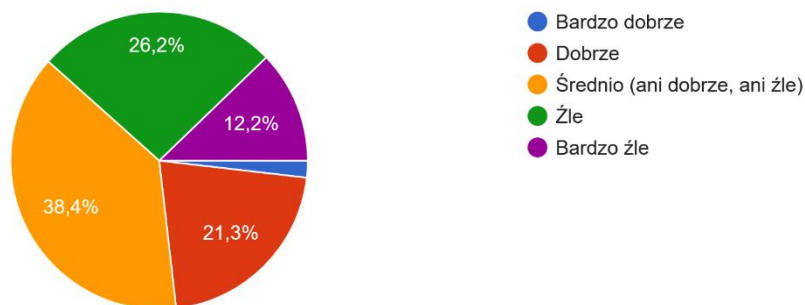
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Znaczna część mieszkańców ocenia ofertę turystyczną gminy jako przeciętną (43,9%), a kolejne 35,4% wyraża opinie negatywne. Tylko niewielka grupa ankietowanych (20%) postrzega produkty i obiekty turystyczne pozytywnie. Wyniki wskazują na niedostateczne

wykorzystanie potencjału turystycznego Chybia i potrzebę rozwoju atrakcji, poprawy infrastruktury towarzyszącej oraz skuteczniejszej promocji. Wzmocnienie tego obszaru może sprzyjać rozwojowi gospodarczemu i budowaniu pozytywnego wizerunku gminy.

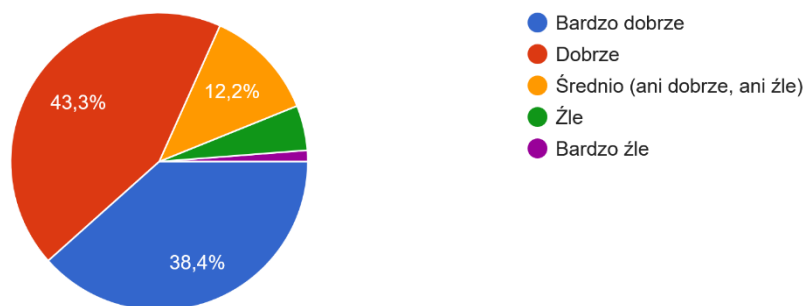
Wykres 50. Dostępność mieszkań

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Dostępność mieszkań oceniana jest raczej krytycznie, jedynie 22% respondentów wskazało odpowiedzi pozytywne, podczas gdy 38,4% uznało ją za przeciętną, a aż 38,4% wyraziło opinie negatywne. Wyniki te jasno pokazują, że rynek mieszkaniowy w gminie nie nadąża za potrzebami społeczności, co może ograniczać atrakcyjność osiedleńczą i sprzyjać migracjom. W perspektywie rozwojowej konieczne staje się zwiększenie podaży mieszkań, w tym lokali komunalnych i socjalnych, a także wspieranie inwestycji deweloperskich.

Wykres 51. Dostępność sklepów

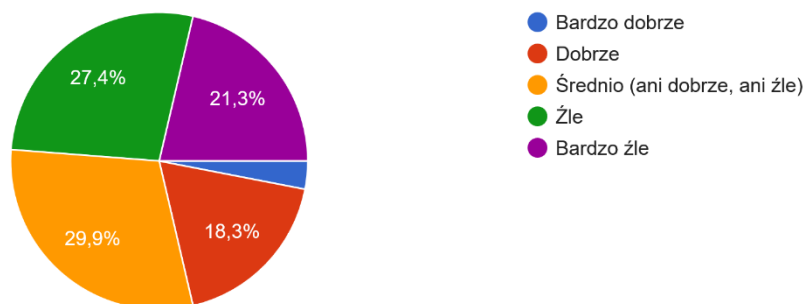
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Dostępność sklepów została natomiast oceniona bardzo korzystnie, aż 81,7% mieszkańców wskazało odpowiedzi pozytywne, z czego 38,4% wybrało ocenę „bardzo dobrze”. Neutralne opinie wyraziło jedynie 12,2% respondentów, a oceny negatywne

miały charakter marginalny. Wyniki potwierdzają, że lokalna sieć handlowa spełnia potrzeby mieszkańców i stanowi istotny atut gminy. W przyszłości wyzwaniem może być dalsze dostosowywanie oferty do zmieniających się oczekiwań konsumenckich oraz rozwój nowoczesnych form sprzedaży.

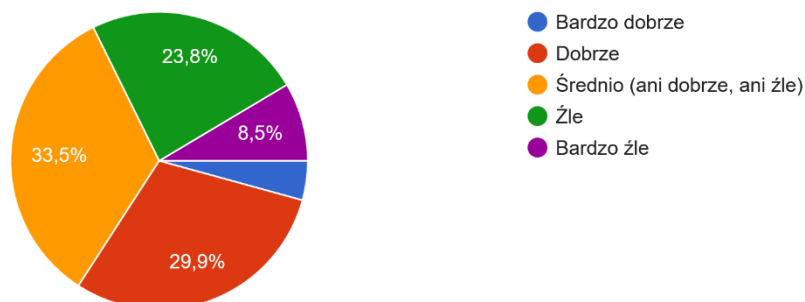
Wykres 52. Natężenie ruchu drogowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W opinii mieszkańców natężenie ruchu drogowego jest jednym z istotniejszych problemów, aż 48,7% ankietowanych oceniło je negatywnie, a kolejne 29,9% wskazało ocenę przeciętną. Jedynie 20% respondentów wyraziło opinie pozytywne. Takie wyniki pokazują rosnącą uciążliwość transportu samochodowego, która obniża komfort życia i może wpływać na bezpieczeństwo oraz jakość środowiska. Konieczne jest podejmowanie działań ograniczających nadmierny ruch, w tym rozwój komunikacji publicznej i infrastruktury pieszorowerowej.

Wykres 53. Dostępność miejsc parkingowych

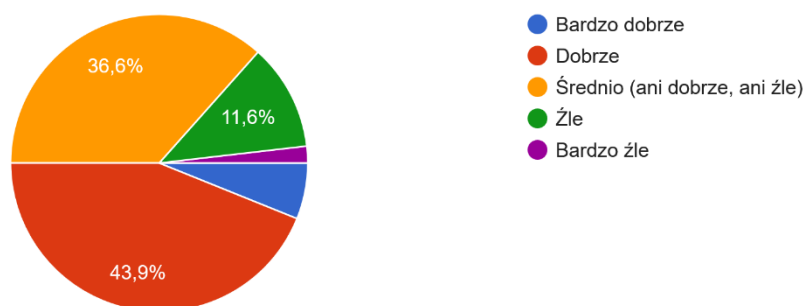

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Dostępność miejsc parkingowych budzi mieszane odczucia mieszkańców, 33,5% oceniło ją przeciętnie, a kolejne 32,3% negatywnie, wskazując na realny problem deficytu miejsc postojowych. Pozytywne opinie wyraziło niespełna 36% respondentów, co pokazuje, że istnieją obszary, w których sytuacja jest zadowalająca, ale w skali całej gminy pozostaje to wyzwaniem. Wyniki jasno sygnalizują potrzebę rozwoju infrastruktury parkingowej, zwłaszcza w centralnych częściach miejscowości oraz w sąsiedztwie obiektów użyteczności publicznej.

Wykres 54. Ład przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ład przestrzenny w gminie oceniany jest umiarkowanie pozytywnie, 49,3% mieszkańców wskazało odpowiedzi „dobrze” lub „bardzo dobrze”. Jednocześnie aż 36,6% uznało go za przeciętny, a 13,2% oceniło negatywnie, co dowodzi, że istnieją wyzwania związane z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzeni. Wyniki pokazują, że choć ogólne postrzeganie ładu przestrzennego jest korzystne, konieczne są dalsze działania w zakresie harmonijnego rozwoju zabudowy, ochrony terenów zielonych i porządkowania przestrzeni publicznej.

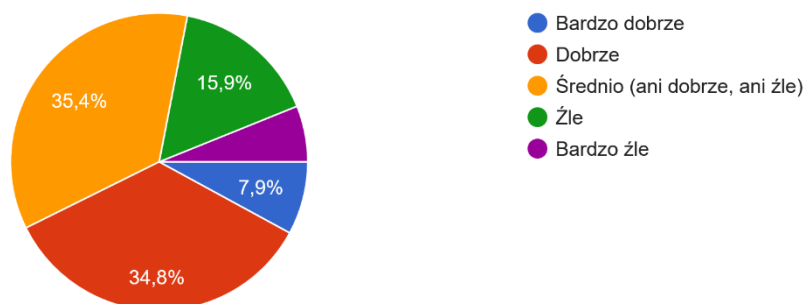
2.4. Sfera ekonomiczna oraz instytucjonalna

Podrozdział dotyczący sfery ekonomicznej oraz instytucjonalnej prezentuje opinie mieszkańców na temat kondycji lokalnej gospodarki, dostępności miejsc pracy, jakości usług administracyjnych oraz efektywności zarządzania gminą. Uzyskane wyniki odzwierciedlają zarówno mocne strony, jak i obszary wymagające wzmocnienia w zakresie wsparcia przedsiębiorczości, rozwoju rynku pracy czy funkcjonowania instytucji publicznych. Analiza

tych aspektów stanowi podstawę do określenia kierunków działań sprzyjających wzrostowi gospodarczemu oraz podnoszeniu jakości usług administracyjnych na rzecz społeczności lokalnej.

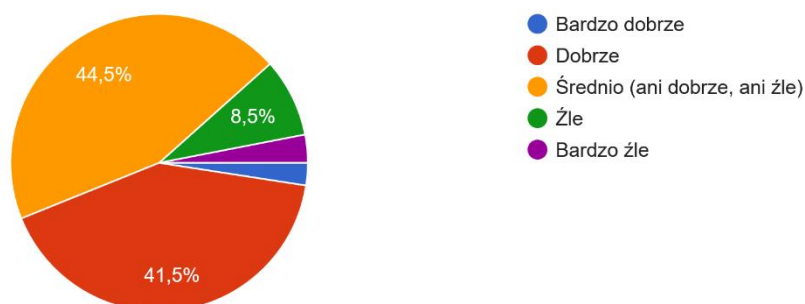
Wykres 55. Walory i potencjał turystyczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Walory i potencjał turystyczny gminy są oceniane w sposób umiarkowanie pozytywny, 42,7% mieszkańców dostrzega je jako dobre lub bardzo dobre, jednak równie liczna grupa (35,4%) wskazuje na przeciętność, a 21,8% wyraża opinie negatywne. Wyniki sugerują, że Chybie dysponuje zasobami turystycznymi, ale ich wykorzystanie i promocja są niewystarczające. W kontekście rozwoju gospodarczego gminy kluczowe będzie lepsze zagospodarowanie walorów przyrodniczych i kulturowych oraz wzmocnienie oferty turystycznej.

Wykres 56. Dochody mieszkańców

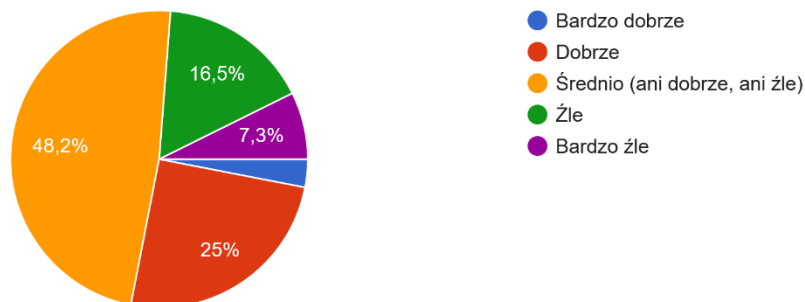
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Dochody mieszkańców oceniane są w dużej mierze jako przeciętne, taką odpowiedź wskazało 44,5% respondentów. Pozytywnie swoją sytuację finansową oceniło łącznie

44% ankietowanych, podczas gdy 12% wyraziło opinie negatywne. Wyniki te pokazują, że choć znaczna część społeczności ocenia swoje dochody stabilnie, to równocześnie wiele osób nie postrzega ich jako wystarczających. W kontekście rozwoju gminy istotne będzie wzmacnianie lokalnego rynku pracy oraz wspieranie inicjatyw zwiększających możliwości zarobkowe mieszkańców.

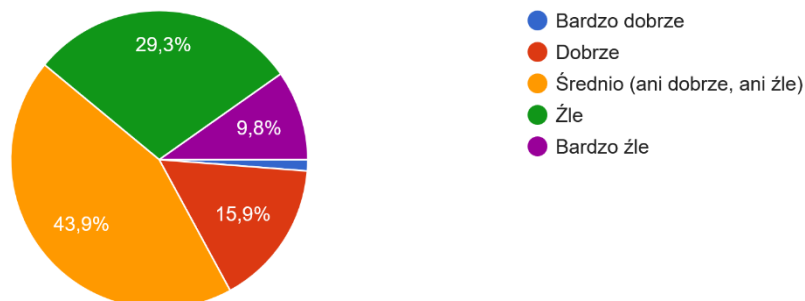
Wykres 57. Ceny nieruchomości

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ceny nieruchomości w gminie oceniane są głównie jako przeciętne, taką opinię wyraziło 48,2% mieszkańców. Co czwarty respondent uznaje je za odpowiednie, a 23,8% postrzega je negatywnie, wskazując na zbyt wysoki poziom. Nieliczni oceniają sytuację bardzo dobrze. Wyniki pokazują, że rynek nieruchomości w Chybiu jest umiarkowanie dostępny, ale dla części społeczności stanowi wyzwanie finansowe. W kontekście rozwoju gminy kluczowe będzie wspieranie budownictwa mieszkaniowego oraz inicjatyw poprawiających dostępność cenową.

Wykres 58. Jakość rynku pracy

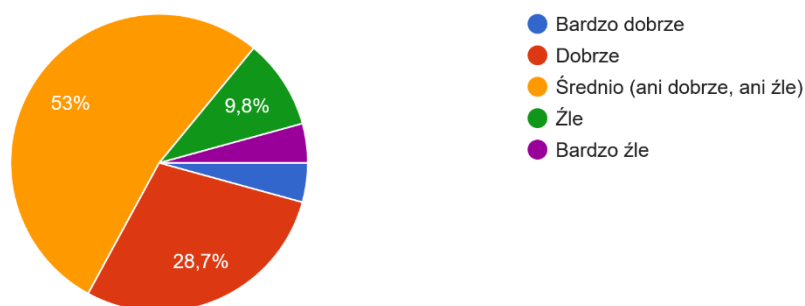

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Jakość lokalnego rynku pracy oceniana jest raczej sceptycznie, aż 43,9% respondentów wskazało odpowiedź neutralną, a 39,1% negatywną. Pozytywne opinie wyraziło jedynie 17,5% ankietowanych. Wyniki te wskazują na niedopasowanie oferty zatrudnienia do oczekiwań mieszkańców, zarówno pod względem dostępności miejsc pracy, jak i warunków zatrudnienia. Wyzwanie dla gminy stanowi rozwój przedsiębiorczości, wspieranie inwestorów oraz tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy odpowiadających kwalifikacjom lokalnej społeczności.

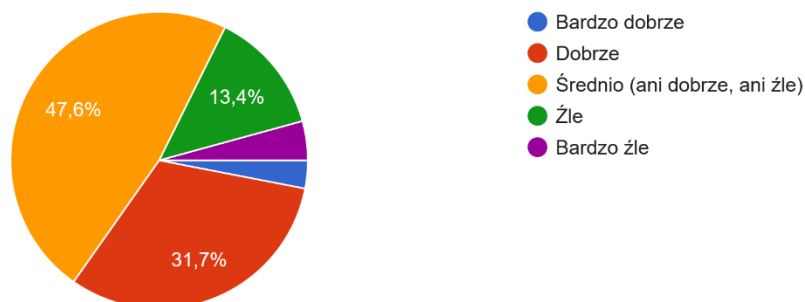
Wykres 59. Poziom bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W badanym okresie mieszkańcy w większości oceniali poziom bezrobocia jako przeciętny (53%), a kolejne 28,7% uznało go za relatywnie niski. Opinie negatywne stanowią niespełna 15%, co świadczy o tym, że problem bezrobocia nie jest w gminie postrzegany jako kluczowe zagrożenie. Wyniki sugerują, iż lokalny rynek pracy zapewnia stosunkowo stabilne warunki zatrudnienia, jednak wysoki udział ocen neutralnych wskazuje na niepewność mieszkańców i potrzebę dalszego wspierania nowych miejsc pracy oraz aktywizacji zawodowej.

Wykres 60. Możliwość otwarcia i prowadzenia działalności gospodarczej

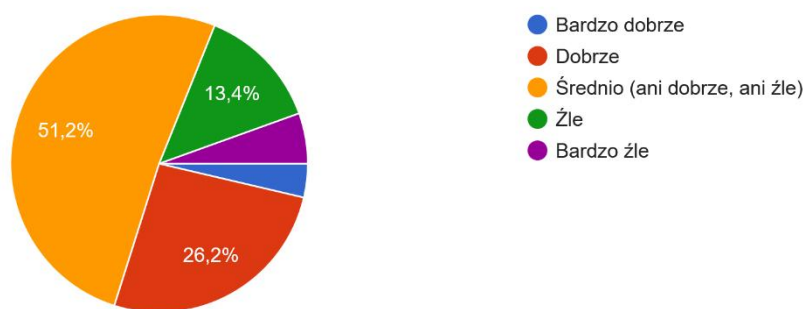

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najczęściej wskazywaną odpowiedzią w ocenie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej była opcja neutralna (47,6%), co sugeruje, że wielu mieszkańców postrzega warunki jako przeciętne i niewyróżniające się. Pozytywne opinie wyraziło 35,6% ankietowanych, natomiast 16,5% wskazało na bariery i trudności. Wyniki te pokazują, że choć gmina oferuje pewne zaplecze dla przedsiębiorczości, potrzebne są dodatkowe działania wspierające rozwój lokalnego biznesu, w tym uproszczenie procedur, wsparcie doradcze.

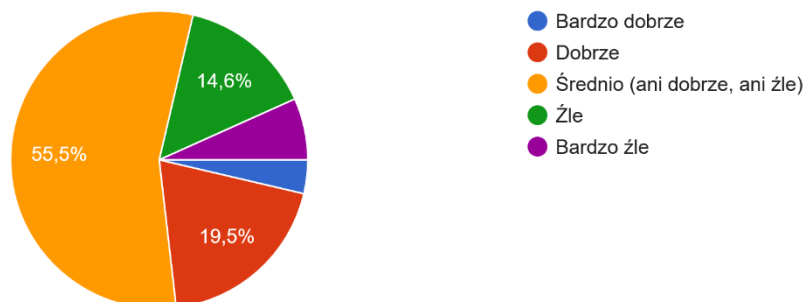
Wykres 61. Dostępność terenów inwestycyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W przypadku dostępności terenów inwestycyjnych dominują oceny neutralne (51,2%), co wskazuje na brak wyraźnych atutów, ale i poważnych barier w tym obszarze. Pozytywnie swoją opinię wyraziło 29,9% respondentów, podczas gdy 18,3% oceniło sytuację negatywnie. Taka struktura odpowiedzi pokazuje, że choć gmina dysponuje pewnym potencjałem inwestycyjnym, nie jest on w pełni wykorzystany ani odpowiednio wyeksponowany. Kluczowe będzie przygotowanie atrakcyjnych terenów pod inwestycje oraz ich skuteczna promocja w regionie i poza nim.

Wykres 62. Innowacyjność gospodarki

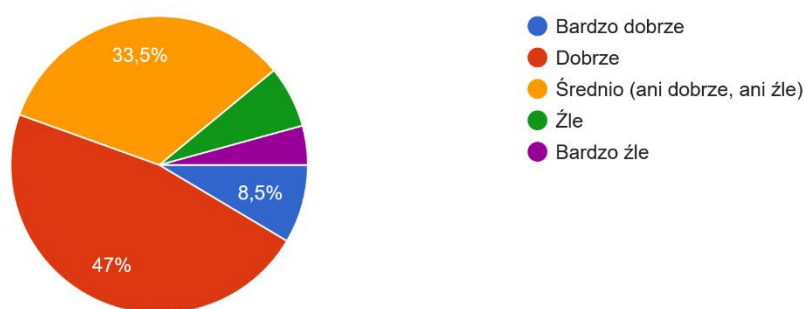

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Innowacyjność lokalnej gospodarki oceniana jest głównie jako przeciętna, ponad połowa respondentów (55,5%) wskazała odpowiedź neutralną. Jedynie 23% mieszkańców dostrzega w tym obszarze mocne strony, natomiast 19,5% wyraża opinie negatywne. Taka struktura ocen sugeruje, że potencjał innowacyjny gminy jest wciąż niewystarczająco rozwinięty i nie w pełni zauważalny przez społeczność. Wyzwanie na przyszłość stanowi wspieranie przedsiębiorczości opartej na nowoczesnych technologiach oraz tworzenie warunków sprzyjających transferowi wiedzy i współpracy z sektorem nauki.

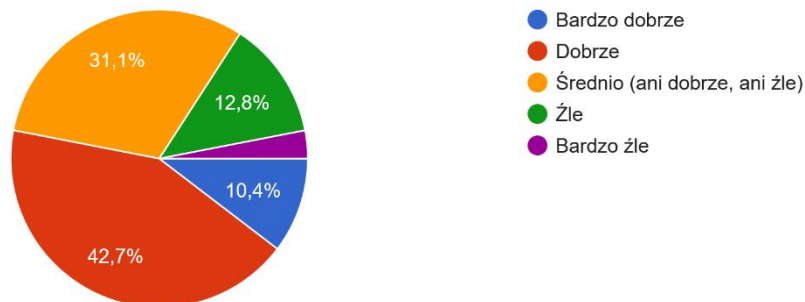
Wykres 63. Poczucie satysfakcji z osiągnięć zawodowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Respondenci w przeważającej mierze pozytywnie oceniają swoje osiągnięcia zawodowe, 55,5% wskazało odpowiedzi „dobrze” lub „bardzo dobrze”. Kolejne 33,5% przyjęło postawę neutralną, a jedynie 12% wyraziło niezadowolenie. Wyniki te dowodzą, że mieszkańcy gminy w znacznej części odczuwają stabilność i satysfakcję w życiu zawodowym, co wzmacnia lokalny kapitał społeczny i gospodarczy. Jednocześnie utrzymująca się grupa ocen przeciętnych pokazuje, że wciąż istnieje przestrzeń do zwiększenia jakości lokalnego rynku pracy.

Wykres 64. Poczucie bezpieczeństwa publicznego

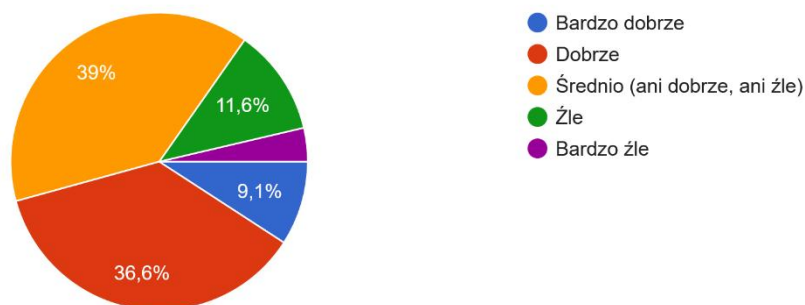

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W ocenach mieszkańców poczucie bezpieczeństwa publicznego kształtuje się na stosunkowo wysokim poziomie, ponad połowa ankietowanych (53,1%) wskazała odpowiedzi pozytywne, a 31,1% uznało je za przeciętne. Negatywne opinie dotyczą jedynie 15,2% badanych. Wyniki te potwierdzają, że gmina postrzegana jest jako miejsce bezpieczne, co stanowi jej atut w kontekście jakości życia i atrakcyjności osiedleńczej. Wyzwanie na przyszłość to dalsze wzmacnianie działań prewencyjnych i infrastruktury bezpieczeństwa.

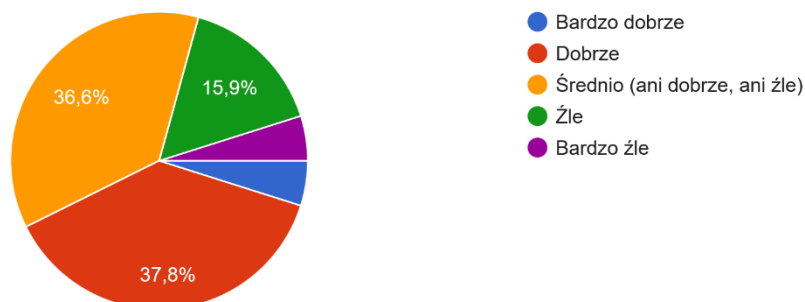
Wykres 65. Promocja gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Promocja gminy została oceniona w sposób umiarkowany, 45,7% respondentów wskazało opinie pozytywne, lecz aż 39% uznało działania w tym obszarze za przeciętne. Negatywne głosy, choć mniej liczne (13,4%), sygnalizują istotne rezerwy w kreowaniu wizerunku gminy. Wyniki pokazują, że dotychczasowe inicjatywy promocyjne są zauważalne, ale nie w pełni satysfakcjonujące społeczność lokalną. Skuteczniejsze wykorzystanie nowoczesnych narzędzi marketingowych oraz wyeksponowanie lokalnych walorów może znacząco podnieść rozpoznawalność i atrakcyjność Gminy Chybie.

Wykres 66. Siła marki "Gmina Chybie" (rozpoznawalność marki, wizerunek gminy, pozytywne skojarzenia)

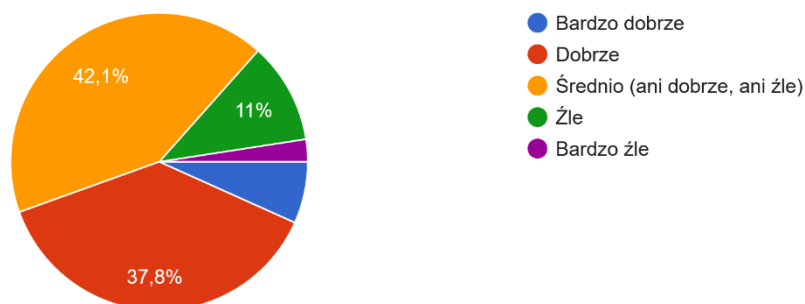

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Siła marki „Gmina Chybie” jest oceniana umiarkowanie pozytywnie, 42,8% respondentów wskazało odpowiedzi dobre lub bardzo dobre, a 36,6% uznało ją za przeciętną. Opinie negatywne (15,9%) pokazują jednak, że rozpoznawalność i wizerunek gminy wymagają wzmocnienia. Wyniki sugerują, że mieszkańcy dostrzegają potencjał w budowaniu pozytywnych skojarzeń, ale obecne działania nie są jeszcze w pełni wystarczające. Inwestycje w strategię promocji marki mogą podnieść atrakcyjność gminy w regionie i poza granicami.

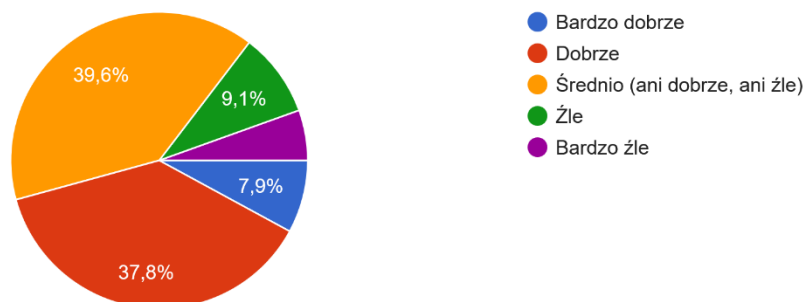
Wykres 67. Jakość zarządzania kryzysowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W ocenach mieszkańców jakość zarządzania kryzysowego w gminie plasuje się na poziomie umiarkowanym, 37,8% ankietowanych wskazało oceny pozytywne, natomiast największa grupa (42,1%) uznała działania w tym obszarze za przeciętne. Negatywne opinie stanowią łącznie 13%, co sugeruje, że system funkcjonuje poprawnie, ale wymaga usprawnień. Wyniki pokazują, iż mieszkańcy oczekują większej skuteczności i transparentności w reagowaniu na sytuacje kryzysowe, co stanowi istotny kierunek działań w ramach polityki instytucjonalnej gminy.

Wykres 68. Jakość administracji lokalnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

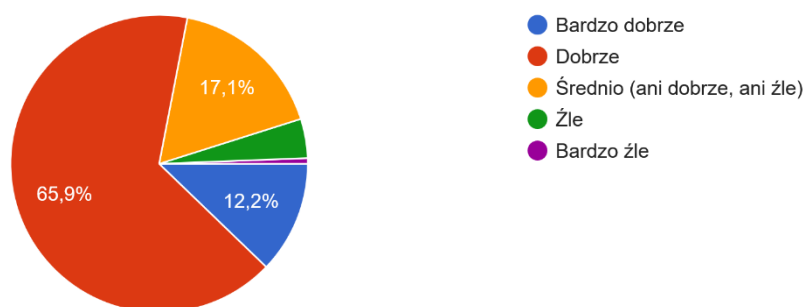

Wyniki badania wskazują, że mieszkańcy w dużej mierze oceniają jakość gminnej administracji lokalnej jako przeciętną (39,6%) lub dobrą (37,8%). Tylko 7,9% respondentów uznało ją za bardzo dobrą, natomiast 13% wyraziło opinie negatywne. Oznacza to, że administracja spełnia swoje podstawowe zadania, jednak istnieje przestrzeń do poprawy w zakresie efektywności, dostępności i jakości obsługi mieszkańców. Budowanie partnerskich relacji, cyfryzacja usług oraz zwiększenie transparentności działań mogłyby znacząco podnieść poziom zaufania społeczności lokalnej.

2.5. Sfera środowiskowa

Sfera środowiskowa stanowi istotny element oceny jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjności gminy w długofalowej perspektywie. Opinie respondentów pozwalają zidentyfikować zarówno mocne strony lokalnego ekosystemu, jak i obszary wymagające działań naprawczych. Badania ankietowe dostarczają cennych informacji o postrzeganiu czystości środowiska, jakości powietrza, stanu terenów zielonych oraz gospodarowania zasobami naturalnymi. Analiza tych ocen wskazuje kierunki, w jakich gmina powinna rozwijać politykę proekologiczną i podejmować działania sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.

Wykres 69. Stan środowiska naturalnego ogółem

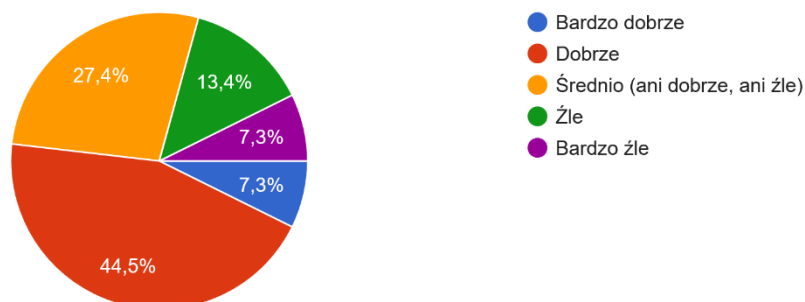
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Stan środowiska naturalnego w gminie oceniany jest w większości pozytywnie, aż 78,1% respondentów wskazało odpowiedzi „dobrze” lub „bardzo dobrze”. Neutralne opinie wyraziło 17,1% mieszkańców, a jedynie 4,3% oceniło sytuację krytycznie. Wyniki te dowodzą, że gmina postrzegana jest jako miejsce sprzyjające zdrowiu i jakości życia, co stanowi ważny atut rozwojowy. Jednocześnie podkreślają konieczność utrzymania wysokich standardów ochrony

środowiska oraz dalszych inwestycji w ekologię i zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi.

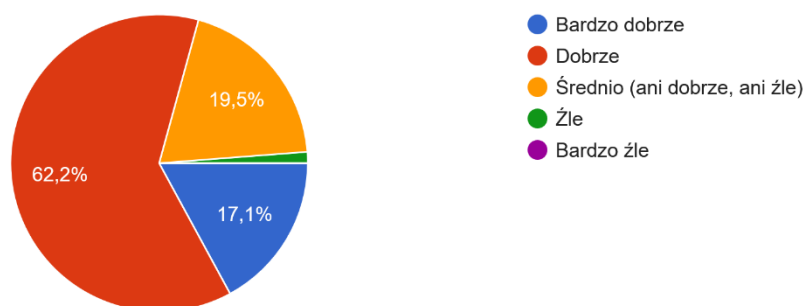
Wykres 70. Jakość powietrza

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Oceny jakości powietrza w gminie są zróżnicowane, 44,5% mieszkańców wskazało odpowiedź „dobrze”, a jedynie 7,3% „bardzo dobrze”. Aż 27,4% uznało stan powietrza za przeciętny, natomiast 20,7% oceniło go negatywnie. Taki rozkład opinii sugeruje, że mimo ogólnie pozytywnego wizerunku, problem jakości powietrza jest dostrzegalny i wymaga dalszej poprawy. Wskazuje to na potrzebę intensyfikacji działań antysmogowych, promocji odnawialnych źródeł energii i modernizacji systemów grzewczych, aby zminimalizować wpływ emisji na komfort życia mieszkańców.

Wykres 71. Jakość wody

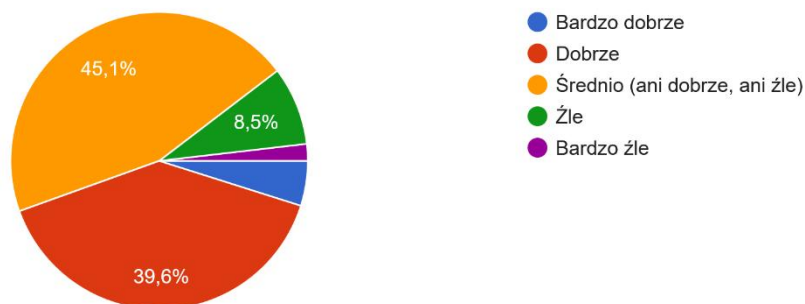
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Mieszkańcy gminy w przeważającej większości pozytywnie oceniają jakość wody, 62,2% wskazało odpowiedź „dobrze”, a kolejne 17,1% „bardzo dobrze”. Neutralnie ocenia ją 19,5% respondentów, natomiast negatywne głosy są marginalne. Takie wyniki dowodzą, że woda

spełnia oczekiwania zarówno pod względem bezpieczeństwa, jak i walorów użytkowych. Wysoki poziom satysfakcji w tym zakresie stanowi istotny atut gminy, sprzyjający zarówno jakości życia mieszkańców, jak i atrakcyjności inwestycyjnej oraz turystycznej.

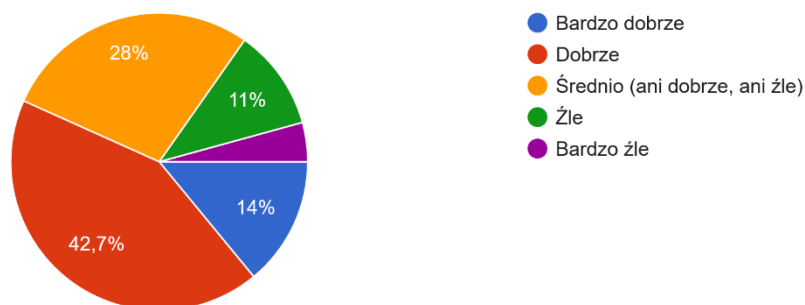
Wykres 72. Wykorzystanie Odnawialnych Źródeł Energii przez samorząd i mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Opinie mieszkańców na temat wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) wskazują na umiarkowany poziom zadowolenia – 39,6% ocenia działania w tym zakresie jako dobre, a 45,1% jako przeciętne. Jedynie 4,3% respondentów wskazuje na bardzo pozytywną ocenę, natomiast 8,5% postrzega ten obszar krytycznie. Wyniki sugerują, że choć dostrzegane są działania podejmowane przez gminę i mieszkańców, potencjał w zakresie rozwoju OZE nie jest jeszcze w pełni wykorzystany, co stwarza przestrzeń dla dalszych inwestycji i programów wspierających transformację energetyczną.

Wykres 73. Jakość produktów lokalnych (żywność i napoje)

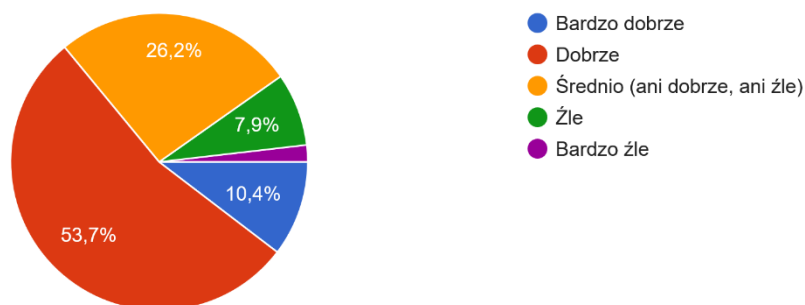
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Jakość produktów lokalnych, takich jak żywność i napoje, jest oceniana przez mieszkańców pozytywnie, 42,7% wskazuje ocenę dobrą, a 14% bardzo dobrą. Jednocześnie

28% badanych postrzega ją jako przeciętną, a 11% jako niezadowolającą. Oznacza to, że lokalne produkty cieszą się uznaniem i są atutem gminy, jednak istnieje potrzeba dalszej promocji i podnoszenia standardów jakościowych, aby w pełni wykorzystać ich potencjał w budowaniu marki i przewagi konkurencyjnej Chybia.

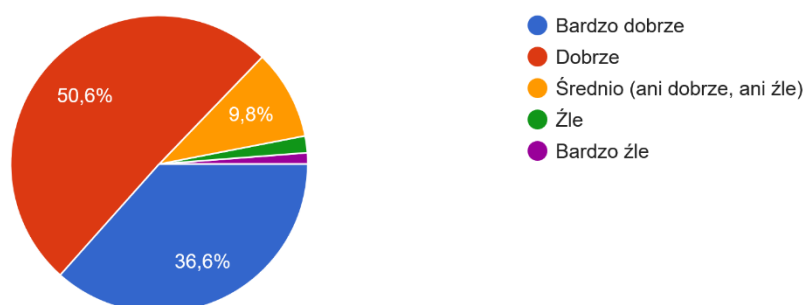
Wykres 74. Czystość, porządek i estetyka

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Czystość, porządek i estetyka gminy zostały ocenione przez mieszkańców głównie pozytywnie, ponad połowa (53,7%) wskazuje ocenę dobrą, a 10,4% bardzo dobrą. Jednocześnie 26,2% respondentów uznało ten obszar za przeciętny, a 7,9% oceniło go źle. Takie wyniki potwierdzają, że ogólny poziom utrzymania przestrzeni publicznej jest satysfakcjonujący, jednak widoczna część społeczności dostrzega potrzebę dalszej poprawy, zwłaszcza w zakresie estetyki i systematycznego dbania o przestrzeń wspólną.

Wykres 75. Uroki krajobrazu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Uroki krajobrazu w gminie Chybie oceniane są zdecydowanie pozytywnie, 36,6% ankietowanych wskazało ocenę bardzo dobrą, a 50,6% dobrą. Tylko niewielka grupa

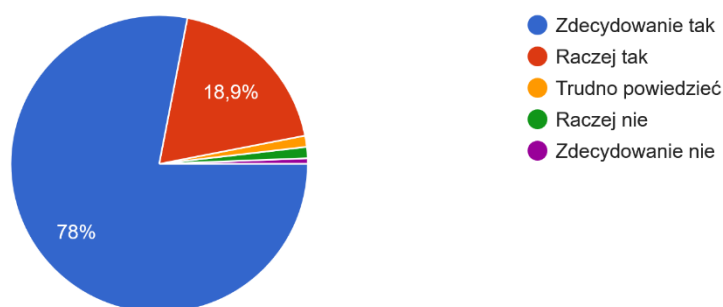

respondentów wyraża opinie neutralne lub krytyczne (łącznie około 11%), co pokazuje, że walory przyrodnicze i estetyczne otoczenia stanowią jeden z największych atutów gminy. Tak wysoki poziom uznania dla krajobrazu potwierdza jego potencjał w rozwoju turystyki, budowaniu tożsamości lokalnej i poprawie jakości życia mieszkańców.

2.6. Tożsamość lokalna, obszary rozwojowe oraz problemowe gminy

Niniejszy podrozdział dotyczący tożsamości lokalnej oraz identyfikacji obszarów rozwojowych i problemowych gminy ukazuje, w jakim stopniu mieszkańcy Chybia czują się związani ze swoją społecznością i jak postrzegają potencjał miejsca, w którym żyją. Analiza wyników badań pozwala zrozumieć, jakie elementy budują poczucie wspólnoty, a także jakie wyzwania i bariery są dostrzegane w codziennym funkcjonowaniu gminy. Wnioski te stanowią ważną wskazówkę dla planowania działań strategicznych i wzmacniania lokalnej tożsamości.

Wykres 76. Czy zależy Panu/i na rozwoju Gminy Chybie?

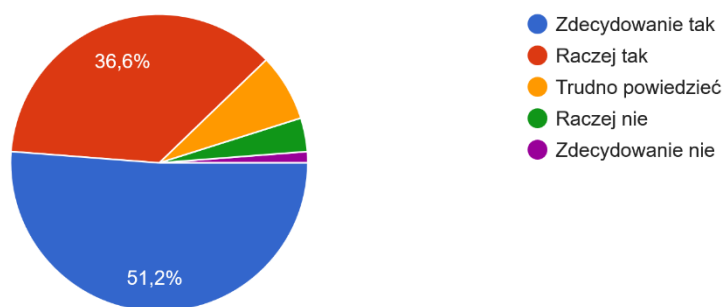

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość mieszkańców (78%) wyraźnie podkreśla, że zależy im na rozwoju Gminy Chybie, a kolejne 18,9% wskazuje odpowiedź „raczej tak”. Tak wysoki poziom zaangażowania społeczności lokalnej w kwestie rozwojowe świadczy o silnym poczuciu tożsamości i identyfikacji z gminą. Niski odsetek osób obojętnych bądź negatywnie nastawionych potwierdza, że mieszkańcy są gotowi wspierać działania władz i inicjatywy społeczne, co stwarza solidną podstawę do skutecznego wdrażania strategii rozwoju.

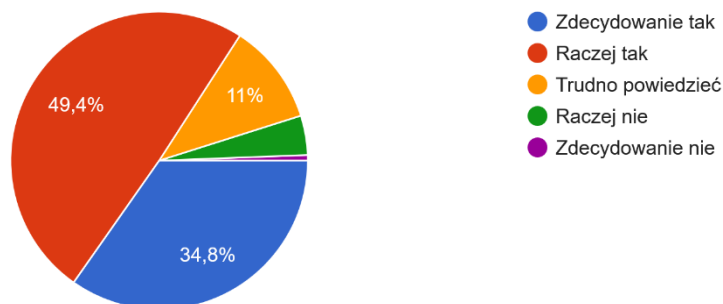
Wykres 77. Czy utożsamia się Pan/i ze swoją gminą (poczucie tożsamości lokalnej)?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ponad połowa respondentów (51,2%) zdecydowanie utożsamia się ze swoją gminą, a kolejne 36,6% raczej tak, co wskazuje na silne poczucie tożsamości lokalnej wśród mieszkańców Chybia. Niewielki odsetek osób obojętnych lub negujących tę więź sugeruje, że społeczność jest spójna i identyfikuje się ze wspólnym miejscem zamieszkania. Tak wysoki poziom przywiązania stanowi ważny kapitał społeczny, sprzyjający realizacji inicjatyw lokalnych i budowaniu długofalowej strategii rozwoju gminy.

Wykres 78. Czy uważa Pan/i, że Gmina Chybie rozwinęła się w ostatnich latach (2014 – 2024)?

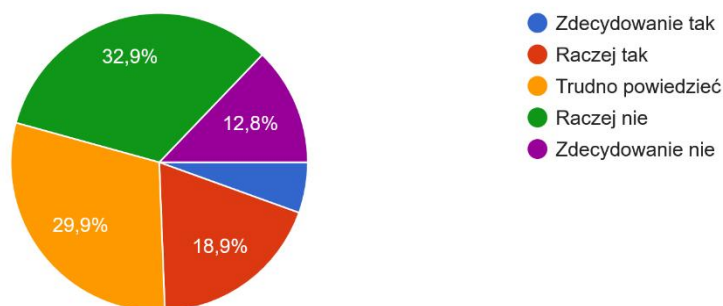

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Aż 84,2% respondentów dostrzega rozwój Gminy Chybie w latach 2014–2024, z czego 34,8% wskazuje na zdecydowany postęp, a 49,4% na umiarkowany. Jedynie marginalna część mieszkańców nie podziela tego poglądu, co potwierdza pozytywną ocenę kierunku zmian. Wyniki świadczą o skuteczności działań podejmowanych przez samorząd, szczególnie w zakresie inwestycji infrastrukturalnych i społecznych, które w odczuciu mieszkańców przyczyniły się do poprawy jakości życia i wzrostu atrakcyjności gminy.

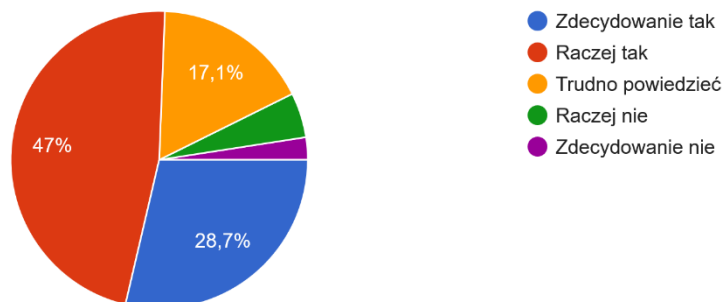
Wykres 79. Czy uważa Pan/i, że ma wpływ na to, co dzieje się w Gminie Chybie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W opinii mieszkańców poczucie realnego wpływu na sprawy Gminy Chybie jest ograniczone, tylko 24% badanych uważa, że ma taki wpływ, podczas gdy aż 45,7% jest zdania przeciwnego. Co trzeci respondent deklaruje brak jednoznacznej opinii w tym zakresie. Wyniki wskazują na potrzebę wzmocnienia mechanizmów partycypacji społecznej i dialogu z mieszkańcami, tak aby decyzje samorządu były w większym stopniu współtworzone przez społeczność lokalną, co sprzyjałoby budowaniu zaufania i zaangażowania obywatelskiego.

Wykres 80. Czy jest Pan/i zadowolony/a z tego, że mieszka w Gminie Chybie?

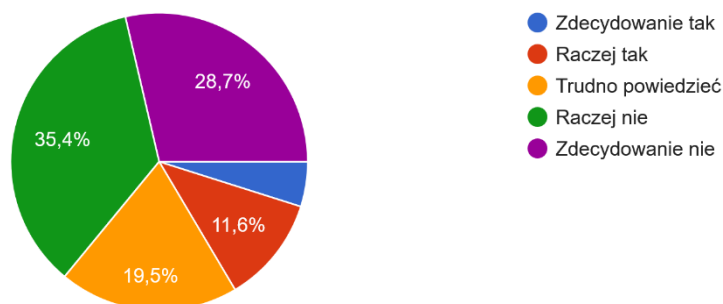

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wyniki badań wskazują na wysoki poziom satysfakcji z zamieszkiwania w Gminie Chybie, ponad 75% respondentów deklaruje zadowolenie, z czego 28,7% jest zdecydowanie usatysfakcjonowanych, a 47% raczej pozytywnie ocenia życie w gminie. Niewielki odsetek niezadowolonych (ok. 6%) potwierdza, że gmina postrzegana jest jako dobre miejsce do życia. To istotny kapitał społeczny, który warto wzmocniać poprzez dalsze inwestycje w jakość usług, infrastrukturę i integrację mieszkańców.

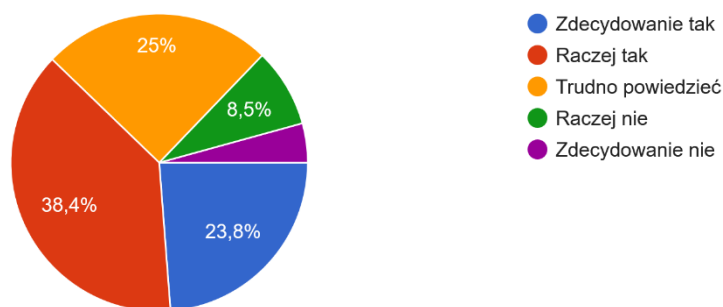
Wykres 81. Czy planuje Pan/i w przyszłości przeprowadzkę do innej gminy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Analiza wyników pokazuje, że ponad 64% respondentów nie planuje przeprowadzki z Gminy Chybie, przy czym 35,4% raczej nie, a 28,7% zdecydowanie nie zamierza zmieniać miejsca zamieszkania. Jednocześnie około 13% rozważa taką możliwość, a 19,5% jest niezdecydowanych. Dane te wskazują na stosunkowo wysoką stabilność osiedleńczą mieszkańców, co sprzyja budowaniu trwałych więzi lokalnych i wzmacnianiu potencjału rozwojowego gminy.

Wykres 82. Czy poleciłby/łaby Pan/i komuś Gminę Chybie jako miejsce do życia?

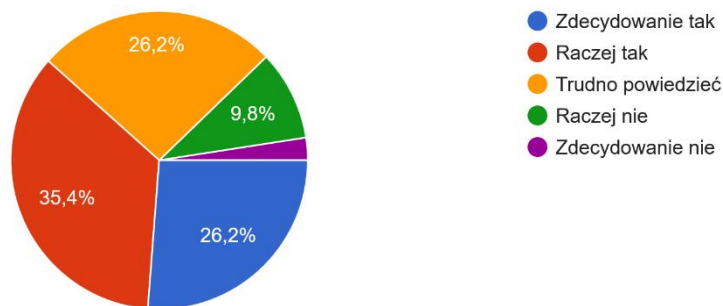

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Blisko 62% respondentów deklaruje, że poleciłoby Gminę Chybie jako miejsce do życia, z czego 23,8% zdecydowanie, a 38,4% raczej tak. Jedna czwarta badanych wybrała odpowiedź neutralną, a łącznie 12% uznało, że nie poleciłoby gminy innym. Wyniki te sugerują, że ogólny wizerunek gminy w oczach mieszkańców jest pozytywny, jednak istnieje potrzeba dalszego wzmacniania jej atrakcyjności i jakości życia, aby zwiększyć odsetek jednoznacznie pozytywnych rekomendacji.

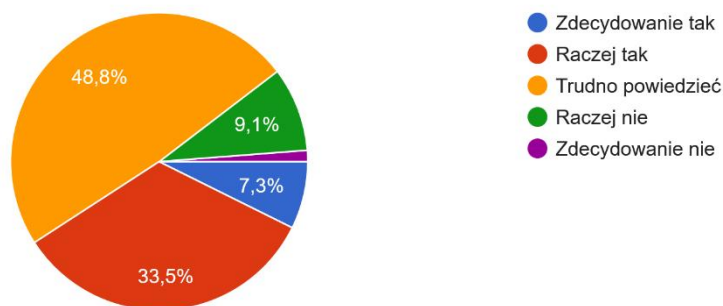
Wykres 83. Czy Gmina Chybie jest miejscem o znacznym potencjale rozwojowym?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Blisko 62% respondentów dostrzega w Gminie Chybie istotny potencjał rozwojowy, przy czym 26,2% uważa go za zdecydowany, a 35,4% raczej tak. Jednocześnie ponad jedna czwarta mieszkańców ma trudności z jednoznaczną oceną, a łącznie niespełna 12% postrzega gminę jako obszar o niskich perspektywach rozwoju. Wyniki wskazują, że istnieje silne przekonanie o możliwościach rozwojowych, które warto wzmocnić poprzez dalsze inwestycje i działania strategiczne.

Wykres 84. Czy jakość życia w Gminie Chybie poprawi się w najbliższych latach?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Przeważająca część respondentów (48,8%) nie potrafi jednoznacznie ocenić, czy jakość życia w Gminie Chybie poprawi się w najbliższych latach, co wskazuje na umiarkowany poziom niepewności wobec przyszłych kierunków rozwoju. Jednocześnie 40,8% wyraża optymizm, spodziewając się poprawy, natomiast jedynie 10,2% przewiduje pogorszenie sytuacji. Wyniki te sugerują potrzebę jasnej komunikacji działań strategicznych oraz budowania zaufania do planów rozwojowych gminy.

3. Podsumowanie przeprowadzonej diagnozy oraz badań, rekomendacje

Na bazie przeprowadzonej diagnozy, analizy dostępnych danych publicznych, raportów o stanie gminy oraz oceny uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzennych, infrastrukturalnych, środowiskowych Gminy Chybie, można wskazać **najważniejsze rekomendacje, wnioski i zalecenia**, które stanowią podbudowę do wyznaczenia kierunków dalszego rozwoju gminy.

Sfera społeczna:

- Stabilna liczba mieszkańców, około 9,5–9,8 tys., lecz trwałe ujemne saldo przyrostu naturalnego i wzrost udziału seniorów. Wzmocnić politykę prorodziną (np. opieka żłobkowa, ulgi), program aktywizacji 60+ (teleopieka, kluby seniora, rehabilitacja) i działania prosielnicze (promocja osiedlania, oferta dla młodych rodzin).
- Wysoka identyfikacja z gminą i zadowolenie z życia, ale niskie poczucie wpływu. Wspierać w miarę możliwości budżet obywatelski, konsultacje online, panele obywatelskie, mikrodotacje dla NGO, OSP i sołectw.
- Dobra ocena szkół i silne biblioteki (wzrost wypożyczeń). Kontynuować cyfryzację, STEM, języki, koła zainteresowań, odbudować frekwencję wydarzeń po pandemii (imprezy w sołectwach, lepsza promocja).
- Dostęp do świadczeń zdrowotnych oceniany jest konserwatywnie, rosną potrzeby senioralne. Wzmocnić POZ i profilaktykę (screeningi, zdrowie psychiczne), rozwijać telemedycynę i rehabilitację lokalną.
- Ułatwienia dla osób z niepełnosprawnościami oceniane są przeciętnie, zalecany standard „gmina bez barier” w inwestycjach, audyty dostępności budynków i przestrzeni.

Sfera gospodarcza:

- Bezrobocie rejestrowane spada, jednak jakość rynku pracy oceniana jest przeciętnie. Budować ofertę miejsc pracy o wyższej wartości dodanej; programy przekwalifikowań (cyfryzacja, OZE, automatyzacja).

- Dominują mikro i MŚP, innowacyjność postrzegana jako przeciętna. Wdrażać „one-stop-shop” dla firm, promować usługi doradcze, małe granty B+R i ekspansję e-commerce; preferencje dla zielonych inwestycji.
- Krajobraz i jakość produktów lokalnych to mocna strona, natomiast oferta, obiekty turystyczne oceniane są przeciętnie. Spiąć szlaki pieszo-rowerowe, ofertę przyrodniczo-rekreacyjną i kalendarz wydarzeń; certyfikować „Produkt z Chybia”.
- Dochody i wydatki ogółem oraz per capita wzrosły, należy utrzymywać nadwyżkę operacyjną, dywersyfikować dochody i aktywnie pozyskiwać środki zewnętrzne, w tym z funduszy europejskich.

Sfera przestrzenna oraz infrastrukturalna:

- Infrastruktura techniczna generalnie oceniana jest dobrze, kontynuować należy modernizacje wod.-kan. i poprawę jakości Internetu, rozwijać retencję.
- Drogi, chodniki, ścieżki rowerowe ocenione zostały raczej krytycznie. Wspierać należy zatem program modernizacji dróg lokalnych, bezpieczne przejścia, sieć tras rowerowych łączących sołectwa.
- Niska dostępność mieszkań i presja cenowa. Wzmacniać podaż, rewitalizacja pustostanów, ewentualnie działki pod budownictwo wielorodzinne, standardy urbanistyczne z zielenią i usługami w zasięgu pieszym.
- Ład przestrzenny i estetyka uzyskały oceny umiarkowanie dobre, można aktualizować MPZP ze standardami ładu (zieleni, mała architektura), porządkować przestrzenie centralne sołectw.

Sfera przestrzenna oraz infrastrukturalna:

- Jakość środowiska ogółem oceniana została dobrze, odnośnie do powietrza uzyskano mieszane oceny. Intensyfikować można wymianę źródeł ciepła, wspólnotowe projekty OZE (PV na budynkach publicznych, magazyny, spółdzielnie energetyczne), programy efektywności energetycznej i edukacji antysmogowej.
- Występuje wysoka satysfakcja z jakości wody, chronić należy ujęcia, rozwijać błękitno-zieloną infrastrukturę (mała retencja, łąki kwietne, nasadzenia), utrzymać dobry poziom czystości i estetyki.

- W ramach gospodarka odpadami i ochrony klimatu, wdrażać działania na rzecz redukcji, ponownego użycia i recyklingu, ponadto rozważyć plan adaptacji do zmian klimatu (m.in. ochrona przed upałami i podtopieniami).

Sfera instytucjonalna i wizerunkowa:

- Administracja i zarządzanie kryzysowe uzyskały średnie oceny, usprawnić można e-sługi, standard obsługi mieszkańca, komunikację kryzysową i ćwiczenia międzyinstytucjonalne.
- Promocja i siła marki „Gmina Chybie” są obecnie umiarkowane. Opracować spójną strategię marki, storytelling, aktywną obecność w mediach, partnerstwa regionalne, zwiększyć liczbę ambasadorów marki (NGO, przedsiębiorcy, szkoły).
- Odnotowano niskie poczucie wpływu mieszkańców, wdrożyć można stałe mechanizmy współdecydowania (np. panele obywatelskie, budżet obywatelski, platforma konsultacji), monitorować liczbę uczestników i wdrożonych rekomendacji społecznych.

4. Analiza SWOT Gminy Chybie

Analiza SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) stanowi narzędzie umożliwiające **kompleksową ocenę uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych**, które wpływają na rozwój lokalny. W odniesieniu do Gminy Chybie pozwala ona zidentyfikować zarówno mocne i słabe strony, jak i szanse oraz zagrożenia, przed którymi stoi samorząd. Dzięki temu możliwe jest formułowanie świadomych decyzji dotyczących kierunków inwestycji, zarządzania zasobami oraz planowania długofalowego rozwoju gminy.

Mocne strony Gminy Chybie to przede wszystkim jej atuty wewnętrzne, mogą to być m.in. korzystne położenie w powiecie cieszyńskim, dostępność infrastruktury technicznej, walory przyrodnicze i krajobrazowe czy rozwinięta aktywność społeczna i kulturalna mieszkańców. Te elementy wzmacniają pozycję gminy i mogą być skutecznie wykorzystywane do przyciągania inwestorów, turystów oraz nowych mieszkańców. Słabe strony stanowią wyzwania wewnętrzne, które wymagają poprawy. Mogą obejmować m.in. ograniczoną dostępność usług publicznych, niedostateczną infrastrukturę transportową, trudności związane z rynkiem pracy czy nierównomierny rozwój poszczególnych sołectw. Zrozumienie tych słabości jest kluczowe dla wdrożenia działań korygujących.

Szanse, które pojawiają się w otoczeniu zewnętrznym gminy, wynikają m.in. z dostępu do funduszy unijnych i krajowych, możliwości wykorzystania trendów związanych z zieloną transformacją, digitalizacją czy rozwojem turystyki. Odpowiednie wykorzystanie tych czynników może wzmocnić konkurencyjność Chybia oraz sprzyjać poprawie jakości życia mieszkańców. Zagrożenia zewnętrzne obejmują natomiast m.in. procesy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa, rosnącą konkurencję sąsiednich gmin, niekorzystne zmiany legislacyjne, kryzysy gospodarcze czy negatywne skutki zmian klimatycznych. Identyfikacja tych zjawisk umożliwia opracowanie działań prewencyjnych.

Analiza SWOT Gminy Chybie ma charakter partycypacyjny, została przygotowana w oparciu o diagnozę społeczno-gospodarczą, wyniki badań ankietowych oraz opinie mieszkańców i lokalnych liderów. Pozwala to lepiej rozumieć potrzeby społeczności lokalnej i budować wspólną odpowiedzialność za rozwój gminy.

Podsumowując, analiza SWOT dostarcza pełnego obrazu obecnej sytuacji Gminy Chybie, wskazując zarówno atuty, jak i obszary wymagające wsparcia. Umożliwia ona koncentrację

działań na wykorzystaniu potencjałów oraz minimalizacji zagrożeń, a tym samym staje się podstawą do wyznaczenia realistycznych i zrównoważonych kierunków rozwoju.

Tabela 1. Analiza SWOT Gminy Chybie

Czynniki wewnętrzne	
Silne strony	Słabe strony
- Korzystne położenie geograficzne w powiecie cieszyńskim, bliskość większych ośrodków miejskich (Bielsko-Biała, Cieszyn). - Stabilna liczba ludności, co sprzyja zachowaniu lokalnej tożsamości. - Silne poczucie identyfikacji mieszkańców z gminą (ponad 50% badanych wyraźnie utożsamia się ze wspólnotą). - Atrakcyjne walory przyrodnicze i krajobrazowe, doceniane przez mieszkańców (ponad 85% ocen pozytywnych). - Dobra jakość wody pitnej (ponad 79% ocen pozytywnych). - Rozwinięta infrastruktura techniczna (wodociągi, kanalizacja, oświetlenie). - Rosnąca aktywność czytelnicza i kulturalna, dynamiczny wzrost liczby wypożyczeń w bibliotekach. - Stosunkowo niski poziom bezrobocia, trend spadkowy w ostatniej dekadzie. - Stabilne i rosnące dochody budżetu gminy oraz wysoki poziom dochodów per capita. - Aktywne organizacje pozarządowe i OSP jako filary lokalnej integracji. - Wysoka jakość edukacji podstawowej, ponad 75% ocen pozytywnych. - Rozwinięta sieć handlowa (ponad 80% mieszkańców zadowolonych z dostępności sklepów). - Wysoka satysfakcja z życia w gminie, ponad 75% mieszkańców ocenia Gminę Chybie jako dobre miejsce do życia.	- Ujemny przyrost naturalny i rosnący udział osób starszych w strukturze ludności. - Ujemne saldo migracji, odpływ mieszkańców, zwłaszcza młodych. - Ograniczona oferta mieszkań, wysokie koszty nieruchomości i niski dostęp do lokali komunalnych. - Krytyczne oceny jakości usług zdrowotnych (tylko 23% ocen pozytywnych). - Niski poziom profilaktyki zdrowotnej, prawie 80% ocen neutralnych lub negatywnych. - Niedostateczne ułatwienia dla osób z niepełnosprawnościami. - Spadek frekwencji na imprezach kulturalnych po pandemii, brak powrotu do wcześniejszych poziomów. - Krytyczne opinie dotyczące infrastruktury drogowej i komunikacyjnej. - Duże natężenie ruchu samochodowego, niska atrakcyjność transportu publicznego. - Ograniczona oferta turystyczna, oceny przeciętne i słabe dominują. - Ograniczone możliwości wsparcia dla przedsiębiorców lokalnych. - Niski poziom innowacyjności lokalnej gospodarki. - Średnia ocena jakości administracji i zarządzania kryzysowego (dominują opinie neutralne). - Niskie poczucie realnego wpływu mieszkańców na decyzje gminne (ponad 45% uważa, że nie ma wpływu).
Czynniki zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
- Możliwość korzystania z funduszy unijnych i krajowych (FENIKS, FESL, KPO) na inwestycje infrastrukturalne i ekologiczne. - Trendy w kierunku zielonej transformacji, programy wymiany źródeł ciepła, rozwój OZE. - Rosnące zainteresowanie turystyką przyrodniczą i lokalną, możliwość budowy produktów turystycznych opartych na krajobrazie i lokalnych tradycjach. - Współpraca regionalna w ramach powiatu i subregionu południowego woj. śląskiego. - Możliwość rozwoju transportu rowerowego i pieszo-rowerowego w oparciu o fundusze zewnętrzne.	- Pogłębiające się starzenie społeczeństwa i spadek liczby urodzeń. - Odpływ młodych, wykształconych mieszkańców do większych ośrodków miejskich. - Wzrost kosztów utrzymania i energii, ryzyko ubóstwa energetycznego. - Konkurencja inwestycyjna ze strony sąsiednich gmin. - Rosnące zanieczyszczenie powietrza i problemy związane ze smogiem. - Skutki zmian klimatycznych, fale upałów, podtopienia, susze. - Ryzyko spadku dochodów samorządu w wyniku zmian legislacyjnych.

• Rozwój e-usług i cyfryzacji administracji lokalnej. • Programy wsparcia dla przedsiębiorczości (granty, doradztwo, akceleratorzy). • Potencjał dla rozwoju gospodarki senioralnej i srebrnej ekonomii. • Szansa na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej poprzez przygotowanie terenów inwestycyjnych. • Możliwość rozwijania edukacji cyfrowej i kompetencji przyszłości w szkołach. • Wzrost znaczenia lokalnych produktów i krótkich łańcuchów dostaw (rozwój marki „Produkt z Chybia”). • Potencjał rozwoju retencji i błękitno-zielonej infrastruktury w odpowiedzi na zmiany klimatu. • Rozwój turystyki rowerowej i wodnej jako uzupełnienia oferty kulturalnej. • Rosnące znaczenie promocji internetowej i nowoczesnych narzędzi marketingu terytorialnego.	• Zagrożenie nadmiernym ruchem samochodowym i wypadkowością. • Niewystarczające finansowanie ochrony zdrowia i brak specjalistów. • Postępujące różnice w rozwoju sołectw (peryferia vs. centrum). • Ryzyko dalszego spadku frekwencji w wydarzeniach kulturalnych. • Ograniczone możliwości inwestycyjne w sytuacji kryzysów gospodarczych. • Potencjalne migracje zarobkowe mieszkańców za granicę. • Sytuacja geopolityczna wpływająca na gospodarkę lokalną (inflację, ceny paliw, itp.) • Niepewna sytuacja na rynku energetycznym. • Ryzyko marginalizacji gminy w przypadku braku aktywnej promocji i budowania silnej marki.
--	--

Źródło: opracowanie na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy w Chybiu, przeprowadzonych badań ankietowych

Analiza SWOT Gminy Chybie wskazuje, że gmina dysponuje licznymi atutami wewnętrznymi, w tym atrakcyjnym położeniem, wysoką jakością środowiska naturalnego, stabilną sytuacją finansową oraz silnym poczuciem tożsamości mieszkańców. Dobrze oceniana jest także infrastruktura techniczna, sieć handlowa, oferta edukacyjna i aktywność społeczno-kulturalna. Jednocześnie pojawiają się wyzwania związane z ujemnym przyrostem naturalnym, odpływem młodych ludzi, ograniczoną dostępnością mieszkań, niską oceną jakości opieki zdrowotnej i profilaktyki oraz krytyczną oceną infrastruktury drogowej i transportu publicznego. Wskazuje to na konieczność równoważenia działań prorozwojowych z poprawą jakości usług publicznych.

W otoczeniu zewnętrznym Chybie może korzystać z szerokiego wachlarza szans, takich jak fundusze unijne i krajowe, rozwój zielonej transformacji, cyfryzacji i turystyki lokalnej czy wzrost znaczenia produktów regionalnych. Równolegle jednak gmina stoi wobec zagrożeń, w tym starzenia się społeczeństwa, zmian klimatycznych, konkurencji inwestycyjnej, ryzyka spadku dochodów samorządu czy problemów energetycznych. Analiza wskazuje zatem, że strategia rozwoju powinna koncentrować się na wzmacnianiu lokalnych atutów, aktywnym pozyskiwaniu środków zewnętrznych i budowaniu atrakcyjnej oferty mieszkaniowej, inwestycyjnej i turystycznej, przy jednoczesnym minimalizowaniu ryzyk społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

5. Misja i wizja Gminy Chybie

Misja gminy to swoiste „powołanie” jednostki samorządu terytorialnego, które definiuje jej główne zadania i zobowiązania wobec społeczności lokalnej. Jest odpowiedzią na pytanie „po co gmina istnieje i jaką rolę pełni wobec mieszkańców?”. Misja wskazuje wartości, jakimi kieruje się samorząd oraz obszary, w których podejmuje działania, obejmuje więc zarówno troskę o jakość życia, jak i rozwój gospodarczy czy ochronę środowiska.

Wizja gminy to opis pożądanego obrazu przyszłości, tego, czym gmina ma się stać w perspektywie kilkunastu lat. Wizja odpowiada na pytanie „dokąd zmierzamy i jakie chcemy mieć miejsce w regionie?”. Jest ambitnym, ale realistycznym wyobrażeniem przyszłości, które mobilizuje mieszkańców, przedsiębiorców i instytucje lokalne do wspólnych działań.

Misją Gminy Chybie jest tworzenie warunków do wysokiej jakości życia mieszkańców poprzez rozwój nowoczesnych usług publicznych, wspieranie lokalnej przedsiębiorczości oraz odpowiedzialne gospodarowanie zasobami naturalnymi. Samorząd koncentruje się na budowaniu spójnej i aktywnej wspólnoty, wzmacnianiu atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy, a także na zapewnieniu bezpieczeństwa, dostępności i równości szans. Fundamentem działań jest dbałość o ludzi – obecnych i przyszłych mieszkańców, którzy stanowią największy kapitał gminy.

Wizja – Gmina Chybie w perspektywie 2036 roku to dynamicznie rozwijająca się, zielona i cyfrowa gmina, atrakcyjna do zamieszkania, pracy i wypoczynku. Dzięki wykorzystaniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych, rozwiniętej infrastrukturze oraz nowoczesnym usługom publicznym Chybie staje się rozpoznawalnym ośrodkiem w regionie, wspierającym zrównoważony rozwój, aktywność społeczną i lokalną gospodarkę. Jest to gmina przyjazna mieszkańcom, otwarta na współpracę, budująca swoją markę poprzez innowacyjność, ekologię i jakość życia, a jednocześnie dbająca o swoje dziedzictwo i lokalną tożsamość.

6. Cel horyzontalny, cele strategiczne i operacyjne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Niniejszy rozdział stanowi kluczową część „Strategii Rozwoju Gminy Chybie na lata 2026–2036”, w której przedstawiono cel horyzontalny, cele strategiczne oraz zadania porządkujące działania gminy w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, infrastrukturalnej oraz w obszarze zarządzania publicznego i promocji. Cele te są odpowiedzią na wyzwania zidentyfikowane w diagnozie społeczno-ekonomicznej, analizie SWOT oraz w wynikach badań ankietowych. Ich nadrzędnym zadaniem jest zapewnienie zrównoważonego i nowoczesnego rozwoju gminy w perspektywie do 2036 roku, z **poszanowaniem lokalnej tożsamości** i przy jednoczesnym otwarciu na trendy europejskie.

Układ celów opiera się na **pięciu wzajemnie powiązanych wymiarach**: społecznym, koncentrującym się na jakości życia mieszkańców i budowaniu silnej wspólnoty; gospodarczym, wspierającym przedsiębiorczość, innowacyjność i lokalny rynek pracy; środowiskowym, ukierunkowanym na ochronę walorów przyrodniczych, poprawę jakości powietrza i odporność klimatyczną; infrastrukturalnym, związanym z modernizacją dróg, transportu publicznego, mieszkalnictwa i estetyki przestrzeni; oraz instytucjonalnym, wzmacniającym efektywność, transparentność i wizerunek gminy. Tak zbudowana struktura pozwala skutecznie powiązać działania samorządu z oczekiwaniami mieszkańców i inwestorów oraz zapewnia spójność z dokumentami strategicznymi szczebla regionalnego, krajowego i unijnego.

Tabela 2. Zestawienie celów strategii rozwoju Gminy Chybie

CEL STRATEGICZNY HORYZONTALNY	
Chybie 2036 – gmina przyjazna mieszkańcom, zielona i innowacyjna, dbająca o jakość życia, zrównoważony rozwój gospodarczy i środowiskowy oraz aktywne społeczeństwo	
Cel strategiczny 1. Aktywna i zdrowa społeczność lokalna	
Zadanie 1.1	Rozwój usług opiekuńczych i zdrowotnych, w tym teleopieki i rehabilitacji lokalnej.
Zadanie 1.2	Programy profilaktyki zdrowotnej (badania przesiewowe, zdrowie psychiczne, promocja aktywności fizycznej).
Zadanie 1.3	Rozbudowa oferty edukacyjnej (kompetencje cyfrowe, językowe, ekologiczne).
Zadanie 1.4	Wsparcie dla rodzin, rozwój żłobków, klubów dziecięcych, programów dla młodych.
Zadanie 1.5	Tworzenie programów aktywizacji seniorów (kluby seniora, wolontariat międzypokoleniowy).
Zadanie 1.6	Wsparcie osób z niepełnosprawnościami, poprawa dostępności przestrzeni publicznych i budynków.
Zadanie 1.7	Rozbudowa oferty kulturalnej w sołectwach (np. festiwale lokalne).
Zadanie 1.8	Reaktywacja frekwencji w wydarzeniach po pandemii, kampanie promocyjne i nowe formaty.

Zadanie 1.9	Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (siłownie plenerowe, boiska, trasy biegowe).
Zadanie 1.10	Zwiększenie wsparcia dla NGO i inicjatyw obywatelskich.
Zadanie 1.11	Wdrożenie lokalnych programów przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu i społecznemu.
Zadanie 1.12	Rozwój mechanizmów integracji społecznej dla nowych mieszkańców i migrantów.
Cel strategiczny 2. Konkurencyjna, innowacyjna i lokalnie zakorzeniona gospodarka	
Zadanie 2.1	Przygotowanie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych w gminie.
Zadanie 2.2	Rozwój obsługi inwestorów i przedsiębiorców.
Zadanie 2.3	Rozwój systemu zachęt dla inwestycji proekologicznych i innowacyjnych.
Zadanie 2.4	Wsparcie dla MŚP, doradztwo, inkubacja i szkolenia w zakresie cyfryzacji i automatyzacji.
Zadanie 2.5	Rozwój marki „Produkt z Chybia” – promocja lokalnej żywności i rzemiosła.
Zadanie 2.6	Budowanie lokalnych klastrów gospodarczych (rolnictwo, przetwórstwo, turystyka).
Zadanie 2.7	Rozwój turystyki przyrodniczej, rowerowej i wodnej w oparciu o walory krajobrazowe.
Zadanie 2.8	Wzmocnienie promocji oferty turystycznej w regionie i online.
Zadanie 2.9	Organizacja targów i wydarzeń gospodarczych w gminie.
Zadanie 2.10	Rozwój edukacji zawodowej w porozumieniu z lokalnymi firmami.
Zadanie 2.11	Tworzenie warunków dla rozwoju srebrnej gospodarki (usługi dla seniorów).
Zadanie 2.12	Systematyczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój przedsiębiorczości i innowacji.
Cel strategiczny 3. Zielona, czysta i odporna klimatycznie gmina	
Zadanie 3.1	Intensyfikacja wymiany źródeł ciepła i modernizacji systemów grzewczych.
Zadanie 3.2	Rozwój instalacji fotowoltaicznych i solarnych na budynkach publicznych i prywatnych.
Zadanie 3.3	Rozwój wspólnot energetycznych i spółdzielni OZE.
Zadanie 3.4	Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury (mała retencja, ogrody deszczowe, łąki kwietne).
Zadanie 3.5	Zwiększanie powierzchni terenów zielonych w centrum gminy i sołectwach.
Zadanie 3.6	Edukacja ekologiczna mieszkańców (kampanie antysmogowe, segregacja odpadów).
Zadanie 3.7	Rozbudowa i modernizacja systemu gospodarowania odpadami.
Zadanie 3.8	Monitoring jakości powietrza i wody, informacje dostępne dla mieszkańców.
Zadanie 3.9	Działania adaptacyjne do zmian klimatu (plany zarządzania kryzysowego, ochrona przed podtopieniami).
Zadanie 3.10	Program „Zielone Chybie” – nasadzenia drzew, parklety, mikroparki.
Zadanie 3.11	Rozwój ekoturystyki i edukacji przyrodniczej w szkołach.
Zadanie 3.12	Wsparcie dla rolnictwa ekologicznego i krótkich łańcuchów dostaw.
Cel strategiczny 4. Nowoczesna, dostępna i bezpieczna infrastruktura	
Zadanie 4.1	Modernizacja dróg lokalnych, chodników i przejść dla pieszych.
Zadanie 4.2	Budowa spójnej sieci tras rowerowych łączących sołectwa i atrakcje turystyczne.
Zadanie 4.3	Wspieranie rozwoju transportu publicznego.
Zadanie 4.4	Rozwój infrastruktury parkingowej.
Zadanie 4.5	Rewitalizacja centrów sołectw, place, tereny rekreacyjne, mała architektura.
Zadanie 4.6	Poprawa estetyki przestrzeni publicznych i uporządkowanie reklam, szyldów.
Zadanie 4.7	Rozwój budownictwa komunalnego, rewitalizacja pustostanów.
Zadanie 4.8	Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i retencyjnej.
Zadanie 4.9	Modernizacja oświetlenia ulicznego (LED, smart lighting).
Zadanie 4.10	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej i sportowej.
Zadanie 4.11	Inwestycje w cyfryzację i szybki Internet na terenie całej gminy.
Zadanie 4.12	Program podnoszenia bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej (monitoring, doświetlenia).
Cel strategiczny 5. Skuteczny i efektywny samorząd	
Zadanie 5.1	Rozwój e-usług publicznych dla mieszkańców.
Zadanie 5.2	Rozwój narzędzi smart, np. aplikacji mobilnej gminy.
Zadanie 5.3	Budżet obywatelski jako element procesu decyzyjnego.

Zadanie 5.4	Panele i rady obywatelskie jako opcja wspomagająca zarządzanie publiczne.
Zadanie 5.5	Aktywna promocja gminy w mediach i Internecie (nowoczesny marketing terytorialny).
Zadanie 5.6	Tworzenie strategii marki, np. „Gmina Chybie – przyjazna i zielona”.
Zadanie 5.7	Rozwój kampanii wizerunkowych na poziomie regionalnym i krajowym.
Zadanie 5.8	Wzmacnianie kompetencji pracowników urzędu w zakresie obsługi i komunikacji.
Zadanie 5.9	Rozwój przejrzystego systemu raportowania o realizowanych projektach.
Zadanie 5.10	Intensywne pozyskiwanie środków unijnych i krajowych, rozwój PPP.
Zadanie 5.11	Współpraca z gminami sąsiednimi i powiatem, wspólne projekty i promocja subregionu.
Zadanie 5.12	Rozbudowa kanałów komunikacji z mieszkańcami (media społecznościowe, konsultacje online).

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Urząd Gminy w Chybiu oraz przeprowadzonych badań ankietowych

Przedstawione drzewo celów oraz zestaw zadań wyznaczają spójny i wielowymiarowy kierunek rozwoju Gminy Chybie na lata 2026–2036. Ich konstrukcja została oparta na diagnozie społeczno-gospodarczej, analizie SWOT oraz wynikach badań opinii mieszkańców, co zapewnia ich adekwatność do realnych potrzeb i wyzwań lokalnych. Szczególny nacisk położono na jakość życia mieszkańców, rozwój gospodarki lokalnej, ochronę środowiska i modernizację infrastruktury, a także na transparentne i nowoczesne zarządzanie.

Realizacja wyznaczonych zadań umożliwi stopniowe **podnoszenie atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy**, wzmocni jej **tożsamość** oraz pozwoli budować przewagi konkurencyjne w skali regionu. Ujęcie horyzontalne i strategiczne zapewnia, że działania nie będą fragmentaryczne, lecz wzajemnie powiązane, wspierając wizję Chybia jako gminy przyjaznej, zielonej i otwartej na innowacje. Wyznaczone priorytety i projekty tworzą solidną podstawę do **pozyskiwania środków zewnętrznych** oraz do efektywnej współpracy z partnerami regionalnymi i krajowymi, co w długim okresie przełoży się na zrównoważony rozwój, wzrost jakości życia mieszkańców i wzmocnienie pozycji gminy w subregionie.

7. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi

Cele określone w niniejszej strategii zostały zaplanowane w ścisłym powiązaniu z priorytetami strategicznymi na poziomie krajowym, regionalnym i unijnym. Takie podejście zapewnia spójność podejmowanych działań z nadrzędnymi politykami rozwojowymi oraz zwiększa szanse gminy w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, w szczególności **funduszy europejskich w ramach perspektywy finansowej 2021–2027 oraz kolejnych**. Harmonizacja lokalnych celów z wytycznymi wyższego szczebla pozwala skuteczniej planować projekty, zwiększa możliwości aplikacyjne i umożliwia realizację inwestycji o strategicznym znaczeniu przy racjonalnym obciążeniu budżetu gminy.

Zgodność celów strategicznych Gminy Chybie z priorytetami krajowymi i europejskimi umiejscawia je w szerszym kontekście społeczno-gospodarczym i przestrzennym, wzmacniając efektywność procesów rozwojowych. Dzięki temu działania gminy są lepiej zintegrowane z inicjatywami realizowanymi na poziomie powiatu, województwa i kraju, co sprzyja współpracy z innymi samorządami, organizacjami pozarządowymi oraz sektorem prywatnym.

W efekcie występującej spójności procesy rozwoju lokalnego przebiegają sprawniej i w sposób bardziej skoordynowany, a ich rezultaty mają trwały charakter. Takie podejście zwiększa konkurencyjność gminy w skali regionalnej, **poprawia jakość życia mieszkańców**, wzmacnia atrakcyjność inwestycyjną oraz umacnia pozycję gminy jako nowoczesnego i odpowiedzialnego ośrodka rozwoju.

W procesie analizy spójności celów wzięto pod uwagę najważniejsze dokumenty strategiczne opracowane na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym.

- Umowa partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności),
- Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+,
- Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 (projekt).

Tabela 3. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi

Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 1. Aktywna i zdrowa społeczność lokalna	
Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	„Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4) „Europa bliższa obywatelom” (CP5) „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie” (CP6)
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	- Cel 4: Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie - Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi - Cel 10: Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami - Cel 16: Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	- Obszar: Spójność społeczna: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne - Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem: Budowa zintegrowanego systemu planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym - Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie	- B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych - B.2. Aktywny mieszkanie - B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki - C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	3. PRZESTRZEŃ – ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTYWANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO
Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 (projekt)	- Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych - Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego - Cel 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku powiatu cieszyńskiego
Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 2. Konkurencyjna, innowacyjna i lokalnie zakorzeniona gospodarka	
Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	„Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej” (CP1) „Lepiej połączona Europa” (CP3)

Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi • Cel 9: Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność • Cel 11: Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu • Cel 12: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Reindustrializacja: Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji • Obszar: Rozwój innowacyjnych firm: Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych • Obszar: Małe i średnie przedsiębiorstwa: Przemiany strukturalne sektora; Nowe formy działania i współpracy; Nowoczesne instrumenty wsparcia • Obszar: Spójność społeczna: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy • Obszar: Kapitał dla rozwoju: Trwałe zwiększenie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych • Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo • 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze • 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym • 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie	• A.1. Konkurencyjna gospodarka • A.2. Innowacyjna gospodarka • A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość • D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny • D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	• 1. NOWOCZESNA GOSPODARKA – PROMOCJA GOSPODARCZEGO WZROSTU I INNOWACJI
Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 (projekt)	• Cel 3. Rozwój gospodarczy
Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 3. Zielona, czysta i odporna klimatycznie gmina	
Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	• „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa” (CP2) • „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4) • „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku

	neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie” (CP6)
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• Cel 6: Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi • Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 13: Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom • Cel 15: Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów; Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie	• C.1. Wysoka jakość środowiska • C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu • D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	• 3. PRZESTRZEŃ – ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTYWANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO
Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 (projekt)	• Cel 6. Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu
Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 4. Nowoczesna, dostępna i bezpieczna infrastruktura	
Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	• „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa” (CP2) • „Lepiej połączona Europa” (CP3) • „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie” (CP6)
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 9: Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność • Cel 11: Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów; Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze • 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych • 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów • 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie	• C.2. Efektywna infrastruktura • C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu • D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	• 3. PRZESTRZEŃ – ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTYWANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO • 4. RELACJE Z OTOCZENIEM – INFRASTRUKTURALNE POWIĄZANIA REGIONU
Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 (projekt)	• Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej
Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 5. Skuteczny i efektywny samorząd	
Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	• „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4) • „Europa bliższa obywatelom” (CP5) • „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie” (CP6)
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzyny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi • Cel 12: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji • Cel 16: Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu • Cel 17: Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem: Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców; Budowa zintegrowanego systemu planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym • Obszar: E-państwo: Cyfrowe państwo usługowe • Obszar: Finanse publiczne: Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne • Obszar: Efektywność wykorzystania środków UE: Wykorzystanie środków z budżetu UE w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo

	• 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze • 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów • 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym • 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem • 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym • 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych • 3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie	• D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny • D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu • D.3. Nowoczesna administracja publiczna
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	2. SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW – ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM DOSTĘPU DO USŁUG PUBLICZNYCH
Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 (projekt)	• Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych • Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego • Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej

Źródło: opracowanie własne

Zestawienie przedstawione w tabeli wskazuje na silne powiązanie celów strategicznych Gminy Chybie z priorytetami rozwojowymi zdefiniowanymi na poziomie unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym. Zbieżności obejmują kluczowe obszary takie jak poprawa jakości życia mieszkańców, wspieranie przedsiębiorczości i innowacyjności, ochrona środowiska, modernizacja infrastruktury społeczno-technicznej czy rozwój nowoczesnych instytucji publicznych. Taka spójność sprawia, że działania ujęte w strategii wpisują się w szersze ramy polityk publicznych, co wzmacnia ich skuteczność oraz zwiększa możliwości pozyskiwania zewnętrznego finansowania, w szczególności ze środków europejskich.

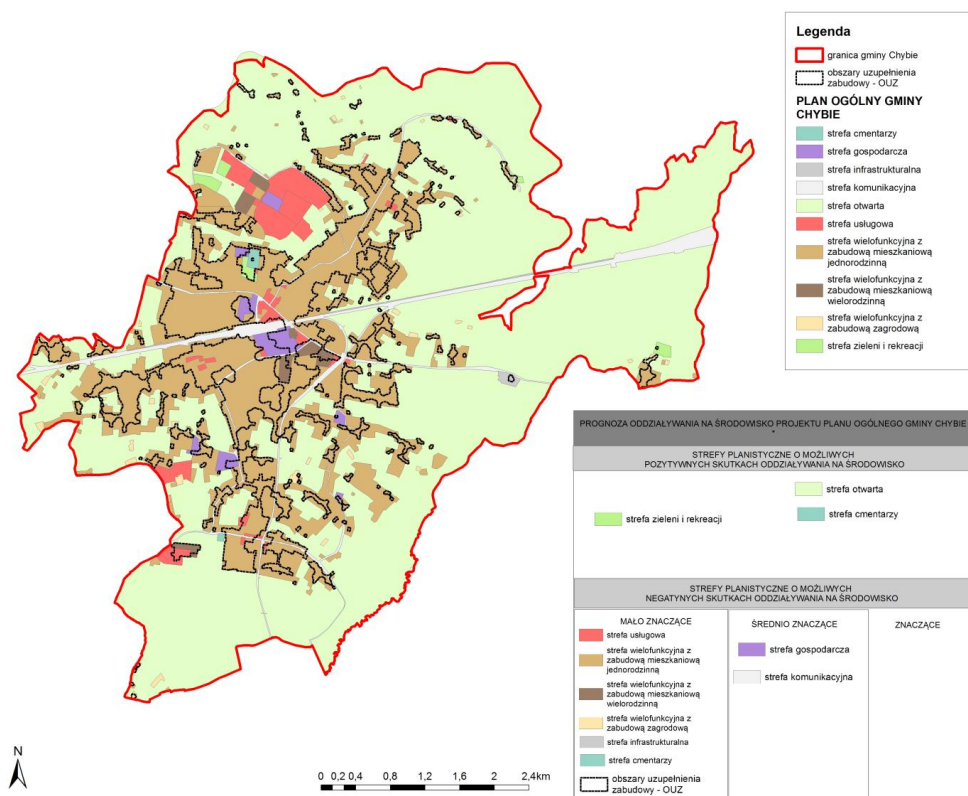
Analiza potwierdza także, że cele strategiczne Gminy Chybie są zgodne z kierunkami określonymi w Umowie Partnerstwa 2021–2027, Agendzie 2030, Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz w dokumentach wojewódzkich i powiatowych. Dzięki temu strategia nie tylko odpowiada na potrzeby lokalnej społeczności, lecz także wpisuje się w procesy **transformacji i modernizacji** zachodzące w Polsce i Unii Europejskiej.

8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie stanowi integralny element strategii rozwoju, określając docelową koncepcję organizacji przestrzeni w skali lokalnej. Uwzględnia on zarówno rozmieszczenie i rangę poszczególnych sołectw, jak i powiązania między obszarami mieszkaniowymi, gospodarczymi, rolniczymi, usługowymi oraz rekreacyjnymi. Istotnym elementem tego modelu jest także ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy, powiązana z rozwojem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Mapa 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie – strefy planistyczne

Źródło: Urząd Gminy w Chybiu – Plan ogólny Gminy Chybie (projekt)

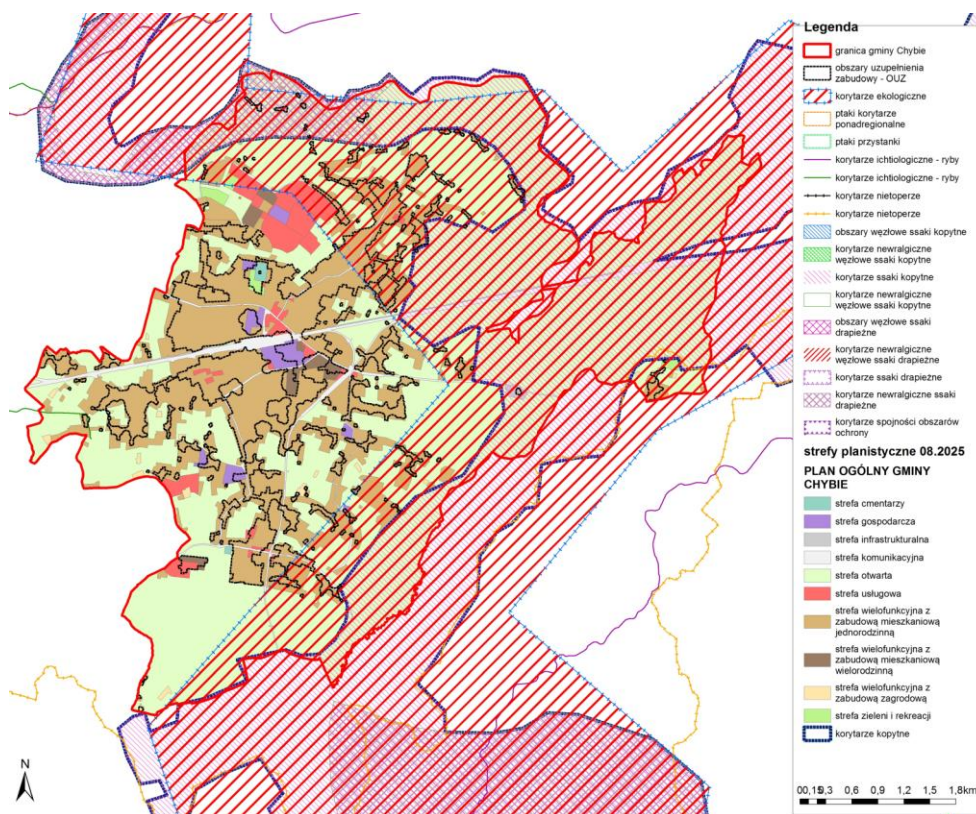
Przyjęte rozwiązania mają na celu harmonijne łączenie różnorodnych funkcji przestrzeni, przy jednoczesnym zachowaniu ładu urbanistycznego i zasad zrównoważonego rozwoju. Model ten porządkuje obecne procesy osadnicze i inwestycyjne oraz wyznacza kierunki przyszłych przekształceń, gwarantując spójność przestrzenną, efektywne wykorzystanie zasobów oraz wysoką jakość życia mieszkańców Gminy Chybie.

Składowe modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie:

- **Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych.** Gmina Chybie posiada układ osadniczy o charakterze wiejskim, z dominacją funkcji mieszkaniowych, rolniczych i usługowych. W skład sieci osadniczej wchodzi pięć sołectw: Chybie, Frelichów, Mnich, Zaborze i Zarzecze. Największe znaczenie pełni sołectwo Chybie, które odgrywa rolę lokalnego centrum administracyjno-usługowego i integracyjnego. Sołectwo Mnich cechuje się wyższą intensywnością zabudowy i znaczącym potencjałem rozwojowym. Pozostałe jednostki, Frelichów, Zaborze i Zarzecze, pełnią głównie funkcje mieszkaniowe, rolnicze i częściowo rekreacyjne, przy czym ich rozwój ma charakter komplementarny w ramach całej gminy. Układ przestrzenny charakteryzuje się ogólnie zwartą strukturą i brakiem wyraźnie wykształconego centrum.

Mapa 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie – korytarze ekologiczne

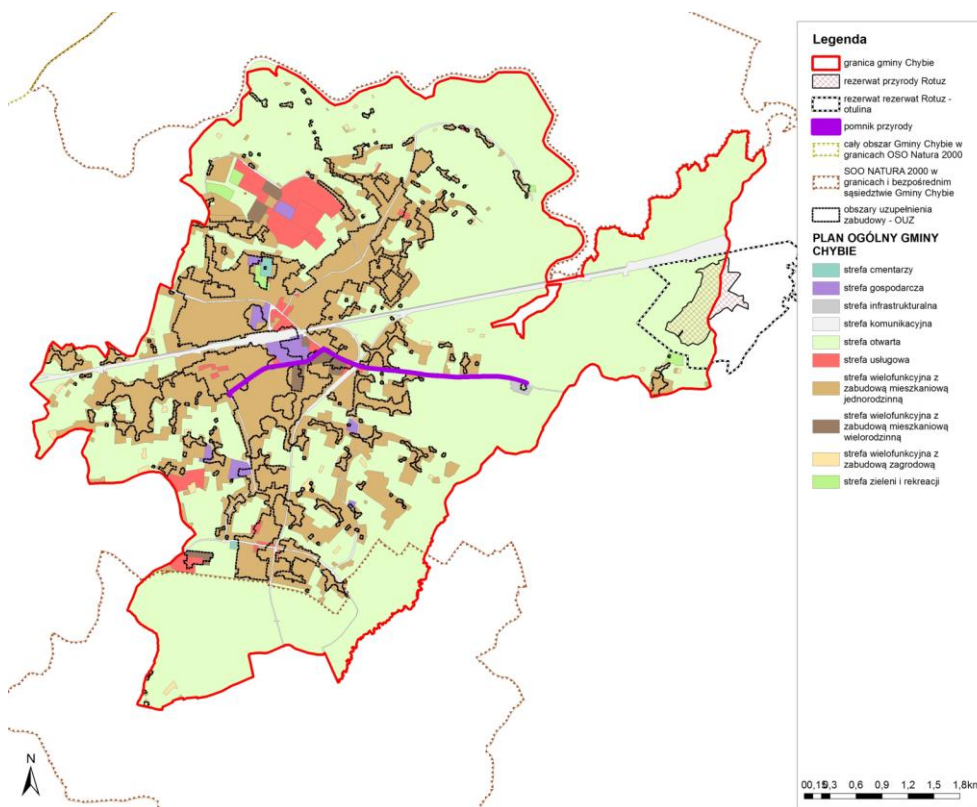
Źródło: Urząd Gminy w Chybiu – Plan ogólny Gminy Chybie (projekt)

- **System powiązań przyrodniczych.** Przestrzeń gminy kształtowana jest w dużej mierze przez wartości środowiskowe i krajobrazowe. Kluczowe znaczenie ma bliskość Zbiornika Goczałkowickiego, którego strefa ochrony wód obejmuje część terenów gminy, ograniczając możliwość zabudowy i wskazując na priorytet w zakresie ochrony zasobów wodnych. Znaczącą rolę pełnią także kompleksy leśne zajmujące ok. 27,8% powierzchni

gminy oraz tereny rolnicze, które stanowią podstawę przestrzeni otwartej. W systemie przyrodniczym istotne są także korytarze ekologiczne związane z ciekami wodnymi, w tym doliną Wisły i mniejszymi potokami, które sprzyjają retencji oraz bioróżnorodności. Te elementy stanowią podstawę dla działań związanych z błękitno-zieloną infrastrukturą i adaptacją do zmian klimatu.

Mapa 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie – obszary przyrodnicze prawnie chronione

Źródło: Urząd Gminy w Chybiu – Plan ogólny Gminy Chybie (projekt)

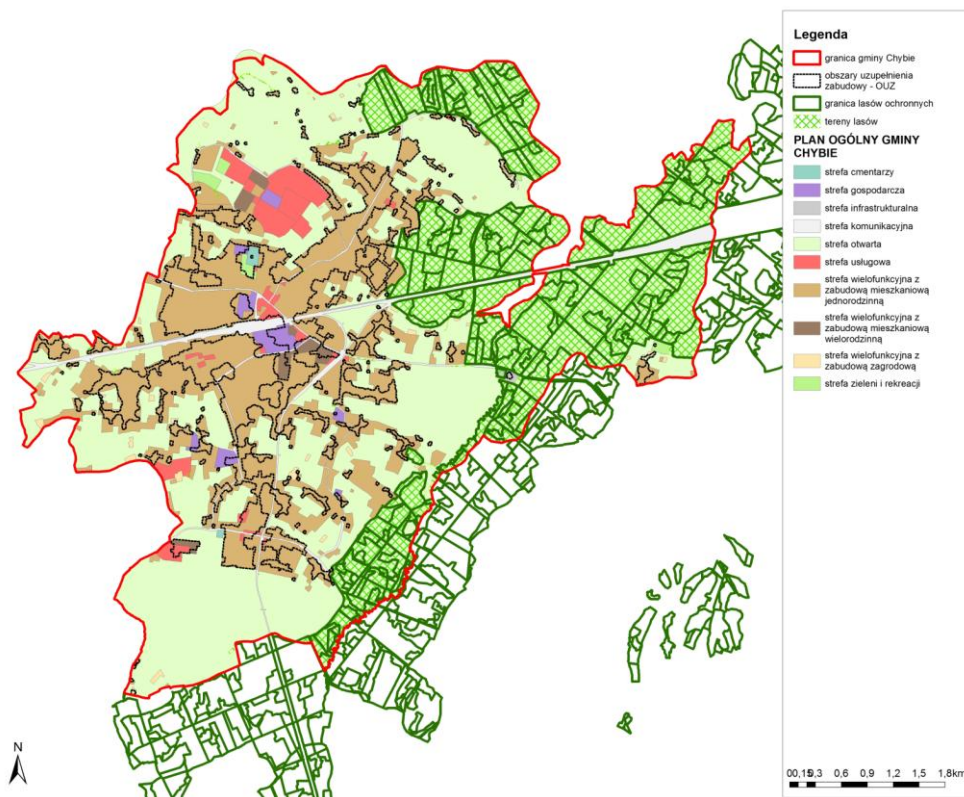
- Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych.**

Układ komunikacyjny gminy tworzą głównie drogi powiatowe i gminne, powiązane z siecią wojewódzką i krajową w sąsiednich gminach. Ważną osią transportową są pobliskie: droga wojewódzka nr 939, zapewniająca powiązania z Pszczyną i Strumieniem, oraz droga krajowa nr 81. Warto odnotować bliskość węzłów komunikacyjnych prowadzących do Bielska-Białej. Sieć drogowa wymaga jednak modernizacji i poprawy bezpieczeństwa. W zakresie transportu publicznego ważną rolę odgrywa linia kolejowa nr 93 (Trzebinia-Zebrzydowice), przebiegająca przez Chybie, co stanowi istotny atut dla mobilności mieszkańców. Rozwój tras rowerowych i pieszych

ma charakter uzupełniający, a potencjał w tym zakresie wynika z walorów krajobrazowych i bliskości szlaków turystycznych regionu.

Mapa 5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie – tereny lasów

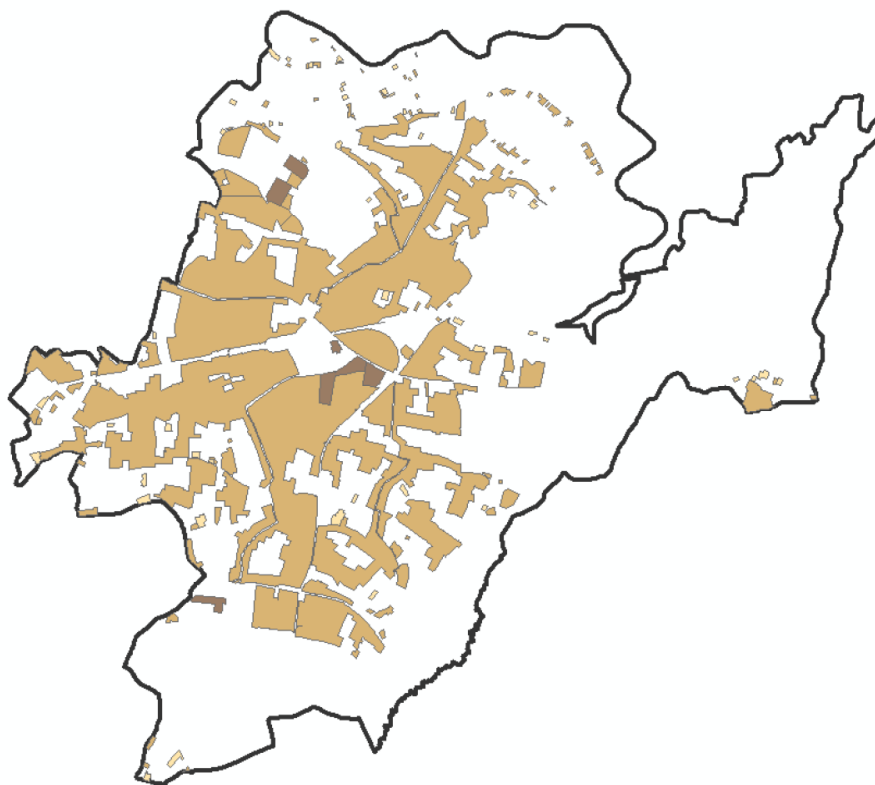

Źródło: Urząd Gminy w Chybiu – Plan ogólny Gminy Chybie (projekt)

- **Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej.** Gmina Chybie charakteryzuje się stosunkowo wysokim poziomem zagospodarowania terenu, niemal w pełni rozwiniętą siecią wodociągową, ponadto kanalizacyjną oraz siecią energetyczną. W planach znajdują się działania związane z rozwojem odnawialnych źródeł energii i zwiększeniem efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego. Infrastruktura społeczna obejmuje szkoły podstawowe, przedszkola, instytucje kultury (biblioteki, ośrodki kultury) oraz obiekty sportowo-rekreacyjne, które wymagają modernizacji i dostosowania do zmieniających się potrzeb mieszkańców. Dostęp do usług zdrowotnych jest ograniczony, co stanowi jedno z kluczowych wyzwań rozwojowych. Ważnym elementem infrastruktury jest także aktywność organizacji społecznych i Ochotniczych Straży Pożarnych, które pełnią rolę instytucji wspierających bezpieczeństwo i integrację społeczną.

Mapa 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie – rozmieszczenie stref zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (SW), jednorodzinnej (SJ) i zagrodowej SZ)

Źródło: Urząd Gminy w Chybiu – Plan ogólny Gminy Chybie (projekt)

Poniżej przedstawiono **kluczowe ustalenia i rekomendacje dotyczące prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Chybie**. Kierunki działań będą koncentrować się na tworzeniu zrównoważonych warunków rozwoju przestrzennego, podnoszeniu jakości życia mieszkańców oraz zachowaniu i ochronie zasobów środowiskowych i krajobrazowych. Szczególny nacisk położony zostanie na utrzymanie ładu przestrzennego, ograniczanie nadmiernego rozpraszania zabudowy, racjonalne wykorzystanie istniejących terenów inwestycyjnych oraz rozwój infrastruktury technicznej i transportowej. Uwzględniono także potrzebę ochrony walorów przyrodniczych, właściwego lokalizowania inwestycji publicznych oraz przekształcania terenów wymagających rewitalizacji.

- **Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu.** W Gminie Chybie priorytetem jest poprawa jakości powietrza, szczególnie w kontekście problemu niskiej emisji. Konieczne jest wspieranie programów wymiany źródeł ciepła i rozwoju odnawialnych źródeł energii. Istotna jest także ochrona doliny Wisły, terenów leśnych (27,8% powierzchni gminy) oraz krajobrazu kulturowego

w sąsiedztwie Zbiornika Goczałkowickiego, gdzie obowiązują rygorystyczne zasady ochrony wód.

- **Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.**
Na terenie gminy znajdują się obiekty wpisane do ewidencji zabytków, a także wartościowe przykłady architektury wiejskiej. Polityka przestrzenna powinna dążyć do ich zachowania i adaptacji do nowych funkcji. Ważnym elementem jest również pielęgnowanie lokalnych miejsc pamięci i tradycji, które wzmacniają tożsamość mieszkańców.
- **Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.** Prognozy demograficzne wskazują na możliwość niewielkiego wzrostu liczby mieszkańców gminy do 2044 r. Gmina dysponuje odpowiednim rezerwuarem terenów budowlanych, dlatego nowe inwestycje mieszkaniowe powinny koncentrować się na uzupełnianiu luk zabudowy, rewitalizacji i intensyfikacji istniejących struktur, zamiast dalszego rozpraszania.
- **Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego.** Z uwagi na charakter wiejski i niewielką skalę osadniczą, nie przewiduje się lokalizacji obiektów wielkopowierzchniowych. Handel powinien rozwijać się w oparciu o mniejsze obiekty usługowe, dobrze zintegrowane z układem sołectw, wzmacniające lokalny rynek i dostępność podstawowych usług.
- **Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego.** Kluczowe inwestycje powinny być lokowane przede wszystkim w sołectwie Chybie jako centrum administracyjno-usługowym oraz w Mnichu, który posiada największy potencjał rozwojowy. Dotyczy to m.in. szkół, przedszkoli, obiektów sportowych, placówek zdrowotnych oraz infrastruktury rekreacyjnej.
- **Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej.** Strategiczne znaczenie ma modernizacja dróg powiatowych i gminnych, rozwój bezpiecznej sieci pieszo-rowerowej oraz poprawa dostępności transportu publicznego, w tym wykorzystanie kolei. W infrastrukturze technicznej priorytetem jest utrzymanie i rozwój systemów wodno-kanalizacyjnych, modernizacja oświetlenia ulicznego oraz zwiększanie efektywności energetycznej.

- **Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW.** Na terenie Gminy Chybie nie są planowane żadne urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW.
- **Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.** Lokalizacja tego typu inwestycji wymaga szczególnej staranności, w praktyce powinna być ograniczona ze względu na strefę ochrony wód Zbiornika Goczałkowickiego, obecność lasów i terenów cennych przyrodniczo. W każdym przypadku konieczne jest przeprowadzenie procedur oceny oddziaływania na środowisko i zachowanie odpowiednich buforów ochronnych. Obecnie nie ma konkretnych wskazań i planów w tym zakresie.
- **Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.** Rolnictwo i gospodarka leśna odgrywają istotną rolę w strukturze gminy. Należy dążyć do utrzymania wysokiej jakości gleb, ograniczania ich nadmiernej urbanizacji oraz promowania rolnictwa ekologicznego i krótkich łańcuchów dostaw. Lasy powinny być chronione i zagospodarowywane w sposób sprzyjający retencji wodnej i ochronie bioróżnorodności.
- **Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.** Na terenie gminy występują obszary wymagające rewitalizacji, zwłaszcza budynki o niskim standardzie. Polityka przestrzenna powinna zakładać ich stopniowe przekształcanie w funkcje mieszkaniowe, usługowe, rekreacyjne lub gospodarcze. Ważne jest również przeciwdziałanie dalszej degradacji przestrzeni i wspieranie estetyki krajobrazu kulturowego.

9. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa śląskiego wraz z zakresem planowanych działań

W kontekście Gminy Chybie **obszar strategicznej interwencji (OSI)** należy rozumieć jako część jej terytorium **wymagającą szczególnego wsparcia** ze względu na specyficzne uwarunkowania społeczne, gospodarcze, środowiskowe lub przestrzenne. Dotyczy to w szczególności obszarów o słabszym stanie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, ograniczonym dostępie do usług publicznych, niskiej aktywności gospodarczej czy nasilających się procesach demograficznych, takich jak odpływ młodych mieszkańców i starzenie się ludności. Wyodrębnienie OSI umożliwia koncentrację działań inwestycyjnych i społecznych wspieranych środkami krajowymi i unijnymi oraz wdrażanie instrumentów planistycznych i regulacyjnych dostosowanych do lokalnych uwarunkowań. Wskazanie tych obszarów powinno wynikać zarówno z diagnozy problemów, jak i z identyfikacji lokalnych potencjałów, które mogą stać się impulsem dla zrównoważonego rozwoju gminy.

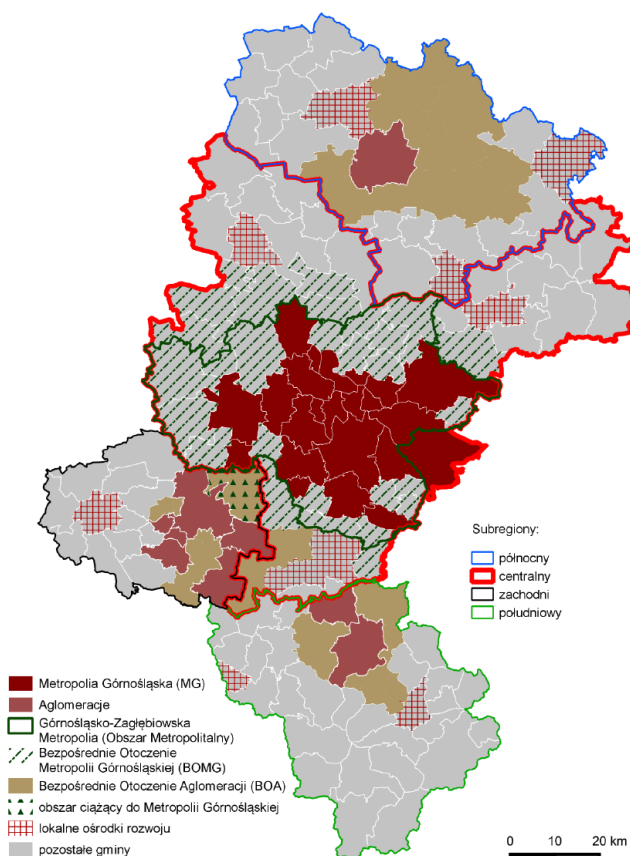
W tym miejscu można zaznaczyć, że Gmina Chybie, w ujęciu ogólnokrajowym, **nie znajduje się na liście gmin zagrożonych trwałą marginalizacją**, ani nie należy do **jednostek tracących funkcje społeczno-gospodarcze**. W ramach strategii rozwoju możliwe jest jednak wskazanie wewnętrznych obszarów wymagających ukierunkowanego wsparcia, np. w zakresie rewitalizacji, kluczowych usług dla mieszkańców, rozwoju komunikacji zbiorowej czy modernizacji przestrzeni publicznych.

Pierwszy typ **Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) w województwie śląskim** stanowią **subregiony**, wyznaczone na podstawie analiz i konsultacji już w 2000 roku, jako struktury organizujące rozwój w oparciu o istniejące powiązania funkcjonalne, gospodarcze i społeczno-historyczne. Podział ten był kontynuowany w kolejnych strategiach i planach zagospodarowania przestrzennego oraz dokumentach wdrożeniowych, m.in. poprzez realizację Programów Rozwoju Subregionów (PRS) i wdrażanie instrumentów ZIT/RIT w ramach polityki spójności UE. W obecnej perspektywie finansowej 2021–2027 subregiony pełnią funkcję miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF), koncentrujących się wokół miejskich ośrodków węzłowych i ich otoczenia, oddziałując poprzez lokalne ośrodki rozwoju na szersze

terytoria. Planowana jest kontynuacja tej polityki, bazująca na dotychczasowym doświadczeniu i rosnącej integracji instytucjonalnej subregionów.

Mapa 7. Subregiony województwa śląskiego oraz ich ośrodki centralne

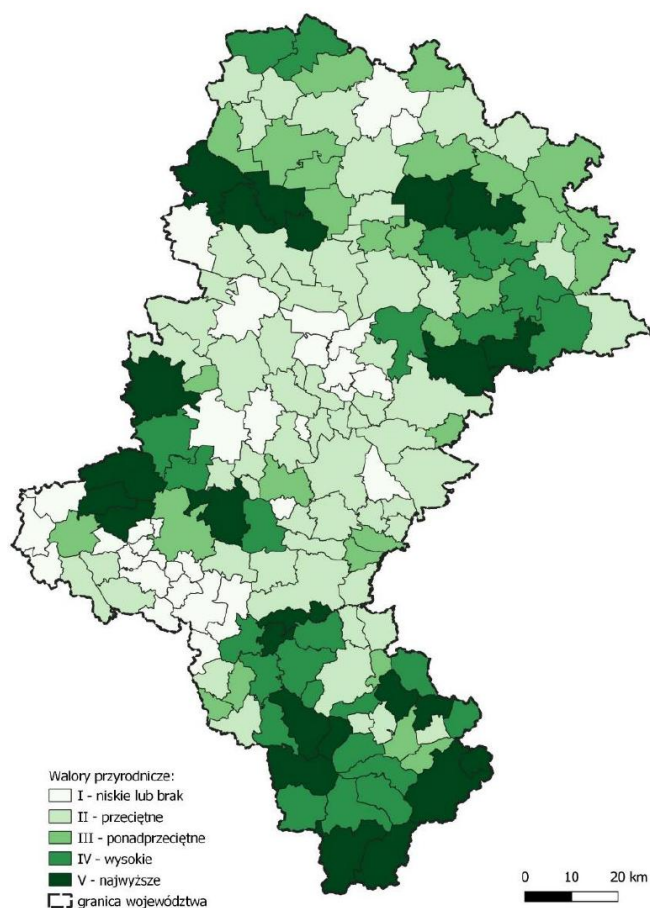
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie

Obszary wiejskie województwa śląskiego obejmują gminy wiejskie i miejsko-wiejskie, cechujące się dużym udziałem użytków rolnych i znacznym odsetkiem ludności utrzymującej się z rolnictwa, ale także funkcjami turystycznymi, agroturystycznymi, rybackimi i usługowymi. Część z nich została zdegradowana w wyniku działalności górniczej, co prowadzi do występowania zawodowej dualności i funkcji mieszanych – od rolniczych po pozarolnicze. Postępująca suburbanizacja zmienia ich pierwotny charakter, dlatego poza wsparciem rolnictwa istotne jest tworzenie warunków do zatrudnienia, inwestycji oraz rozwoju infrastruktury transportowej i usług publicznych. Ważną rolę odgrywają Lokalne Grupy Działania i Lokalne Grupy Rybackie, które aktywizują społeczności lokalne, wspierają edukację, przedsiębiorczość, turystykę i rewitalizację oraz przyczyniają się do zachowania dziedzictwa kulturowego i ochrony środowiska.

W ramach aktualizacji strategii rozwoju województwa, uwzględniając koncentrację tematyczną polityki krajowej i unijnej, wyznaczono **Obszary Strategicznej Interwencji (OSI)** w **ujęciu tematycznym**, odpowiadające kluczowym wyzwaniom i potencjałom regionu. OSI uwzględniają zarówno diagnozę strategiczną, jak i wnioski z warsztatów subregionalnych oraz europejskie priorytety, takie jak Europejski Zielony Ład czy transformacja regionów górniczych. Wyróżniono **pięć typów OSI**, podzielonych na dwie grupy: **OSI konkurencyjne** (obszary cenne przyrodniczo oraz ośrodki wzrostu) i **OSI problemowe** (gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze, gminy z problemami jakości powietrza oraz gminy w procesie transformacji górniczej).

Mapa 8. OSI – obszary cenne przyrodniczo

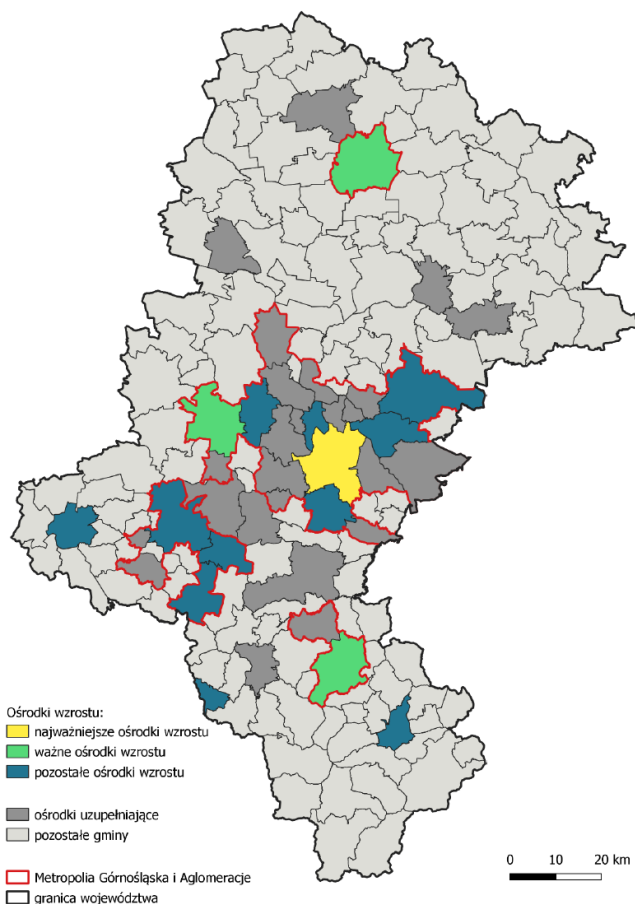
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie

Obszar OSI – **obszary cenne przyrodniczo** – obejmuje gminy o wysokim udziale powierzchni objętej ochroną przyrody i istotnych korytarzy ekologicznych. Wyznaczony został na podstawie obecności rezerwatów, parków krajobrazowych, obszarów Natura 2000, użytków ekologicznych i korytarzy migracyjnych zwierząt. Celem interwencji jest ochrona

bioróżnorodności, poprawa stosunków wodnych, zachowanie siedlisk wodno-błotnych oraz zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego tych terenów. Do OSI – obszary cenne przyrodniczo zalicza się **Gmina Chybie**.

Mapa 9. OSI – ośrodki wzrostu

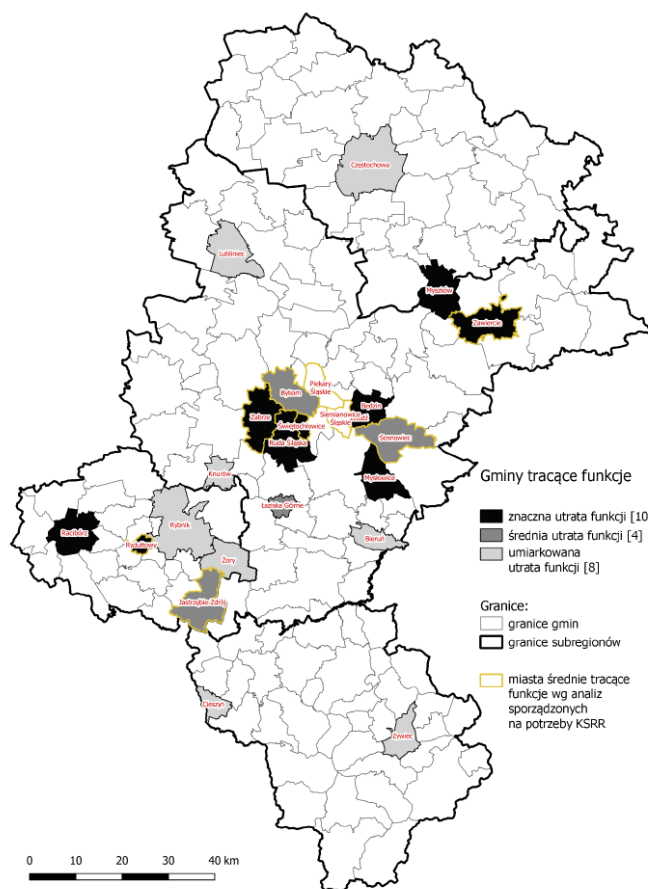

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie

OSI ośrodki wzrostu obejmują gminy o istotnym znaczeniu gospodarczym, społecznym i naukowym, które w największym stopniu wpływają na rozwój województwa śląskiego. Wyznaczono je na podstawie wskaźników takich jak potencjał gospodarczy, atrakcyjność rynku pracy, dostępność szkolnictwa wyższego i B+R, poziom przedsiębiorczości i innowacyjności. Najważniejszymi ośrodkami są Katowice, Bielsko-Biała, Gliwice i Częstochowa, a uzupełniają je mniejsze miasta pełniące lokalne funkcje rozwojowe. Wyzwania dla tych obszarów to m.in. wzrost innowacyjności, rozwój sektora B+R, poprawa jakości przestrzeni oraz zatrzymanie odpływu talentów.

Mapa 10. OSI – gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze

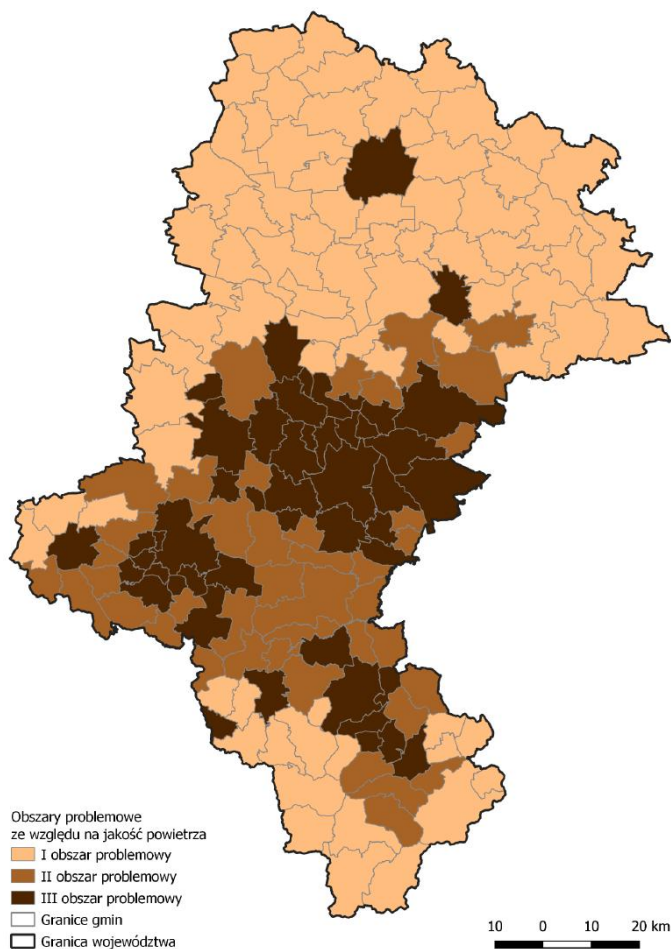

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie

Obszary Strategicznej Interwencji obejmujące **gminy tracące funkcje** to miejscowości, które na przestrzeni ostatnich lat stopniowo utraciły swoją rolę jako znaczące ośrodki społeczno-gospodarcze regionu. Ich delimitacja opierała się na analizie wskaźników demograficznych, gospodarczych i infrastrukturalnych w gminach miejskich i miejsko-wiejskich powyżej określonego progu ludności. W województwie śląskim do tej grupy zaliczono 22 gminy, z czego 10 charakteryzuje się znaczną utratą funkcji. Największe problemy koncentrują się w Metropolii Górnośląskiej oraz Aglomeracji Rybnickiej. Główne wyzwania dla tych gmin to odbudowa potencjału gospodarczego, rozwój usług, poprawa jakości przestrzeni publicznej i środowiska, rewitalizacja oraz aktywizacja mieszkańców. Celem interwencji jest ograniczenie wewnętrznych dysproporcji oraz zapewnienie zrównoważonego rozwoju sieci miejskiej regionu.

Mapa 11. OSI – gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza

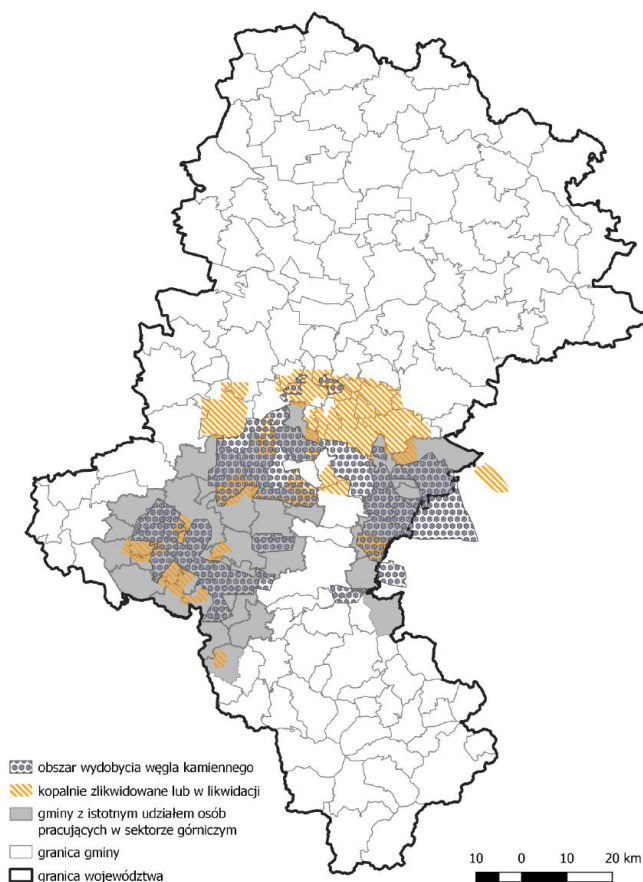

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie

Obszary Strategicznej Interwencji obejmujące gminy z problemami środowiskowymi **w zakresie jakości powietrza** wyznaczono na podstawie przekroczeń norm stężeń PM_{2,5}, PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu, przy uwzględnieniu gęstości zaludnienia. Zanieczyszczenie powietrza w województwie śląskim, zwłaszcza w aglomeracjach i dużych miastach, jest jednym z najpoważniejszych wyzwań, a jego główną przyczyną jest niska emisja z indywidualnych źródeł ciepła. Konieczne są inwestycje w sieci ciepłownicze, innowacyjne technologie oraz egzekwowanie przepisów antysmogowych. Poprawa jakości powietrza ma kluczowe znaczenie dla zdrowia mieszkańców, dlatego niezbędne są także działania profilaktyczne i medyczne. W ramach przedmiotowego OSI **Gmina Chybie** znalazła się w **II obszarze problemowym**.

Mapa 12. OSI – gminy w transformacji górniczej

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie

Gminy w transformacji górniczej to obszary, na których występują lub będą występować skutki społeczno-przestrzenne i środowiskowe związane z restrukturyzacją sektora węglowego. Wyróżnia się trzy typy gmin: z problemami społeczno-przestrzennymi, społecznymi lub przestrzennymi. Obszary te wymagają kompleksowego wsparcia obejmującego m.in. zagospodarowanie terenów pogórnich, tworzenie nowych miejsc pracy, przebranżowienie pracowników, rozwój usług publicznych i poprawę jakości przestrzeni. Wyzwaniem jest też wsparcie dla firm okołogórniczych i ochrona środowiska. Szczególnie istotne będzie zapewnienie mieszkańcom nowych perspektyw zatrudnienia i rozwoju zawodowego, zwłaszcza poprzez rozwój kształcenia zawodowego oraz programów przekwalifikowujących, odpowiadających na potrzeby rynku pracy. Integracja społeczna i podniesienie jakości życia powinny stanowić równoległe cele działań rewitalizacyjnych.

Zapisy „Strategii Rozwoju Gminy Chybie na lata 2026-2036” realizują terytorialny wymiar interwencji wskazany w rozdziale 7 „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

– Zielone Śląskie”, poprzez przełożenie regionalnych przedsięwzięć i kierunków działań na cele oraz zadania gminne. W przypadku Gminy Chybie szczególnie istotny jest kontekst OSI (Obszar Strategicznej Interwencji) „obszary cenne przyrodniczo”, wyznaczany m.in. na podstawie udziału form ochrony przyrody i korytarzy ekologicznych, dla którego jako kluczowe wyzwania wskazano ochronę bioróżnorodności, poprawę stosunków wodnych i ochronę siedlisk wodno-błotnych oraz prowadzenie zrównoważonej polityki rozwoju godzącej ochronę przyrody z rozwojem gospodarczym.

W odniesieniu do OSI „obszary cenne przyrodniczo” oraz regionalnych kierunków działań (m.in. wsparcie przedsiębiorczości w turystyce i usługach czasu wolnego, rozwój produktów turystycznych i marek terytorialnych, racjonalna gospodarka wodna, ochrona przeciwpowodziowa i przeciwdziałanie suszy, odtwarzanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz podnoszenie świadomości ekologicznej) zapisy strategii gminy tworzą spójny pakiet wdrożeniowy. Wprost odpowiadają na to zadania w ramach Celu 2 (m.in. 2.7-2.8 rozwój i promocja turystyki przyrodniczej, rowerowej, wodnej, 2.5 budowa marki lokalnej) oraz Celu 3 (3.4 błękitno-zielona infrastruktura i mała retencja, 3.8 monitoring jakości powietrza i wody, 3.9 adaptacja do zmian klimatu i ograniczanie podtopień, 3.11 edukacja przyrodnicza, 3.12 wsparcie rolnictwa ekologicznego i krótkich łańcuchów dostaw). Tym samym kierunki regionalne w OSI są w strategii gminy „zmaterializowane” jako konkretne, zaplanowane działania inwestycyjne i miękkie, możliwe do etapowania i finansowania z instrumentów 2021-2027 oraz kolejnych.

Jednocześnie gminne cele i zadania wzmacniają realizację przedsięwzięć regionalnych o charakterze horyzontalnym, w tym „Turystyczne Śląskie” (budowanie oferty turystycznej Śląska Cieszyńskiego, rozwój turystyki bez barier i bezpieczeństwa na szlakach), co znajduje odzwierciedlenie nie tylko w zadaniach 2.7-2.8, lecz także w Celu 4 (4.2 spójna sieć tras rowerowych, 4.5 rewitalizacja centrów sołectw i przestrzeni rekreacyjnych, 4.12 bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej). Równolegle, przedsięwzięcie „Mobilne Śląskie” (integracja transportu, rozwój transportu zbiorowego i powiązań rowerowych) jest realizowane poprzez zadania 4.2-4.3 oraz 4.1 (poprawa bezpieczeństwa pieszych i jakości układu drogowego), co wprost wzmacnia dostępność funkcjonalną gminy i jej powiązania w subregionie.

Ważnym uzupełnieniem jest także zgodność z regionalnym naciskiem na poprawę jakości środowiska i ograniczanie niskiej emisji w OSI „obszary cenne przyrodniczo”, gdzie

wskazuje się m.in. poprawę standardu energetycznego zabudowy i budynków publicznych oraz rozwój zrównoważonego transportu. W strategii gminy odpowiada temu rdzeń Celu 3: 3.1 (wymiana źródeł ciepła), 3.2 (fotowoltaika i instalacje solarne), 3.3 (wspólnoty energetyczne, spółdzielnie odnawialnych źródeł energii), a także elementy Celu 4 (np. modernizacja oświetlenia 4.9) i Celu 5 (5.10 intensyfikacja pozyskiwania środków oraz partnerstwa publiczno-prywatne). W efekcie Gmina Chybie nie tylko „deklaruje” spójność z polityką regionalną, ale pokazuje ścieżkę realizacyjną: od planowania projektów, przez budowanie montażu finansowego, po wskaźniki oraz raportowanie postępów.

W ramach uszczegółowienia zapisów i założeń można stwierdzić, że: terytorialny wymiar interwencji dla Gminy Chybie jest w największym stopniu powiązany z OSI „obszary cenne przyrodniczo” i wynikającymi z niego priorytetami w zakresie zrównoważonego wykorzystania potencjałów przyrodniczych, gospodarki wodnej, adaptacji do zmian klimatu, turystyki i mobilności; realizacja tych kierunków następuje poprzez konkretne cele i zadania strategii gminy, w szczególności pakiet zadań 2.7-2.8, 3.1-3.6, 3.8-3.12 oraz 4.2-4.5 i 4.8, wspierany przez instrumenty zarządcze z Celu 5.

10. Uwarunkowania wodne oraz związane ze zmianami klimatu

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960). Strategia Rozwoju Gminy Chybie na lata 2026-2036 uwzględnia m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1-3 ww. ustawy tj.:

- plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Należy podkreślić, że strategia uwzględnia obowiązek integrowania ustaleń dokumentów planistycznych gospodarki wodnej, o których mowa w art. 315 pkt 1–3 ustawy Prawo wodne, tj. planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP), planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (PGW) oraz planu przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS), zgodnie z art. 326 tej ustawy. Oznacza to, że cele, kierunki działań i inwestycje lokalne muszą pozostawać spójne z krajowym systemem planowania w gospodarce wodnej i adaptacji do zmian klimatu.

W ostatnich latach zmiany klimatu, takie jak wzrost temperatur, długotrwałe susze czy gwałtowne zjawiska pogodowe, coraz wyraźniej oddziałują na rozwój społeczno-gospodarczy Polski, w tym również Gminy Chybie. Szczególnym wyzwaniem dla gminy pozostaje gospodarka wodna, intensywne opady mogą prowadzić do lokalnych podtopień z powodu niewydolności systemów melioracyjnych, a w okresach suszy dochodzi do spadku poziomu wód gruntowych i pogorszenia warunków dla rolnictwa, które odgrywa ważną rolę w strukturze lokalnej gospodarki. Wdrażanie działań adaptacyjnych, wskazanych m.in. w krajowych planach takich jak Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) czy Plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy (PPSS), powinno koncentrować się na poprawie retencji wód, utrzymaniu urządzeń melioracyjnych oraz promowaniu rozwiązań opartych na błękitno-zielonej infrastrukturze.

Zmiany klimatyczne wpływają również na zdrowie mieszkańców, fale upałów stanowią szczególne zagrożenie dla dzieci, osób starszych i przewlekle chorych. Wzrost temperatury nasila procesy eutrofizacji wód, co w kontekście bliskości Zbiornika Goczałkowickiego wymaga ograniczania spływu biogenów z terenów rolniczych, m.in. poprzez rozwój rolnictwa

ekologicznego i zrównoważonych praktyk uprawowych. Dodatkowym zagrożeniem są ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak burze czy pożary lasów, w reagowanie na które aktywnie angażują się jednostki Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej w gminie. Skuteczna adaptacja wymaga także budowania świadomości ekologicznej mieszkańców, zarówno poprzez edukację formalną w szkołach, jak i działania informacyjne prowadzone w sołectwach, aby społeczność lokalna była przygotowana do radzenia sobie ze skutkami zmian klimatycznych i potrafiła podejmować działania minimalizujące ich wpływ.

W procesie realizacji strategii rozwoju Gminy Chybie należy uwzględnić kluczowe zagrożenia gospodarki wodnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększenie retencji. Na terenach zurbanizowanych działania powinny obejmować tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych, stosowanie małych urządzeń piętrzących (zastawek, progów, przetamowań), a także retencjonowanie wody w istniejących zbiornikach i rowach. Wskazane jest również zachęcanie mieszkańców i inwestorów do budowy nowych zbiorników wodnych, czemu sprzyjać mogą odpowiednie zapisy w dokumentach planistycznych.

Na terenach rolniczych priorytetem jest kształtowanie krajobrazu w sposób sprzyjający retencji. Obejmuje to tworzenie zadrzewień śródpolnych i pasów buforowych, odtwarzanie mokradeł, bagien i śródpolnych oczek wodnych oraz ochronę stref przybrzeżnych rzek i zbiorników wodnych. Ważne jest utrzymywanie lub odtwarzanie zadarnionych skarp i stoków, co ogranicza erozję i spowalnia spływ powierzchniowy. Kluczowe znaczenie ma również zrównoważone nawożenie i prawidłowe gospodarowanie nawozami naturalnymi, które poprawia zdolność gleby do zatrzymywania wody, a także wzbogacanie jej w próchnicę, zwiększającą odporność upraw na suszę. Wskazane jest ponadto zwiększenie udziału Trwałych Użytków Zielonych (TUZ), co przyczynia się do lepszej retencji wodnej i stabilizacji warunków produkcji rolnej w gminie.

Gmina Chybie leży w strefie śląsko-małopolskiej i karpackiej, gdzie klimat kształtują wpływy oceaniczne i kontynentalne. Średnia roczna temperatura wynosi 8–9°C, opady osiągają około 850 mm rocznie, a okres wegetacyjny trwa od 200 do 220 dni. Dominują wiatry zachodnie i południowo-zachodnie, a lokalne warunki klimatyczne różnicuje m.in. rzeźba terenu, pokrycie roślinne i sposób zagospodarowania przestrzeni. Te czynniki kształtują specyfikę rolnictwa, warunki życia mieszkańców oraz wpływają na funkcjonowanie ekosystemów.

W zakresie jakości powietrza Chybie znajduje się w strefie śląskiej, gdzie monitorowane są zanieczyszczenia takie jak dwutlenek siarki, azotu, ołów, benzen, tlenek węgla, ozon, arsen, kadm, nikiel oraz pył PM10. Badania wskazują, że wszystkie te substancje mieszczą się w dopuszczalnych normach (klasa A), z wyjątkiem benzo(a)pirenu, którego stężenia przekraczają wartości graniczne (klasa C). Źródła emisji zanieczyszczeń obejmują emisję punktową (zakłady przemysłowe), liniową (transport drogowy) oraz powierzchniową, związaną głównie z tzw. niską emisją z gospodarstw domowych. Problem jakości powietrza, szczególnie związany z benzo(a)pirenem, stanowi jedno z kluczowych wyzwań środowiskowych gminy.

Obszar Gminy Chybie należy do dorzecza Wisły i odwadniany jest przez lokalne ciek, m.in. Bajerkę i Prawobrzeżną Młynówkę Kiczyczą, Zawisnę, a także liczne rowy melioracyjne, kanały oraz stawy hodowlane. W granicach gminy wyróżnia się cztery zlewnie, z dominującą rolą Zbiornika Goczałkowickiego. Stan wód powierzchniowych oceniany jest jako umiarkowany do słabego, a ogólny stan ekologiczny i chemiczny większości cieków i zbiorników – zły. Najpoważniejsze problemy dotyczą Bajerki, gdzie notuje się najniższe wskaźniki jakościowe.

Teren gminy narażony jest na zagrożenia powodziowe, szczególnie wzdłuż cieku Bajerka oraz Prawobrzeżnej Młynówki Kiczyczej w rejonie Zbiornika Goczałkowickiego, gdzie istnieje ryzyko awaryjnego zalewu. Zidentyfikowane źródła zanieczyszczeń obejmują rolnictwo (emisja obszarowa), obszary nieskanalizowane i zakłady produkcyjno-usługowe (emisja punktowa), a także transport drogowy i kolejowy (emisja liniowa). Dodatkowym problemem są lokalne podtopienia spowodowane zakłóceniem naturalnego spływu wód powierzchniowych przez zbiornik. Wymaga to działań poprawiających gospodarkę wodną, retencję oraz ograniczenie presji zanieczyszczeń rolniczych i komunalnych.

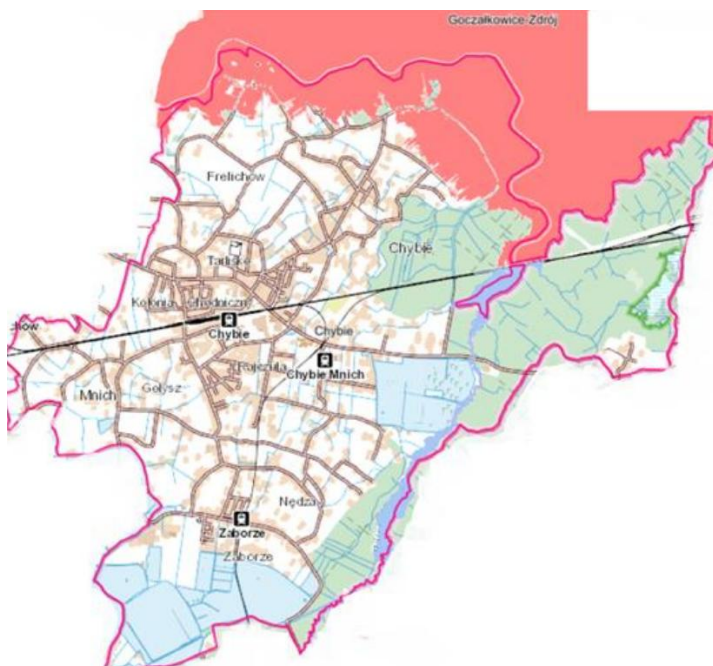
Gmina Chybie należy do podregionu centralnego regionu górnośląskiego w ramach monokliny przedsudeckiej. Zwierciadło wód podziemnych występuje tu na różnych głębokościach – od płytkich (1–1,5 m) w rejonie Zarzecza, Frelichowa i doliny Bajerki, po głębsze (ponad 4,5 m) w Chybiu i Zaborzu. Występują dwa główne piętra wodonośne: czwartorzędowe (piaski, żwiry, otoczaki) oraz trzeciorzędowo-kredowe (piaskowce fliszowe), oba zasilane infiltracją opadów i wód powierzchniowych.

Na terenie gminy nie ma Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, jednak funkcjonuje jedno ujęcie wód (studnia SW-1 w Chybiu), dla którego ustanowiono strefę ochrony. Ponadto

część gminy znajduje się w strefie ochronnej Zbiornika Goczałkowickiego. Obszar leży w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych (162 i 163), ocenianych jako dobre pod względem ilościowym i chemicznym. Zagrożeniem dla jakości wód są m.in. zanieczyszczenia obszarowe z rolnictwa i nielegalnych wysypisk, zrzuty ścieków z szamb, spływy z pól oraz oddziaływanie komunikacji i lokalnych osadników.

Mapa 13. Mapa zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Chybie

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Chybie na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-202

Na terenie Gminy Chybie występują obszary szczególnego zagrożenia powodziowego, głównie wzdłuż cieków Bajerka, gdzie prawdopodobieństwo powodzi określono jako średnie (1%) i wysokie (10%), a lokalnie także niskie (0,2%). Szczególnie narażone są północne obszary gminy, w tym niemal całe Zarzecze, część Frelichowa oraz fragmenty Chybia, które znajdują się w strefie awaryjnego zalewu w przypadku przerwania wału Zbiornika Goczałkowickiego. Wał ten stanowi kluczowy element zabezpieczenia północnej granicy gminy.

Dodatkowo, obszary zagrożone powodzią obejmują południowo-zachodnią i centralną część gminy (Mnich, Zaborze, część Chybia w rejonie dawnej cukrowni) oraz dolinę Bajerki. Zbiornik Goczałkowice zakłócił naturalny spływ wód powierzchniowych, co sprzyja lokalnym podtopieniom i zaleganiu wód w rowach podczas intensywnych opadów. W celu minimalizacji ryzyka powodziowego konieczne jest uwzględnianie tych obszarów w dokumentach planistycznych oraz zapewnienie stałego utrzymania drożności cieków i rowów melioracyjnych.

W ramach realizacji strategii zakłada się pełne respektowanie ustaleń wynikających z Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 r. poz. 300), w szczególności w zakresie ustanowionych celów środowiskowych oraz działań przewidzianych do realizacji na poziomie gminnym. Oznacza to, że wszystkie przedsięwzięcia planowane i wdrażane w ramach strategii, zwłaszcza te odnoszące się do gospodarki wodnej, ochrony zasobów wodnych, retencji, przeciwdziałania skutkom suszy i ograniczania ryzyka powodziowego, będą projektowane oraz realizowane w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi i wymogami prawnymi obowiązującymi w dorzeczu Wisły, tak aby nie powodować pogorszenia stanu wód oraz wspierać osiąganie wymaganych standardów środowiskowych.

W procesie **wdrażania inwestycji i przedsięwzięć** przewidzianych w „Strategii Rozwoju Gminy Chybie na lata 2026-2036” niezbędne jest uwzględnienie uwarunkowań formalno-prawnych oraz organizacyjnych związanych z gospodarką wodną i ochroną zasobów wodnych. W szczególności wszelkie prace planowane w obrębie śródlądowych wód płynących (cieków) pozostających w administracji Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie powinny być każdorazowo szczegółowo uzgadniane z właściwym Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej. Realizacja inwestycji nie może naruszać przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960), ze szczególnym uwzględnieniem Działu IX ustawy Prawo wodne w zakresie zgód wodnoprawnych. Równocześnie wszystkie planowane zamierzenia nie mogą powodować naruszenia istniejących stosunków wodnych, a w przypadku ich naruszenia Inwestor będzie zobowiązany do przywrócenia stanu poprzedniego na własny koszt oraz do poniesienia ewentualnych odszkodowań wynikających z roszczeń osób trzecich, zgodnie z obowiązującymi regulacjami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960).

Na obszarze objętym projektem Strategii PGW Wody Polskie – Nadzór Wodny w Pszczynie administruje powierzchniowymi śródlądowymi wodami płynącymi MZ-I oraz MZ-II, zgodnie z decyzjami Ministra Infrastruktury z czerwca 2025 r. Na terenie gminy zlokalizowana jest również rzeka Bajerka, której odcinek ujściowy, znajdujący się pod wodami Zbiornika Goczałkowickiego na terenie gminy Goczałkowice-Zdrój, pozostaje w obszarze działania Nadzoru Wodnego w Pszczynie, natomiast pozostały odcinek cieku na terenie Gminy Chybie znajduje się w obszarze działania Nadzoru Wodnego w Skoczowie. Zbiornik Goczałkowicki wraz z urządzeniami funkcjonalnie z nim związanymi nie znajduje się w administracji PGW

Wody Polskie, lecz pozostaje w administracji Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. W związku z powyższym wszelkie planowane zamierzenia, inwestycje oraz prace realizowane na wskazanych ciekach lub w ich bezpośrednim otoczeniu wymagają uzgodnienia z właściwym administratorem na etapie projektowym lub wykonawczym, w tym w zakresie prac remontowych i utrzymaniowych.

Istotnym uwarunkowaniem dla polityki inwestycyjnej gminy jest funkcjonowanie stref ochronnych związanych z ujęciem wód powierzchniowych Goczałkowice. Na terenie Gminy Chybie, zgodnie z Załącznikiem nr 2 do Rozporządzenia nr 2/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód powierzchniowych Goczałkowice, powiat pszczyński, województwo śląskie, wyznaczono tereny ochrony pośredniej ujęcia wód w Goczałkowicach, obejmujące Zbiornik Goczałkowice oraz tereny przylegające do zbiornika stanowiące strefę ochronną ujęcia wód powierzchniowych. Dla tego obszaru wprowadzono określone zakazy i ograniczenia, dlatego wszelkie działania podejmowane w granicach tej strefy muszą być bezwzględnie zgodne z przepisami wskazanymi w Rozporządzeniu nr 2/2010, w tym z zakazami i ograniczeniami określonymi w § 4 tego rozporządzenia.

Działania inwestycyjne i techniczne, w tym ukierunkowane na zwiększanie retencji oraz zapobieganie powodzi, powinny być prowadzone w sposób zapewniający zrównoważony reżim hydrologiczny koryt cieków, a także spójność z zasadami zrównoważonej gospodarki wodnej w zakresie przeciwdziałania zarówno powodzi, jak i skutkom suszy. W przypadku planowania odprowadzania wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych wymagane jest spełnienie warunków określonych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. 2019 poz. 1311 z późn. zm.).

W przypadku realizacji zamierzeń wymagających prawa do dysponowania gruntami pokrytymi wodami stanowiącymi własność Skarbu Państwa konieczne jest uzyskanie stosownej zgody wodnoprawnej oraz zawarcie umowy na użytkowanie tych gruntów z właściwym Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, zgodnie z art. 261 ustawy Prawo wodne.

Na podstawie analizy prowadzonego przez PGW Wody Polskie Systemu Informacyjnego Gospodarowania Wodami (SIGW), stanowiącego załącznik do Informatycznego Systemu Ośłony Kraju (ISOK) – Hydroportal, stwierdzono, że na obszarze Gminy Chybie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w tym strefa awaryjnego zalewu w przypadku przerwania wału Zbiornika Goczałkowice. W związku z tym wszelkie planowane zamierzenia zlokalizowane na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w szczególności dotyczące lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz nowych obiektów budowlanych, nie mogą naruszać przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960).

Dodatkowo podkreśla się, że inwestycje i działania przewidziane w strategii, w szczególności w ramach Celu strategicznego 3 „Zielona, czysta i odporna klimatycznie gmina” (w tym Zadania 3.4: Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury – mała retencja, ogrody deszczowe, łąki kwietne oraz Zadania 3.9: Działania adaptacyjne do zmian klimatu – plany zarządzania kryzysowego, ochrona przed podtopieniami), a także w ramach Celu strategicznego 4 „Nowoczesna, dostępna i bezpieczna infrastruktura” (Zadanie 4.8: Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i retencyjnej), powinny być realizowane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 960). Jednocześnie wszelkie działania ukierunkowane na usuwanie lokalnych podtopień, występujących m.in. w związku z niedrożnością systemów melioracyjnych, powinny koncentrować się przede wszystkim na poprawie retencji wód oraz na właściwym i systematycznym utrzymaniu urządzeń melioracyjnych.

Wszystkie inwestycje oraz roboty remontowe realizowane na terenie Gminy Chybie powinny zapewniać ochronę środowiska naturalnego oraz pozostawać zgodne z ustaleniami obowiązującego Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy, co stanowi warunek zachowania spójności działań rozwojowych z ładem przestrzennym oraz wymogami środowiskowymi i prawnymi obowiązującymi na terenie gminy.

11. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy wraz z zakresem planowanych działań

Identyfikacja **Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) problemowych** dla Gminy Chybie stanowi fakultatywny, ale ważny element strategii, pozwalający na koncentrację działań w obszarach wymagających szczególnej uwagi i zintegrowanej interwencji publicznej. W oparciu o przeprowadzoną diagnozę społeczno-gospodarczą, analizę SWOT oraz wyniki badań ankietowych wyodrębniono trzy obszary problemowe: starzenie się społeczeństwa i odpływ młodych mieszkańców, niską jakość infrastruktury drogowej i transportu publicznego oraz niewystarczające wykorzystanie potencjału turystycznego i środowiskowego. Wskazane OSI wynikają z aktualnych wyzwań, przed którymi stoi gmina, a ich właściwe zaadresowanie będzie determinowało **jakość życia mieszkańców i konkurencyjność lokalnej gospodarki** w nadchodzących latach.

Przyjęte podejście do formułowania OSI koncentruje się na działaniach praktycznych i mierzalnych, możliwych do realizacji w perspektywie średnio- i długoterminowej. W każdym z trzech obszarów określono zestaw przykładowych kierunków działań, które odpowiadają na zdiagnozowane problemy, wpisują się w polityki regionalne i krajowe oraz dają możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym **funduszy unijnych**. Dzięki temu gmina będzie mogła prowadzić politykę rozwoju w sposób ukierunkowany, efektywny i spójny z nadrzędnymi dokumentami planistycznymi, minimalizując ryzyko fragmentarycznych lub doraźnych działań.

Tabela 4. OSI Gminy Chybie w ujęciu problemowym

OSI Gminy Chybie w ujęciu problemowym		
OSI 1. Problem starzenia się społeczeństwa i odpływu młodych mieszkańców	OSI 2. Rozwój infrastruktury drogowej i transportu publicznego	OSI 3. Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej i wykorzystanie potencjału środowiskowego
Kierunki działań	Kierunki działań	Kierunki działań
• Rozwój infrastruktury opiekuńczej i zdrowotnej dostosowanej do potrzeb seniorów. • Programy aktywizacji społecznej i integracji międzypokoleniowej. • Rozwój mieszkań wspomaganych i usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.	• Modernizacja dróg gminnych i powiatowych o największym natężeniu ruchu. • Rozbudowa i poprawa bezpieczeństwa infrastruktury pieszo-rowerowej. • Zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego (częstotliwość, komfort, ekologia).	• Stworzenie spójnej oferty turystyki lokalnej opartej na walorach przyrodniczych (stawy, Bajerka, sąsiedztwo Zbiornika Goczałkowickiego). • Rozwój turystyki rowerowej i pieszej poprzez sieć szlaków i tras tematycznych. • Promocja lokalnych produktów rolnych i rzemieślniczych („Produkt z Chybia”).

• Wsparcie organizacji senioralnych i klubów aktywności. • Edukacja zdrowotna i programy profilaktyczne. • Rozwój oferty kulturalnej i sportowej adresowanej do osób starszych. • Tworzenie lokalnych programów zachęt dla młodych do pozostania w gminie (np. wsparcie w zakładaniu firm). • Rozwój edukacji cyfrowej seniorów, aby zmniejszyć wykluczenie technologiczne. • Budowanie lokalnej „srebrnej gospodarki”, usług i produktów dla seniorów. • Współpraca z uczelniami i szkołami średnimi, aby zatrzymać młodzież poprzez projekty edukacyjne i praktyki.	• Rozwój połączeń komunikacyjnych z Bielskiem-Białą, Cieszyńem i Czechowicami-Dziedzicami. • Rozwój inteligentnych systemów transportowych (ITS). • Modernizacja oświetlenia drogowego z wykorzystaniem energooszczędnych technologii. • Tworzenie „węzłów przesiadkowych” i parkingów typu Park&Ride. • Rozbudowa stref uspokojonego ruchu i bezpiecznych przejść dla pieszych. • Wprowadzenie działań na rzecz ograniczenia ruchu samochodowego w centrum Chybia. • Rozwój infrastruktury dla elektromobilności (ładowarki dla aut elektrycznych, rowery elektryczne).	• Tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku (plaże, parki, tereny zielone). • Wspieranie wydarzeń kulturalnych i sportowych o potencjale regionalnym. • Rozwój infrastruktury turystycznej (mała architektura, punkty widokowe, agroturystyka). • Wprowadzenie programów edukacji ekologicznej i przyrodniczej. • Rozbudowa oferty turystyki rodzinnej i prozdrowotnej. • Zwiększenie promocji gminy w Internecie i mediach społecznościowych. • Tworzenie partnerstw z sąsiednimi gminami w zakresie rozwoju turystyki subregionalnej.
---	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy w Chybiu

Wskazane Obszary Strategicznej Interwencji problemowej pozwalają skoncentrować uwagę na ważnych barierach rozwojowych Gminy Chybie. Skupienie działań na kwestiach demograficznych, transportowych oraz turystyczno-środowiskowych umożliwi wdrożenie zintegrowanych rozwiązań, które jednocześnie poprawią jakość życia mieszkańców, wzmocnią lokalny rynek pracy i podniosą atrakcyjność inwestycyjną oraz turystyczną gminy. Ujęcie problemowe daje możliwość precyzyjnego planowania działań naprawczych, co zwiększa efektywność wydatkowania środków publicznych oraz potencjał współpracy z partnerami społecznymi i gospodarczymi.

Ostatecznie, realizacja kierunków działań w ramach OSI problemowych stworzy fundament dla zrównoważonego rozwoju Gminy Chybie, zgodnego z jej wizją i misją. Dzięki podejściu terytorialnemu i tematycznemu, gmina zyska narzędzie pozwalające na skuteczniejsze reagowanie na wyzwania współczesności, w tym zmiany demograficzne, transformację energetyczno-klimatyczną oraz rosnące oczekiwania mieszkańców wobec jakości usług publicznych. W ten sposób OSI problemowe staną się istotnym instrumentem wzmacniającym zdolność gminy do realizacji długofalowych celów strategicznych.

12. System realizacji strategii

Monitorowanie i ocena realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Chybie na lata 2026-2036” stanowią kluczowe instrumenty wspierające zarządzanie lokalnym rozwojem w warunkach zmieniających się uwarunkowań społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Mechanizmy te pozwalają systematycznie **analizować skuteczność działań**, stopień osiągania celów strategicznych oraz identyfikować obszary wymagające korekty bądź dodatkowych inicjatyw. Dzięki temu władze gminy mogą podejmować elastyczne decyzje oparte na rzetelnych danych, odpowiadając na wyzwania demograficzne (starzenie się ludności i odpływ młodych), środowiskowe (susze, podtopienia, niska jakość powietrza) oraz rozwojowe związane z infrastrukturą i atrakcyjnością inwestycyjną.

Strategia Gminy Chybie opiera się na jasno określonych celach strategicznych i horyzontalnych, którym przypisano wskaźniki mierzalne oraz odpowiedzialność instytucjonalną. Monitorowanie postępów będzie realizowane w cyklu dwuletnim, w oparciu o zestaw wskaźników dostosowanych do specyfiki gminy oraz zintegrowane z ustawowym obowiązkiem sporządzania corocznego „Raportu o stanie gminy”. Takie rozwiązanie zapewni spójność analiz strategicznych z bieżącym zarządzaniem i transparentną komunikacją z mieszkańcami. Pierwsza ewaluacja przewidziana jest w 2027 r.

Odpowiedzialność za wdrażanie strategii spoczywa na Wójcie Gminy Chybie, przy wsparciu poszczególnych referatów urzędu, jednostek organizacyjnych oraz partnerów zewnętrznych, w tym organizacji społecznych i lokalnych przedsiębiorców. Plan wdrażania przewiduje nie tylko wskazanie instytucji wiodących, lecz także mechanizmy współpracy i metody oceny skuteczności realizacji zadań. Monitoring będzie również narzędziem wzmacniającym dialog społeczny i partycypację, co umożliwi dopasowanie działań strategicznych do oczekiwań mieszkańców oraz zwiększy poczucie współodpowiedzialności za rozwój gminy.

Efektywny system monitoringu i oceny ma na celu nie tylko usprawnienie zarządzania rozwojem, lecz także budowanie przejrzystości i zaufania społecznego. Pozwoli on na szybkie reagowanie na zmiany w otoczeniu zewnętrznym, identyfikację nowych wyzwań i **optymalne wykorzystanie zasobów**. W warunkach gminy o charakterze wiejskim, położonej w dynamicznie rozwijającym się subregionie bielskim i cieszyńskim, elastyczne zarządzanie

strategiczne stają się szczególnie istotne. Monitoring nie powinien być postrzegany jako obowiązek formalny, lecz jako praktyczne narzędzie wspierające długofalowy, zrównoważony i oparty na lokalnym potencjale rozwój Gminy Chybie.

Tabela 5. Zestawienie wskaźników monitorujących i ewaluacyjnych w przyporządkowaniu do poszczególnych celów strategicznych

Przykładowe wskaźniki	Oczekiwany kierunek zmian do 2036 r., źródło danych	Wartość bazowa wskaźnika (2024 r.)	Cel 1. Aktywna i zdrowa społeczność lokalna	Cel 2. Konkurencyjna, innowacyjna i lokalnie zakorzeniona gospodarka	Cel 3. Zielona, czysta i odporna klimatycznie gmina	Cel 4. Nowoczesna, dostępna i bezpieczna infrastruktura	Cel 5. Skuteczny i efektywny samorząd
Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej (os.), 2023 r.	Spadek, GUS	213					
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej (szt.), 2014 r.	Spadek, GUS	180					
Liczba projektów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (szt.)	Wzrost, JST	-					
Ćwiczący w klubach sportowych (os.)	Wzrost, GUS	202					
Liczba projektów zrealizowanych przy udziale NGO (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba organizacji pozarządowych (NGO) na mieszkańca	Wzrost, JST	-					
Biblioteki (liczba czytelników) (os.)	Wzrost, GUS	1205					
Liczba osób uczestniczących w lokalnych imprezach (os.)	Wzrost, GUS	2539					
Liczba przestępstw ogółem	Spadek, JST	-					
Wskaźnik salda migracji	Wzrost, GUS	37					
Przyrost naturalny	Wzrost, GUS	-41					
Poziom tożsamości lokalnej (badania własne, %)	Wzrost, JST	-					
Liczba mieszkańców gminy (os.)	Wzrost, GUS	9609					
Liczba obiektów objętych termomodernizacją (ob.)	Wzrost, JST	-					
Liczba instalacji OZE (szt.)	Wzrost, JST	-					

Lesistość (%)	Wzrost, GUS	27					
Stopień emisji dwutlenku węgla (t/r)	Spadek, GUS	-					
Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Wzrost, JST	-					
Liczba projektów z zakresu edukacji ekologicznej (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba bezrobotnych (os.)	Spadek, GUS	158					
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	Spadek, GUS	2,8					
Wskaźnik przedsiębiorczości (Podmioty wpisane do REGON na 1000 ludności)	Wzrost, GUS	89					
Liczba nowych miejsc pracy	Wzrost, JST	-					
Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności	Wzrost, GUS	7,59					
Powierzchnia terenów inwestycyjnych (ha)	Wzrost, JST	-					
Liczba turystów zagranicznych (os.)	Wzrost, GUS	-					
Liczba miejsc noclegowych	Wzrost, GUS	48					
Liczba projektów promujących gminę (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba gospodarstw agroturystycznych (ob.)	Wzrost, JST	-					
Liczba wejść na stronę internetową gminy	Wzrost, JST	-					
Jakość gminnej administracji, ocena pozytywna (badania własne, %)	Wzrost, JST	45,7					
Wartość umów o dofinansowanie projektów ze środków UE (mln PLN)	Wzrost, GUS	218,6					
Liczba projektów z zakresu e-administracji publicznej (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba porad lekarskich ogółem (szt.)	Spadek, GUS	33153					
Korzystający z instalacji wodociągowej (%), 2023 r.	Wzrost, GUS	99,2					
Korzystający z instalacji kanalizacyjnej (%), 2023 r.	Wzrost, GUS	66,4					
Korzystający z instalacji gazowej (%), 2023 r.	Wzrost, GUS	82,3					
Liczba wydanych pozwoleń na budowę (szt.)	Wzrost, JST	-					
Zasoby mieszkaniowe, mieszkania (ob.)	Wzrost, GUS	2765					

Powierzchnia zrewitalizowanych terenów (ha)	Wzrost, JST	-					
Powierzchnia gruntów leśnych (ha)	Wzrost, GUS	857,15					
Liczba zrewitalizowanych obiektów (ob.)	Wzrost, JST	-					
Długość nowych dróg (km)	Wzrost, JST	-					
Długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (km)	Wzrost, JST	-					
Liczba projektów dla uczniów niepełnosprawnych (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba szkoleń kompetencyjnych dla kadry nauczycielskiej (szt.)	Wzrost, JST	-					

Źródło: opracowanie własne, GUS – Główny Urząd Statystyczny, JST – Gmina Chybie. W przypadku braku wartości bazowej dla wskaźnika (np. za 2024 r.) należy zbadać kierunek zmian w roku opracowywania raportu ewaluacyjnego (np. badanie kierunku zmian w latach 2024-2026)

Tabela 6. Ramowy plan operacyjny realizacji Strategii Rozwoju Gminy Chybie na lata 2026-2026

CEL STRATEGICZNY HORYZONTALNY			
Chybie 2036 – gmina przyjazna mieszkańcom, zielona i innowacyjna, dbająca o jakość życia, zrównoważony rozwój gospodarczy i środowiskowy oraz aktywne społeczeństwo			
Nr zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty uczestniczące w realizacji	Podmiot monitorujący
Cel strategiczny 1. Aktywna i zdrowa społeczność lokalna			
1.1.-1.12	Urząd Gminy w Chybiu	Urząd Gminy w Chybiu, NGO, MSP	Urząd Gminy w Chybiu
Cel strategiczny 2. Konkurencyjna, innowacyjna i lokalnie zakorzeniona gospodarka			
2.1-2.12	Urząd Gminy w Chybiu	Urząd Gminy w Chybiu, MSP, INiB	Urząd Gminy w Chybiu
Cel strategiczny 3. Zielona, czysta i odporna klimatycznie gmina			
3.1-3.12	Urząd Gminy w Chybiu	Urząd Gminy w Chybiu, NGO, MSP, INiB, mieszkańcy	Urząd Gminy w Chybiu
Cel strategiczny 4. Nowoczesna, dostępna i bezpieczna infrastruktura			
4.1-4.12	Urząd Gminy w Chybiu	Urząd Gminy w Chybiu, INiB	Urząd Gminy w Chybiu
Cel strategiczny 5. Skuteczny i efektywny samorząd			
5.1-5.12	Urząd Gminy w Chybiu	Urząd Gminy w Chybiu, NGO, INiB	Urząd Gminy w Chybiu

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy w Chybiu, NGO-organizacje pozarządowe, MSP-przedsiębiorcy, INiB- instytucje naukowe i badawcze

W Gminie Chybie **dokumenty wykonawcze** odgrywają istotną rolę w procesie wdrażania strategii rozwoju, stanowiąc praktyczne narzędzie przekładania zapisów strategicznych na działania operacyjne. Obejmują one zarówno **obowiązujące** plany, programy i strategie, jak i **potencjalne opracowania**, które mogą zostać przygotowane w odpowiedzi na zmieniające się wyzwania społeczno-gospodarcze, środowiskowe czy przestrzenne oraz potrzeby mieszkańców. Na potrzeby niniejszej strategii opracowano zestawienie

dokumentów w formie tabelarycznej, obejmujące zarówno akty obowiązujące, jak i te, które mogą opcjonalnie powstać w kolejnych latach jako wsparcie dla skutecznej realizacji celów rozwojowych gminy.

Stosowanie dokumentów wykonawczych pozwala na skuteczniejsze wdrażanie priorytetów strategicznych gminy Chybie, wspiera koordynację działań w różnych sektorach życia lokalnego oraz umożliwia systematyczne monitorowanie postępów. Pełnią one rolę narzędzi operacyjnych, a równocześnie wyznaczają długoterminowy kierunek rozwoju gminy, wzmacniając proces decyzyjny i zwiększając efektywność zarządzania. Dzięki nim możliwe jest zachowanie spójności między działaniami podejmowanymi w obszarach społecznych, gospodarczych, infrastrukturalnych i środowiskowych a całościową wizją rozwoju Gminy Chybie, jako miejsca atrakcyjnego do życia, otwartego na inwestycje, dbającego o dziedzictwo przyrodnicze i odpornego na wyzwania klimatyczne.

Tabela 7. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych (obowiązujących oraz opcjonalnych, planowanych)

Przykładowy obszar tematyczny	Dokument gminny (wykonawczy)	Wytyczne wynikające z działań planu operacyjnego
Planowanie przestrzenne	- Plan ogólny Gminy Chybie, - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chybie, - Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego,	- zgodność zapisów planu ogólnego z modelem funkcjonalno-przestrzennym gminy przyjętym w strategii, - aktualizacja planu w miarę potrzeb oraz w wyniku zmian w prowadzonej polityce przestrzennej,
Energetyka	- założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, - plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,	kompleksowa realizacja założeń zawartych w planach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające ze zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy,
Gospodarka komunalna	- wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, - Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Chybie, - wieloletni plan inwestycyjny,	- kompleksowa realizacja założeń zawartych w planach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające ze zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, - realizacja założeń wieloletniego planu inwestycyjnego,
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Chybie,	aktualizacja dokumentu i kontynuacja realizacji projektów, zadań uwzględnionych w gminnym programie opieki nad zabytkami,
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Chybie, - Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest z terenu Gminy Chybie,	kompleksowa realizacja zadań uwzględnionych w programach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające ze zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy,

Transport	• plany rozwoju sieci drogowej wraz z planami finansowania w zakresie dróg gminnych, • plan zrównoważonej mobilności, • plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, • strategia rozwoju elektromobilności,	• kompleksowa realizacja założeń zawartych w planach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające ze zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy,
Polityka społeczna	• Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Chybie, • gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, • Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Chybie, • Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomani w Gminie Chybie,	• implementacja założeń strategii, monitoring i ewaluacja, • kompleksowa realizacja zadań uwzględnionych w programach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające ze zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, • realizacja przewidzianych w programie rewitalizacji projektów społecznych,
Rozwój lokalny	• Program współpracy Gminy Chybie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, • plany odnowy miejscowości, • plan urządzeniowo-rolny, • strategia rozwoju kultury, • strategia rozwoju turystyki,	• realizacja przewidzianych w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi projektów, szersze wykorzystywanie endogenicznych potencjałów rozwojowych, szersze angażowanie organizacji pozarządowych w realizację zadań publicznych, • implementacja oraz bieżąca ewaluacja planów urządzeniowo-rolnego oraz odnowy miejscowości, • implementacja założeń strategii, monitoring i ewaluacja,
Zarządzanie kryzysowe	• gminny plan zarządzania kryzysowego,	• implementacja oraz bieżąca kontrola gminnych planów zarządzania kryzysowego,
Finanse publiczne	• Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Chybie, • uchwały budżetowe.	• zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy zgodne z przyjętymi w strategii priorytetowymi celami oraz zadaniami do realizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy w Chybiu

W ramach **Umowy Partnerstwa na lata 2021–2027** określono **cele rozwojowe Polski**, które będą wspierane z funduszy unijnych. Obejmują one zwiększenie konkurencyjności gospodarki, ograniczenie emisji zanieczyszczeń, osiągnięcie dobrego stanu środowiska naturalnego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, wzmocnienie cyfrowego rozwoju kraju, przejście na gospodarkę niskoemisyjną, zrównoważenie systemu energetycznego oraz poprawę stabilności dostaw paliw i energii. Ponadto, istotne są działania na rzecz poprawy jakości kapitału ludzkiego i zwiększenia udziału kapitału społecznego w rozwoju kraju, ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego, zwiększenie efektywności funkcjonowania

instytucji publicznych, poprawa dostępności usług odpowiadających na wyzwania demograficzne oraz rozwój połączeń komunikacyjnych, w tym transeuropejskich, i podniesienie jakości usług transportowych dla przewozu towarów i pasażerów.

Przykładowe źródła finansowania projektów, kierunków działań zapisanych w strategii wskazywane dla samorządów przez **Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej**:

- środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym regionalne, powiatowe oraz środki własne gminy,
- środki pochodzące z budżetu państwa (pozostające w dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy),
- środki funduszy celowych, np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej (obecne i przyszłe programy operacyjne na poziomie krajowym i regionalnym),
- inne fundusze ze źródeł europejskich jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarczy antykryzysowych.

Przy konstruowaniu konkretnych **ram finansowych** dla projektów pod uwagę brane będą następujące uwarunkowania: analiza dochodów i wydatków gminy w ostatnich latach; analiza możliwości inwestycyjnych i płynności finansowej gminy; analiza zadłużenia gminy; analiza skuteczności w pozyskiwaniu pozabudżetowych źródeł finansowania działań w ostatnich latach; zapisy wieloletniej prognozy finansowej gminy; informacje na temat potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania, bieżący harmonogram konkursów, warunków udziału i realizacji projektów, w tym wkładu własnego i udziału dofinansowania; baza wiedzy i doświadczeń powstałych w wyniku realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie; baza wiedzy i doświadczeń powstałe w wyniku tworzenia ram finansowych

dla dokumentów strategicznych funkcjonujących na poziomie gminy; informacje zapisane w opracowanych dotychczas projektach, wnioskach aplikacyjnych, studiach wykonalności.

Potencjalne **źródła finansowania zadań** zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Chybie na lata 2026–2036 są zróżnicowane i obejmują zarówno środki własne gminy, jak i zewnętrzne źródła publiczne i prywatne. Ich odpowiednie wykorzystanie ma kluczowe znaczenie dla skutecznej realizacji działań strategicznych w różnych obszarach, takich jak infrastruktura, edukacja, gospodarka, ochrona środowiska, kultura czy usługi społeczne. Poniżej przedstawiono szczegółową charakterystykę potencjalnych źródeł finansowania:

Środki własne budżetu gminy.

Najbardziej podstawowym źródłem finansowania zadań są dochody własne Gminy Chybie, obejmujące m.in. wpływy z podatków i opłat lokalnych (np. podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny), udział w podatkach dochodowych (PIT i CIT), dochody z majątku gminy (dzierżawy, najmu, sprzedaży nieruchomości), a także wpływy z opłat administracyjnych. Choć ich poziom jest ograniczony przez potencjał fiskalny gminy, stanowią one bazę do współfinansowania inwestycji oraz realizacji zadań bieżących.

Fundusze Unii Europejskiej.

W perspektywie finansowej **2021-2027** oraz **2028-2034** Gmina Chybie może korzystać z wielu programów UE wspierających rozwój lokalny, w tym:

- Fundusze strukturalne i inwestycyjne (EFRR, EFS+, Fundusz Spójności) w ramach programów krajowych (np. FEnIKS) i regionalnych (Fundusze Europejskie dla Śląskiego),
- Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) – w zakresie projektów społecznych, edukacyjnych, usług publicznych i cyfryzacji,
- Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FEnIKS), dla inwestycji infrastrukturalnych, ochrony środowiska, energetyki i mobilności,
- Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach Wspólnej Polityki Rolnej – dla modernizacji wsi, infrastruktury komunalnej, rewitalizacji, wsparcia dla NGO czy przedsiębiorców,
- Fundusze Norweskie i EOG – na projekty społeczne, edukacyjne, środowiskowe i związane z równouprawnieniem.

Środki krajowe.

Rządowe programy wsparcia inwestycyjnego i rozwojowego oferują możliwość pozyskiwania dotacji na zadania lokalne. Przykładowo można wskazać:

- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, finansowanie dużych projektów infrastrukturalnych, wodno-kanalizacyjnych, energetycznych czy edukacyjnych,
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg – dofinansowanie budowy i modernizacji dróg lokalnych,
- Programy Ministerstwa Edukacji, Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Sportu, Zdrowia, na rozbudowę placówek publicznych i rozwój usług,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska (WFOŚiGW), na działania z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, OZE, gospodarki odpadami, retencji.

Programy regionalne i wojewódzkie.

Środki dostępne poprzez instytucje samorządu województwa, takie jak:

- Program Fundusze Europejskie dla Śląskiego (FESL 2021-2027), finansowanie projektów w ramach ZIT, rozwoju infrastruktury edukacyjnej, społecznej, drogowej, wsparcie dla przedsiębiorców i NGO,
- Budżet Samorządu Województwa Śląskiego – wsparcie inicjatyw lokalnych, współpracy międzygminnej i programów celowych (np. infrastruktura sportowa, dziedzictwo kulturowe, polityka senioralna),
- Środki z Regionalnych Programów Operacyjnych z lat 2014–2020 (w ramach możliwości kontynuacji i przesunięć środków).

Partnerstwa publiczno-prywatne (PPP) i inwestycje prywatne.

Niektóre zadania inwestycyjne mogą być realizowane w formule PPP, zwłaszcza w obszarze infrastruktury technicznej, energetycznej, rekreacyjnej czy mieszkaniowej. Udział sektora prywatnego może przyczynić się do zwiększenia efektywności realizacji projektów.

Fundusze i darowizny organizacji pozarządowych oraz instytucji międzynarodowych.

Organizacje pozarządowe działające lokalnie i regionalnie, a także fundacje, mogą pozyskiwać granty krajowe i zagraniczne, które służą realizacji wspólnych projektów z gminą, zwłaszcza w zakresie aktywizacji społecznej, edukacji, kultury i ekologii.

Środki pożyczkowe i kredyty.

W przypadku konieczności zapewnienia wkładu własnego lub prefinansowania projektów, gmina może korzystać z preferencyjnych pożyczek oferowanych m.in. przez **Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK)**, Fundusz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub wojewódzkie fundusze celowe. Pożyczki te często są nisko oprocentowane i udzielane na korzystnych warunkach, np. z możliwością częściowego umorzenia.

Oprócz wymienionych wcześniej źródeł, Gmina Chybie może również rozważyć pozyskiwanie środków w ramach współpracy transgranicznej i międzynarodowej, np. z **programów INTERREG** czy programów Unii Europejskiej dedykowanych partnerstwom lokalnym i regionalnym (np. ESPON, LIFE). Tego typu inicjatywy umożliwiają finansowanie działań związanych z rozwojem lokalnym, wymianą doświadczeń, ochroną środowiska, zrównoważoną mobilnością, a także wspólnymi projektami z gminami z innych krajów. Dzięki temu możliwe jest nie tylko uzyskanie dodatkowych funduszy, ale również zwiększenie prestiżu Gminy Chybie oraz transfer wiedzy i innowacyjnych rozwiązań.

Innym potencjalnym źródłem finansowania są programy grantowe realizowane przez instytucje finansowe, duże firmy i fundacje korporacyjne, które oferują wsparcie dla projektów społecznych, edukacyjnych, ekologicznych i infrastrukturalnych. Organizacje funkcjonujące na terenie Gminy mogą aplikować m.in. do **Fundacji Orlen**, **Fundacji PKO Banku Polskiego** czy **Fundacji Santander**. Często są to konkursy grantowe wspierające inicjatywy lokalne, projekty integracyjne, aktywizację seniorów i młodzieży, rozwój infrastruktury edukacyjnej czy inicjatywy ekologiczne. Aktywne uczestnictwo w takich programach może stanowić uzupełnienie działań finansowanych z budżetu gminy oraz zwiększyć zakres realizowanych projektów lokalnych.

13. Literatura pomocnicza

- Fiedor B. (red.): Podstawy ekonomii środowiska i zasobów naturalnych; C.H. Beck., Warszawa, Poland; 2002, ISBN 83-7110-868-0.
- Gelder S.: City Brand Partnership. In: City Branding. Theory and Cases, ed. K. Dinnie, Palgrave Macmillan, New York, p. 37-38. 2011.
- Govers R., Go F.: Place Branding. Global, Virtual and Psychical Identities, Constructed, Imagined and Experienced. Palgrave Macmillan, New York, p. 16-17. 2009.
- Kotler P., Haider D., Rein I.: Marketing Places. Attracting Investment, Industry, and Tourism to Cities, States, and Nations. The Free Press, New York, p. 18. 1993.
- Pawłowski A.: How many dimensions does sustainable development have? Sustainable Development, 2008, 16(2), pp. 81-90.
- Raszkowski A., Bartniczak B.: On the Road to Sustainability: Implementation of the 2030 Agenda Sustainable Development Goals (SDG) in Poland. Sustainability 2019, 11 (2), 366.
- Raszkowski A., Bartniczak B.: Sustainable Development in the Central and Eastern European Countries (CEECs): Challenges and Opportunities. Sustainability 2019, 11, 1180.
- Raszkowski A., Bartniczak B.: Towards Sustainable Regional Development: Economy, Society, Environment, Good Governance Based on the Example of Polish Regions. Transformations in Business & Economics 2018, Vol. 17, No 2 (44), pp. 225-245.
- Raszkowski A., Elementy procesu tworzenia strategii rozwoju organizacji pozarządowych, Nauki o Zarządzaniu, Management Sciences, Nr 3(24), 2015, s. 123-136, ISSN: 2449-9803.
- Stimson R., Stough R., Roberts B.: Regional Economic Development. Analysis and Planning Strategy. Springer, Heidelberg, p. 88. 2006.

14. Spis wykresów

Wykres 1. Stan ludności	7
Wykres 2. Struktura ludności według wieku	8
Wykres 3. Saldo migracji	9
Wykres 4. Przyrost naturalny	9
Wykres 5. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	10
Wykres 6. Porady lekarskie ogółem	11
Wykres 7. Kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych (PLN)	12
Wykres 8. Biblioteki publiczne – księgozbiór i wypożyczenia (wol.)	12
Wykres 9. Biblioteki publiczne – czytelnicy w ciągu roku	13
Wykres 10. Uczestnicy lokalnych imprez ogółem	14
Wykres 11. Współczynniki skolaryzacji (%)	15
Wykres 12. Dochody i wydatki ogółem (PLN)	16
Wykres 13. Dochody i wydatki na mieszkańca (PLN)	17
Wykres 14. Bezrobocie rejestrowane (os.)	17
Wykres 15. Fundusze unijne – wartość umów, decyzji o dofinansowanie ogółem (mln PLN)	18
Wykres 16. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności	19
Wykres 17. Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności	20
Wykres 18. Liczba miejsc noclegowych w gminie	20
Wykres 19. Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej (%)	22
Wykres 20. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	22
Wykres 21. Zużycie wody na mieszkańca (m ³)	23
Wykres 22. Zużycie gazu z sieci w kWh na mieszkańca	24
Wykres 23. Zasoby mieszkaniowe – mieszkania	25
Wykres 24. Zasoby mieszkaniowe – przeciętna powierzchnia użytkowa (m ²)	25
Wykres 25. Powierzchnia gruntów leśnych (ha)	26
Wykres 26. Płeć respondentów	29
Wykres 27. Wiek respondentów	29
Wykres 28. Wykształcenie respondentów	30
Wykres 29. Jaka jest Pana/i aktywność zawodowa?	30
Wykres 30. Infrastruktura społeczna (w tym obiekty rekreacyjne, kulturalne, sportowe, szkoły)	31
Wykres 31. Poziom edukacji podstawowej	32
Wykres 32. Dostęp do wiedzy (szkolnictwo, szkolenia, kształcenie ustawiczne, biblioteki, Internet)	32
Wykres 33. Poziom pomocy społecznej	33
Wykres 34. Aktywność społeczna na rzecz gminy	33
Wykres 35. Funkcjonowanie organizacji pozarządowych	34
Wykres 36. Poziom równouprawnienia	34
Wykres 37. Dostęp do opieki zdrowotnej	35
Wykres 38. Poziom profilaktyki zdrowotnej	35
Wykres 39. Ułatwienia dla osób niepełnosprawnych	36
Wykres 40. Możliwości spędzania czasu wolnego	36
Wykres 41. Oferta kulturalna	37
Wykres 42. Poczucie ogólnego zadowolenia z życia	37
Wykres 43. Poziom życzliwości społecznej	38
Wykres 44. Poczucie przynależności do społeczności gminnej	38
Wykres 45. Proces migracji poza granice gminy	39
Wykres 46. Infrastruktura techniczna (media, wodociągi, kanalizacja, gazyfikacja, Internet, itp.)	40
Wykres 47. Infrastruktura komunikacyjna (drogi, chodniki, ścieżki rowerowe)	40
Wykres 48. Położenie gminy, dostępność komunikacyjna	41
Wykres 49. Produkty, obiekty turystyczne	41
Wykres 50. Dostępność mieszkań	42
Wykres 51. Dostępność sklepów	42
Wykres 52. Natężenie ruchu drogowego	43
Wykres 53. Dostępność miejsc parkingowych	43

Wykres 54. Ład przestrzenny	44
Wykres 55. Walory i potencjał turystyczny	45
Wykres 56. Dochody mieszkańców	45
Wykres 57. Ceny nieruchomości	46
Wykres 58. Jakość rynku pracy	46
Wykres 59. Poziom bezrobocia	47
Wykres 60. Możliwość otwarcia i prowadzenia działalności gospodarczej	47
Wykres 61. Dostępność terenów inwestycyjnych	48
Wykres 62. Innowacyjność gospodarki	48
Wykres 63. Poczucie satysfakcji z osiągnięć zawodowych	49
Wykres 64. Poczucie bezpieczeństwa publicznego	49
Wykres 65. Promocja gminy	50
Wykres 66. Siła marki "Gmina Chybie" (rozpoznawalność marki, wizerunek gminy, pozytywne skojarzenia) .	50
Wykres 67. Jakość zarządzania kryzysowego	51
Wykres 68. Jakość administracji lokalnej	51
Wykres 69. Stan środowiska naturalnego ogółem	52
Wykres 70. Jakość powietrza	53
Wykres 71. Jakość wody	53
Wykres 72. Wykorzystanie Odnawialnych Źródeł Energii przez samorząd i mieszkańców	54
Wykres 73. Jakość produktów lokalnych (żywność i napoje).....	54
Wykres 74. Czystość, porządek i estetyka	55
Wykres 75. Uroki krajobrazu	55
Wykres 76. Czy zależy Panu/i na rozwoju Gminy Chybie?	56
Wykres 77. Czy utożsamia się Pan/i ze swoją gminą (poczucie tożsamości lokalnej)?	57
Wykres 78. Czy uważa Pan/i, że Gmina Chybie rozwinęła się w ostatnich latach (2014 – 2024)?	57
Wykres 79. Czy uważa Pan/i, że ma wpływ na to, co dzieje się w Gminie Chybie?	58
Wykres 80. Czy jest Pan/i zadowolony/a z tego, że mieszka w Gminie Chybie?	58
Wykres 81. Czy planuje Pan/i w przyszłości przeprowadzkę do innej gminy?.....	59
Wykres 82. Czy poleciłby/łaby Pan/i komuś Gminę Chybie jako miejsce do życia?	59
Wykres 83. Czy Gmina Chybie jest miejscem o znacznym potencjale rozwojowym?	60
Wykres 84. Czy jakość życia w Gminie Chybie poprawi się w najbliższych latach?.....	60

15. Spis tabel

Tabela 1. Analiza SWOT Gminy Chybie.....	65
Tabela 2. Zestawienie celów strategii rozwoju Gminy Chybie	68
Tabela 3. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi	72
Tabela 4. OSI Gminy Chybie w ujęciu problemowym	100
Tabela 5. Zestawienie wskaźników monitorujących i ewaluacyjnych w przyporządkowaniu do poszczególnych celów strategicznych	103
Tabela 6. Ramowy plan operacyjny realizacji Strategii Rozwoju Gminy Chybie na lata 2026-2026	105
Tabela 7. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych (obowiązujących oraz opcjonalnych, planowanych).....	106

16. Spis map

Mapa 1. Gmina Chybie na tle powiatu cieszyńskiego	6
Mapa 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie – strefy planistyczne	77
Mapa 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie – korytarze ekologiczne.....	78
Mapa 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie – obszary przyrodnicze prawnie chronione.....	79
Mapa 5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie – tereny lasów	80
Mapa 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chybie – rozmieszczenie stref zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (SW), jednorodzinnej (SJ) i zagrodowej SZ).....	81
Mapa 7. Subregiony województwa śląskiego oraz ich ośrodki centralne	85
Mapa 8. OSI – obszary cenne przyrodniczo	86
Mapa 9. OSI – ośrodki wzrostu	87
Mapa 10. OSI – gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze	88
Mapa 11. OSI – gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza	89
Mapa 12. OSI – gminy w transformacji górniczej	90
Mapa 13. Mapa zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Chybie	96

17. Załącznik (opcjonalnie)

Załącznik nr 1. Ankieta dla mieszkańców

Szanowni Mieszkańcy,

Gmina Chybie rozpoczęła prace nad „Strategią Rozwoju Gminy Chybie na lata 2026-2036”. Dokument ma określić, min. kluczowe kierunki rozwojowe, obszary strategiczne gminy na najbliższe lata oraz przyczynić się do przyspieszonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Długofalowym efektem opracowania i wdrożenia strategii powinna być wyższa jakość życia mieszkańców gminy. Ponadto, opracowanie będzie pomocne w procesie aplikowania o nowe środki pomocowe z **funduszy Unii Europejskiej**. Niniejsza ankieta pozwoli zapoznać się z Państwa opiniami, sugestiami oraz w znacznym stopniu wspomóc proces tworzenia nowej strategii.

Ankieta jest anonimowa, a Państwa odpowiedzi zostaną wykorzystane wyłącznie do prac nad „Strategią Rozwoju Gminy Chybie na lata 2026-2036” oraz raportem z badań ankietowych, będącym jej integralnym komponentem.

Dziękujemy za pomoc i zaangażowanie

1. Jak ocenia Pan/i poszczególne czynniki wpływające na jakość życia w Gminie Chybie?

Wybrane czynniki wpływające na jakość życia w podziale na poszczególne sfery zrównoważonego rozwoju	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio (ani dobrze, ani źle)	Źle	Bardzo źle
Sfera społeczna					
Infrastruktura społeczna (w tym obiekty rekreacyjne, kulturalne, sportowe, szkoły)	☐	☐	☐	☐	☐
jakość edukacji podstawowej	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do wiedzy (szkolnictwo, szkolenia, kształcenie ustawiczne, biblioteki, Internet)	☐	☐	☐	☐	☐
Skuteczność pomocy społecznej	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom aktywności społecznej na rzecz gminy	☐	☐	☐	☐	☐
Funkcjonowanie organizacji pozarządowych	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom równouprawnienia	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do opieki zdrowotnej	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom profilaktyki zdrowotnej	☐	☐	☐	☐	☐
Ułatwienia dla osób niepełnosprawnych	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwości spędzania czasu wolnego	☐	☐	☐	☐	☐
Rozwój kultury	☐	☐	☐	☐	☐
Poczucie ogólnego zadowolenia z życia	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom życzliwości społecznej	☐	☐	☐	☐	☐
Poczucie przynależności do społeczności gminnej	☐	☐	☐	☐	☐
Proces migracji mieszkańców poza granice gminy	☐	☐	☐	☐	☐
Sfera przestrzenna oraz infrastrukturalna					
Infrastruktura techniczna (media-wodociągi, kanalizacja, elektryfikacja, gazyfikacja, Internet, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐
Infrastruktura komunikacyjna (drogi gminne,	☐	☐	☐	☐	☐

chodniki, ścieżki rowerowe)					
Położenie gminy, dostępność komunikacyjna	☐	☐	☐	☐	☐
Produkty, obiekty turystyczne	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność mieszkań	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność sklepów	☐	☐	☐	☐	☐
Natężenie ruchu drogowego	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność miejsc parkingowych	☐	☐	☐	☐	☐
Ład przestrzenny	☐	☐	☐	☐	☐
Sfera ekonomiczna oraz instytucjonalna					
Walory i potencjał turystyczny	☐	☐	☐	☐	☐
Dochody mieszkańców	☐	☐	☐	☐	☐
Ceny nieruchomości	☐	☐	☐	☐	☐
Jakość rynku pracy	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom bezrobocia	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość otwarcia i prowadzenia działalności gospodarczej	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność terenów inwestycyjnych	☐	☐	☐	☐	☐
Innowacyjność gospodarki	☐	☐	☐	☐	☐
Poczucie satysfakcji z osiągnięć zawodowych	☐	☐	☐	☐	☐
Poczucie bezpieczeństwa publicznego	☐	☐	☐	☐	☐
Czystość, porządek i estetyka	☐	☐	☐	☐	☐
Promocja gminy	☐	☐	☐	☐	☐
Siła marki „Gmina Chybie” (rozpoznawalność marki, wizerunek gminy, pozytywne skojarzenia)	☐	☐	☐	☐	☐
Jakość zarządzania kryzysowego	☐	☐	☐	☐	☐
Jakość gminnej administracji lokalnej	☐	☐	☐	☐	☐
Sfera środowiskowa					
Stan środowiska naturalnego ogółem	☐	☐	☐	☐	☐
Jakość powietrza	☐	☐	☐	☐	☐
Jakość wody	☐	☐	☐	☐	☐
Wykorzystanie Odnawialnych Źródeł Energii przez mieszkańców i samorząd	☐	☐	☐	☐	☐
Jakość produktów lokalnych (żywność i napoje)	☐	☐	☐	☐	☐
Uroki krajobrazu	☐	☐	☐	☐	☐

2. Czy zależy Panu/i na rozwoju Gminy Chybie?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

3. Czy utożsamia się Pan/i ze swoją gminą (poczucie tożsamości lokalnej)?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

4. Czy uważa Pan/i, że gmina rozwinęła się w ostatnich latach (2014 – 2024)?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

5. Czy uważa Pan/i, że ma wpływ na to, co dzieje się w Gminie Chybie?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

6. Czy jest Pan/i zadowolony/a z tego, że mieszka w Gminie Chybie?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

7. Czy planuje Pan/i w przyszłości przeprowadzkę do innej gminy?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

8. Czy poleciłby/łaby Pan/i komuś Gminę Chybie jako miejsce do życia?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

9. Czy Gmina Chybie jest miejscem o znacznym potencjale rozwojowym?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

10. Czy jakość życia w Gminie Chybie poprawi się w najbliższych latach?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

Metryczka

11. Płeć

☐ kobieta ☐ mężczyzna

12. Wiek

☐ do 18 lat (młodzież) ☐ 18-25 lat ☐ 26-35 lat ☐ 36-50 lat ☐ 51-65 lat ☐ powyżej 65 lat

13. Wykształcenie

☐ uczeń (młodzież) ☐ podstawowe ☐ zawodowe ☐ średnie ☐ wyższe

14. Jaka jest Pana/i aktywność zawodowa?

Może Pan/i zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

☐ pracuję zatrudniony(a) u pracodawcy

☐ jestem pracodawcą

☐ prowadzę działalność gospodarczą

☐ jestem bezrobotny(a)

☐ prowadzę własne gospodarstwo rolne

☐ jestem na emeryturze/rencie

☐ uczę się

☐ pracuję dorywczo

☐ inna